

รายการอ้างอิง

หนังสือภาษาไทย

ประดิษฐ์ สุนทรารชุน, พลโท. กระบวนการยุติธรรมทหาร. พระนคร: โรงพิมพ์กรมแผนที่ทหาร, 2515.

ประสิทธิ์ ใจชื่น. กฎหมายทหารภาค 1 : กฎหมายอาญาทหาร. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2517

ภูมิพลอดุลยเดช, พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว. พระบรมราชาวาทและพระราชดำรัส. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์กรุงเทพ, 1989.

สายหยุด เกิดผล, พลเอก. ผู้บังคับบัญชา. กรุงเทพมหานคร: กรุงเทพมหานครการพิมพ์, 2525.

สุข เปรมานิน, ศาสตราจารย์. ธรรมนูญศาลทหาร ประมวลกฎหมายอาญาทหาร วินัยทหาร ฎอัยการศึก. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2515.

อมร จันทรสมบูรณ์. คำบรรยายกฎหมายปกครอง. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2525.

วิทยานิพนธ์

โชคชัย สิทธิผลกุล, ร้อยตำรวจโท. ปัญหากฎหมายว่าด้วยวินัยของข้าราชการตำรวจ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.

ศรินิกา เกิดผล. ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ของข้าราชการพลเรือน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522.

เอกสารอื่น ๆ

ข้อบังคับทหาร ว่าด้วยการแบ่งประเภทอาหารสัญญาบัตร พ.ศ. 2482.

พระราชบัญญัติวินัยตำรวจ พ.ศ. 2477

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการทหาร พ.ศ. 2521

พระราชบัญญัติว่าด้วย วินัยทหาร พ.ศ. 2476

ระเบียบกระทรวงกลาโหม ว่าด้วยการบรรจุ การโอนและการบรรจุกลับเข้ารับราชการ พ.ศ.
2529.

ระเบียบกองบัญชาการทหารสูงสุด ว่าด้วยการบรรจุ ปลด ย้าย เลื่อน ลดตำแหน่ง และการโอน
พ.ศ. 2506.

ปีที่ 15 กฎว่าด้วยยุทธวินัยและการลงอาญาทหารบกฐานละเมิดยุทธวินัย ลงวันที่ 23 กันยายน
2464.

ปีที่ 6 กฎเสนาคีว่าด้วยอำนาจการลงอาญาทหารเรือ ลงวันที่ 11 กันยายน 2465.

หนังสือภาษาอังกฤษ

Department of The Air Force. The Inspection System. Headquarters US.
Air Force. Washing D.C. USA., 1989.

Department of The Navy. Naval Command Inspection Program. Office of
the Chief of Naval. Operations Washington D.C. USA., 1989.

The Secretary of The Navy. Mission And Functions of the office of
The Naval Inspector General. Washington D.C. USA., 1987.

Singapore Armed Forces Act, 1985.

ภ ก ค พ น ว ก

กฎ
ว่าด้วยยุทธวินัยและการลงอาญาทหารบก

ฐานลเมิดยุทธวินัย

มาตรา ๓

ตามความในประมวลกฎหมายอาญาทหาร มาตรา 7 มีอยู่ว่า "นายทหารผู้มีอำนาจ บังคับบัญชาได้นั้น ท่านให้มีอำนาจลงอาญาแก่ผู้กระทำผิดต่อวินัยทหาร ตามลักษณะกฎหรือข้อบังคับ ทหารบกทหารเรือ ซึ่งจะทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตั้งขึ้นไว้" และเสนาบดีกระทรวง กระลาโมได้รับพระบรมราชานุญาตให้ตรากฎในเรื่องนี้ขึ้นไว้แล้ว แต่บัดนี้เห็นว่ากฎที่ได้ตราไว้ เดิมนั้นไม่เหมาะสมแก่กาลเสียแล้ว จึงได้นำความขึ้นกราบบังคมทูลพระกรุณา ขอพระราชทานพระ บรมราชานุญาตออกกฎใหม่เรียกว่า กฎว่าด้วยยุทธวินัยและการลงอาญาทหารบกฐานลเมิดยุทธวินัย ได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตแล้ว มีเนื้อความปรากฏในมาตราต่อไป

อนึ่งกฎนี้ถ้าจะเรียกโดยย่อให้เรียกว่า กฎยุทธวินัย ห้ามมิให้เรียกย่ออย่างอื่น

มาตรา 1

ว่าด้วยวินัย

ข้อ 1 ยุทธวินัยเป็นหลักสำคัญที่สุดสำหรับทหาร การที่กองทัพจะโคไชยชนะใน สงคราม ก็ย่อมต้องอาศัยการที่ทหารรักษายุทธวินัยโดยเคร่งครัดนั้นเป็นใหญ่ ส่วนในเวลา สงบศึกกองทัพจะมีระเบียบเรียบร้อยรักษาเกียรติยศเป็นกองทัพของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โคไชยจริงมิใช่กองโจรก็โดยอาศัยรักษายุทธวินัยฯ นี้เองเป็นอาการที่จะทำให้เห็นว่าทหารมิใช่โจร ซึ่งถืออาวุธเหมือนกัน

ข้อ 2 เมื่อยุทธวินัยเป็นหลักสำคัญดังนี้ จึงเป็นการจำเป็นที่จะแสดงไว้ให้ชัดเจนยิ่ง ขึ้น ว่ายุทธวินัยนั้นคืออะไร ทหารจะต้องประพฤติอย่างไร จึงจะเรียกว่าเป็นผู้มียุทธวินัย

ข้อ 3 ยุทธวินัยนั้น คือ การปฏิบัติตนตามพระราชกำหนดกฎหมายแผ่นดิน กฎข้อบังคับ คำสั่งและระเบียบแบบแผนของทหารโดยเคร่งครัดและแน่นอนตามที่ได้กระทำสัตย์สาบานไว้เมื่อรับ พระราชทานนำพระพิพัฒน์สัตยานั้น กับเมื่อจะบรรยายขยายออกไปให้ละเอียดก็แปลว่า

หลีกเลี่ยง

- 1) ทหารจะต้องทำตามคำสั่งผู้บังคับบัญชา เนื้อตนโดยกล้าหาญ เต็มที่ ไม่มี
- 2) ต้องรักษารเบียบการเคารพระหว่างผู้ใหญ่ผู้น้อยโดยเคร่งครัด
- 3) ต้องรักษาภิรียมรรยาทให้ถูกต้องตามระเบียบแบบแผนของทหาร ไม่ประพฤติน เป็นคนส่อพลอส่อเสียดให้เกิดแตกความสามัคคีในคณะทหารหรือที่อื่น
- 4) กระทำกิจการในหน้าที่ของตนเต็มความสามารถ และด้วยน้ำใจอันสุจริต ไม่น่าไหวหวัหลังหลอกหรือโดยความเลินเล่อ
- 5) รักษาความสงบเรียบร้อยและระเบียบอันงามให้มื่ออยู่เสมอในกรมกองทหารซึ่งตนบังคับบัญชา
- 6) ถ้าเห็นผู้ที่อยู่ใต้บังคับบัญชาของตนทำความผิด และทำการเลินเล่อ แม้แต่เล็กน้อยต้องไม่ละทิ้ง เพิกเฉยเสีย ต้องตักเตือนหรือลงโทษตามกำหนด

ข้อ 4 ในการที่ทหารได้กระทำการตามคำสั่งผู้บังคับบัญชา เนื้อตนโดยกล้าหาญ เต็มที่ ไม่หลีกเลี่ยงนั้น ถ้าเกิดผลร้ายขึ้นเพราะได้ทำตามคำสั่งโดยถูกต้องถึงตัวมันไม่ใช่ได้ทำไปนอกเหนือ เหลือเกินแล้ว ผู้บังคับบัญชาซึ่งออกคำสั่ง ต้องเป็นผู้รับผิดชอบในการที่ได้สั่งไปนั้นแต่ผู้เดียว ผู้รับคำสั่งและได้ทำตามคำสั่ง ก็หาต้องมีความผิดด้วยไม่ เว้นเสียแต่ผู้ออกคำสั่งได้สั่งให้ทำการซึ่งไม่ชอบด้วยพระราชกำหนดกฎหมายแผ่นดิน ผู้รับคำสั่งจึงไม่มีหน้าที่จะกระทำตาม และถ้าได้ไปกระทำตามเข้าแล้ว จะอ้างว่าเพราะนายได้สั่งให้ทำเช่นนั้นหาได้ไม่ ตนต้องรับผิดชอบเต็มที่ในการที่ตนได้ไปทำความผิดต่อพระราชกำหนดกฎหมายแผ่นดิน เช่นนั้น

ข้อ 4 ราชการใด ๆ ซึ่งตนทราบอยู่แล้วว่าเป็นหน้าที่ของตนจะต้องพยายามกระทำให้บรรลุสำเร็จไปโดยรวดเร็วที่สุดที่จะเป็นได้ อย่าให้ความเกียจคร้านเข้าครอบงำทำให้เพิกเฉย ละเลยหน้าที่ราชการนั้น ๆ เสีย ต้องปฏิบัติราชการทุกสิ่งทุกเมื่อโดยน้ำใสใจจริง เหมือนหนึ่งเครื่องจักรที่กำลังเดินอยู่ แม้ไม่มีผู้เป็นใหญ่ควบคุมก็หาหยุดไม่

ข้อ 6 การรักษารเบียบการเคารพระหว่างทหารนั้น คือ ทหารที่อยู่ใต้บังคับก็หรือเป็นผู้ใหญ่ก็ดี จะต้องทำการเคารพและแสดงความอ่อนน้อมนับถือแก่ผู้ที่มีอำนาจบังคับบัญชา เนื้อตนหรือผู้ใหญ่กว่าตนทุกเมื่อ ไม่ว่าจะ เป็นเวลากระทำหน้าที่ราชการตามตำแหน่งหรือมิใช่ ไม่ว่าเวลาใด ๆ ทั้งสิ้น กับทั้งต้องกระทำโดยสุจริตด้วย หาใช่แต่ทำไปพอกันความผิดเท่านั้นมิได้

ส่วนผู้ที่มิอาจบังคับบัญชาและผู้ใหญ่นั้นเล่า จะถือคนเสียว่าเป็นใหญ่แล้ว ไม่
 ต้องประพฤติดนให้สุภาพกับผู้ใต้บังคับบัญชาหรือผู้น้อยนั้นก็ไม่ได้เหมือนกัน

การที่จะบังคับบัญชาให้หนักแน่น เกรงครัดหรือทำคนให้เป็นที่น่าเกลียดนั้น หาใช่
 จำเป็นต้องใช้กิริยาวาจาที่หยาบคายและคร่ำเย็นกว่า เหตุอันควรมิได้ ต้องใช้กิริยาวาจาที่สุภาพ
 สงามแต่ให้แน่นแฟ้นจริงจัง ไม่ลอกแลงเลอะ เลื่อนเท่านั้น

ข้อ 7 ประโยชน์ของราชการยอมบังคับให้ผู้บังคับบัญชาจัดการระวางรักษาอุทวิสัยและ
 ความสงบเรียบร้อยในกรมกองที่ตนเป็นผู้บังคับบัญชา กับทั้งบังคับให้ตั้งอยู่ในความยุติธรรมต่อผู้ที่
 อยู่ใต้บังคับ ต้องสอดส่องดูแลทุกข์สุขของผู้น้อย ปฏิบัติตนประคอง เป็นบิดาหรือญาติผู้ใหญ่ของผู้น้อย
 เป็นที่ปรึกษาหารือในกิจการทั้งปวง จะใช้การคร่ำเย็นเกินกว่าความจำเป็นในทางราชการไม่ได้
 เป็นอันขาด

ผู้บังคับบัญชามีหน้าที่อบรมให้ทหาร ใต้บังคับบัญชาของตนทุกคนรู้สึกเกียรติยศและ
 ความสำคัญในการเป็นทหาร ให้จำใส่ใจไว้ให้ชัดว่าทหารนั้น คือ ผู้ป้องกันรักษาพระมหากษัตริย์
 และบ้านเกิดเมืองมารดร มิให้มีราชศัตรูประทุษร้ายได้เป็นอันขาด

ข้อ 8 ถ้าหากว่าทหารคนใดคนหนึ่ง หรือมากคนรวมกันกระทำการเอะอะเอิกเริกให้
 ผิดแบบธรรมเนียม ก่อการกำเริบหรือละทิ้งไม่ทำหน้าที่ของตนโดยประการใด ๆ ก็คือ ผู้บังคับบัญชา
 มีหน้าที่ต้องจัดการให้ทหารนั้น ๆ หยุดการเอิกเริกหรือการกำเริบและให้กลับทำการตามหน้าที่ของ
 ตนจงได้ แม้จะต้องใช้อาวุธหรือกำลังข่มขืนอย่างใดในการบังคับนั้นก็อย่าให้ย่อท้อเลยเป็นอันขาด
 ต้องทำการทุกอย่างที่จะให้สำเร็จผลได้ดั่งวามานี้

ทหารทุกคนต้องช่วยผู้ที่จัดการปราบปรามผู้ผิด ไม่ว่าจะ เป็นยศใดตำแหน่งใด
 ถ้าไม่ช่วยกันก็นับว่าเข้าอยู่ในพวกผู้กระทำความผิดด้วย

ข้อ 9 ถ้าหากว่าผู้บังคับบัญชาต้องใช้อาวุธเพื่อทำการปราบปรามการกำเริบและรักษา
 อุทวิสัย หรือเพื่อบังคับผู้ละทิ้งหน้าที่ให้กลับทำหน้าที่ของตนนั้น ผู้บังคับบัญชานั้นจะต้องรับโทษใน
 การที่ตนได้กระทำไปโดยความจำเป็นนั้นเลย

เมื่อมีเหตุการณ์พิเศษขึ้นดั่งที่กล่าวมานี้ผู้บังคับบัญชาจะต้องรายงานถึงเหตุที่
 เกิดขึ้นไปยังผู้บังคับบัญชาเหนือตนและรายงานกันต่อไปตามลำดับชั้น จนถึง เสนาบดีกระทรวง
 กระจายโหมโดยพลันทันที เพื่อจะได้ไต่สวนเหตุการณ์และจัดการต่อไปตามเหตุที่ควร

ข้อ 10 การรักษายุทธวินัยตามข้อความที่กล่าวมาแต่หลังนี้ต้องรักษายู่อเสมอ ไม่ว่า เวลาใดทั้งสิ้น จะเป็นในโรงทหารหรือนอกโรงทหารก็ดี เป็นยามสงครามหรือยามสงบศึกชาก็ เท่ากัน ถ้าและทหารผู้ใดกระทำผิดต่อยุทธวินัย คือไม่ปฏิบัติตามให้ต้องตามความที่กล่าวมาแล้วใน มาตรา 1 นี้ จะต้องได้รับอาญาตามวิธีที่ปรากฏในมาตรา 2 แห่งกฎนี้ โดยไม่ต้องนำคดีขึ้นศาล และผู้ที่มีความผิดนั้นอาจต้องออกนอกราชอาณาจักรหรือถูกถอดจากยศทหารโดยทันที หรือถ้าความผิด เกี่ยวเนื่องไปในบทกฎหมายด้วยแล้ว ก็อาจต้องรับโทษตามคำพิพากษาของศาลทหารด้วย

มาตรา 2

อำนาจลงอาญา

ข้อ 11 อาญาที่จะลงแก่ผู้กระทำผิดต่อยุทธวินัยดังได้กล่าวไว้ในมาตรา 1 นั้น ให้มี กำหนดเป็น 7 สถานดังนี้ คือ

- 1) มัดมือ
- 2) จำขัง
- 3) กักขัง
- 4) ขังมืด
- 5) กักยาม
- 6) ทัดทกรรม
- 7) ภาศทัณฑ์

ข้อ 12 มัดมือ คือ มัดมือทั้ง 2 ข้างติดกันตรงข้อมือด้วยผ้าหรือเชือกที่ไม่สามารถจะ บาดได้ให้แน่นพอจะรูดออกไม่ได้ แต่ไม่แน่นเกินไปจนโลหิตจะเดินไม่ได้สควก มือทั้ง 2 ซึ่งมัด แล้วนั้นให้ผูกโยงกับสิ่งหนึ่งสิ่งใดได้ แต่ไม่ให้สูงเกินไปจนฝ่าเท้าทั้งสองพ้นพื้น กับไม่ให้ผูกโยง ตากแดดตากฝน

จำขัง คือจำตรวนแล้วขังในที่ควบคุม

กักขัง คือขังในที่ควบคุมแต่เฉพาะคนเดียวหรือรวมกันหลายคน แล้วแต่จะได้มี

คำสั่ง

ขังมืด คือขังไว้แต่ผู้เดียวในห้องที่มีคนไม่มีแสงสว่างที่สามารถจะอ่านหนังสือ ได้ แต่ให้มีอากาศโปร่งพอแก่การหายใจ และห้ามมิให้ผู้ต้องขังพบปะพูดจากับผู้หนึ่งผู้ใด หากจะ เปิดห้องมืดนี้ได้ก็แต่เวลารับประทานอาหารหรือเวลาจำเป็นอย่างอื่น ๆ เท่านั้น

กักยาม คือกักตัวไว้ในบริเวณใดบริเวณหนึ่งตามแต่จะกำหนดให้
ทัณฑ์กรรม คือให้ทำการต่าง ๆ เช่น เช็ดล้างกวาดถูพื้นในบริเวณโรงพยาบาล
 หรือกระทำการอย่างอื่น ๆ เป็นพิเศษเพิ่มจากหน้าที่การตามธรรมดา

ภาคทัณฑ์ คือผู้กระทำความผิดมีความผิดอันควรต้องรับอาญาสถานหนึ่งสถานใดตั้ง
 กล่าวมาแล้ว แต่มีเหตุอันควรปราณี จึงเป็นแต่แสดงความคิดของผู้นั้นให้ปรากฏไว้หรือให้ทำ
 ทัณฑ์บนไว้

นอกจากอาญาที่กล่าวไว้นี้ ห้ามมิให้คิดขึ้นใหม่หรือใช้วิธีลงอาญาอย่างอื่นเป็น
อันขาด

ข้อ 13 ในการที่ผู้บังคับบัญชาจะลงอาญานั้น จะกระทำได้แต่เฉพาะตามลำดับกำหนด
 อาญาที่กล่าวไว้ดังต่อไปนี้ (ให้ดูตาราง)

ข้อ 14 ผู้ลงอาญาหรือรับอาญานั้น ถ้าตำแหน่งไม่ตรงตามความในข้อ 13 แล้ว ให้ถือ
 ตามที่ได้กำหนดไว้ในช่องเทียบตำแหน่งในข้อบังคับสำหรับทหารบกกว่าด้วยอัตราเจ้านาที่ฝ่าย
 กระลาโหม และข้อบังคับสำหรับทหารบกกว่าด้วยกำหนดกำลังกองทัพบกในเวลาปกติ

ข้อ 15 กำหนดอำนาจลงอาญาตามที่ตราไว้นี้ ผู้มีอำนาจลงอาญาสั่งลงอาญาเต็มที่ได้
 ในสถานใดสถานหนึ่งแต่สถานเดียว ถ้าสั่งลงอาญาทั้ง 2 สถานพร้อมกันต้องกำหนดอาญาไว้เพียง
 กิ่งหนึ่งของอัตราในสถานนั้น ๆ กับห้ามมิให้ลงอาญาคราวเดียวกันมา กว่า 2 สถาน เป็นต้นว่า
 แม่ทัพน้อยจะลงอาญาแก่พลทหารจะให้มีมือค้ำจ้งค้ำจ้งและทำทัณฑ์กรรมด้วย รวมเป็น 3
 สถานจะนี้เป็นผิด จะลงโทษได้อย่างมากเพียง 2 สถาน เช่น ทัณฑ์กรรมด้วยและจำขังด้วย แต่สั่ง
 ให้ทำทัณฑ์กรรมได้เพียง 7 วัน และจำขังเพียง 3 เดือนเป็นอย่างมากที่สุด จะให้ทำทัณฑ์กรรม
 15 วัน และจำขัง 6 เดือนนั้นไม่ได้

ข้อ 16 ก่อนที่ผู้มีอำนาจลงอาญาจะลงอาญาครั้งคราวใดก็ดี ให้พิจารณาเสียให้ถ้วนถี่
 แน่นนอนว่า ผู้ที่จะต้องรับอาญานั้นมีความผิดจริงแล้วจึงสั่งลงอาญา ต้องระวังอย่าให้เป็นการลง
 อาญาไปโดยโหชะจริต หรือลงอาญาแก่ผู้ที่ไม่มีความผิดโดยชัดเจนนั้นเป็นอันขาด เมื่อพิจารณา
 ความผิดลเอียดแล้ว ต้องชี้แจงความผิดต่อผู้กระทำผิดนั้นให้เข้าใจชัดเจนว่ากระทำผิดในข้อใด
 เพราะเหตุใดแล้วจึงลงอาญา

ข้อ 17 ผู้มีอำนาจบังคับบัญชาลงอาญาข้าราชการสัญญาบัตรซึ่งหรือกักยามตั้งแต่ 15
 วันขึ้นไป ต้องส่งรายงานการลงอาญาแล้วนั้น เสนอตามลำดับจนถึง เสนาบดีกระทรวงกระลาโหม

ผู้สูงอายุ	มื่อชื่อ	จังหวัด			กาทั้ง							กายาม							พัฒนาการ	หมายเหตุ					
		ผู้สูงอายุ			ผู้สูงอายุ							ผู้สูงอายุ													
		ผู้สูงอายุ หญิง	ผู้สูงอายุ ชาย	ลูกแหว	ผู้สูงอายุ การกรม	ผู้สูงอายุ กองพัน	ผู้สูงอายุ กองร้อย	ผู้สูงอายุ หมวด	ผู้สูงอายุ หญิง	ผู้สูงอายุ หมุ	นิกเวียม นายรอย	ลูกแหว	ผู้สูงอายุ การกรม	ผู้สูงอายุ กองพัน	ผู้สูงอายุ กองร้อย	ผู้สูงอายุ หมวด	ผู้สูงอายุ หญิง	ผู้สูงอายุ หมุ			นิกเวียม นายรอย	ลูกแหว	ผู้สูงอายุ หญิง	ผู้สูงอายุ หมุ	ลูกแหว
เสนาบดี แม่ทัพนอย	ผู้สูงอายุ หญิง	ผู้สูงอายุ ชาย	ลูกแหว	ผู้สูงอายุ การกรม	ผู้สูงอายุ กองพัน	ผู้สูงอายุ กองร้อย	ผู้สูงอายุ หมวด	ผู้สูงอายุ หญิง	ผู้สูงอายุ หมุ	นิกเวียม นายรอย	ลูกแหว	ผู้สูงอายุ การกรม	ผู้สูงอายุ กองพัน	ผู้สูงอายุ กองร้อย	ผู้สูงอายุ หมวด	ผู้สูงอายุ หญิง	ผู้สูงอายุ หมุ	นิกเวียม นายรอย	ลูกแหว	ผู้สูงอายุ หญิง	ผู้สูงอายุ หมุ	ลูกแหว			
4 ชั่วโมง	6 เดือน	9 เดือน	3 เดือน	15 วัน	1 เดือน	2 เดือน	3 เดือน	4 เดือน	4 เดือน	4 เดือน	6 เดือน	1 เดือน	2 เดือน	3 เดือน	4 เดือน	50 วัน	2 เดือน	3 เดือน	4 เดือน	5 เดือน	6 เดือน	15 วัน	15 วัน	15 วัน	
4 "	3 เดือน	6 เดือน	6 เดือน	-	15 วัน	1 เดือน	2 เดือน	3 เดือน	3 เดือน	4 เดือน	4 เดือน	15 วัน	15 วัน	15 วัน	15 วัน	1 เดือน	45 วัน	2 เดือน	3 เดือน	4 เดือน	5 เดือน	15 วัน	15 วัน	15 วัน	
4 "	1 เดือน	3 เดือน	3 เดือน	-	-	-	1 เดือน	2 เดือน	2 เดือน	3 เดือน	3 เดือน	-	-	7 วัน	7 วัน	7 วัน	15 วัน	21 วัน	3 เดือน	3 เดือน	4 เดือน	15 วัน	15 วัน	15 วัน	
3 "	20 วัน	2 เดือน	2 เดือน	-	7 วัน	7 วัน	15 วัน	15 วัน	15 วัน	1 เดือน	2 เดือน	-	-	-	-	-	7 วัน	15 วัน	21 วัน	3 เดือน	3 เดือน	15 วัน	15 วัน	15 วัน	
2 "	15 วัน	1 เดือน	1 เดือน	-	-	-	7 วัน	15 วัน	15 วัน	15 วัน	1 เดือน	-	-	-	-	-	7 วัน	7 วัน	15 วัน	2 เดือน	2 เดือน	15 วัน	15 วัน	15 วัน	
1 "	-	-	-	-	-	-	7 วัน	10 วัน	15 วัน	15 วัน	15 วัน	-	-	-	-	-	-	-	7 วัน	15 วัน	15 วัน	3 วัน	7 วัน	7 วัน	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2 ชั่วโมง	3 วัน	3 วัน	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	

คำอธิบาย

- 1) กาศณอายุในตารางนี้ คือ กาศณที่สูงสุด ผู้สูงอายุจะสั่ง กาศณที่มากขึ้นไม่ได้ แต่กว่านั้นได้
- 2) พัฒนาการที่ กาศณเตโวเป็นวัน ๆ คือหมายาวความวาทาพัฒนาการทุก ๆ วันจนกว่าจะครบใน 1 วันนั้น ผู้สูงอายุอาจกะกาศณที่พัฒนาการที่มีชั่วโมงก็ตามใจ แต่ให้เกินกว่าวันละ 6 ชั่วโมง ผู้ใดจะสั่งลงอายุพัฒนาการให้เกินตามที่พัฒนาการโดยชัดเจนว่าพัฒนาการที่วันละชั่วโมง ส่วนที่กาศณเตโวมาจาวเป็นชั่วโมงนั้น หมายความว่าสั่งลงอายุใดเฉพาะวันเดียวภายในกาศณเตโวที่มีชั่วโมง
- 3) มื่อมื่อเมิน โชนด์โคพัท 1 เป็นเวลา 1 ชั่วโมง ถ้าจะสั่งลงอายุตามัดเมินกว่าหนึ่งชั่วโมง กอแงอณอดัดเมินพัท ๆ เวลาว่างในระหว่างพัทหนึ่ง ๆ ของไม่มื่อเมินกว่า 1 ชั่วโมง

ข้อ 18 เมื่อผู้มีอำนาจบังคับบัญชาได้ทราบว่ามีผู้ซึ่งอยู่ในบังคับบัญชาของตนมีความผิดจนปรากฏแน่นอนแล้ว แต่ความผิดนั้นควรรับอาญาที่เหนืออำนาจจะสั่งกระทำได้ ก็ให้รายงานชี้แจงความผิดของผู้ที่กระทำความผิดนั้น ทั้งออกความเห็น ว่า ควรลงอาญาเพียงใด เสนอตามลำดับจนถึงผู้มีอำนาจลงอาญาได้พอกับความผิด เพื่อขอให้ผู้นั้นสั่งการต่อไป

ข้อ 19 ถ้าเป็นโทษฐานขาดหนีราชการ ซึ่งมีวิธีวางอัตรากำหนดอาญาไว้โดยแน่นอนแล้ว หากกำหนดอาญานั้นเหนืออำนาจของผู้บังคับบัญชาที่จะสั่งลงได้ ก็ให้นำเสนอตามลำดับจนถึงผู้บังคับบัญชากองพลเท่านั้น แม้ว่ากำหนดอาญานั้นจะเหนืออำนาจผู้บัญชาการกองพลก็ดี ให้ผู้บัญชาการกองพลมีอำนาจสั่งลงอาญาได้ทีเดียวไม่ต้องนำเสนอตามลำดับชั้นต่อไปอีก

ข้อ 20 นายทหารนอกจากผู้บัญชาการกองพลหรือผู้ที่เทียบชั้นนี้ ถ้าเป็นหัวหน้าควบคุมทหารไปโดยลำพัง มีอำนาจที่จะลงอาญาผู้อยู่ใต้อำนาจในระหว่างเวลาที่ควบคุมอยู่นั้น เสมอผู้มีอำนาจเหนือจากตำแหน่งของตนขึ้นไปอีกชั้นหนึ่งได้

ข้อ 21 ถ้าผู้มีอำนาจลงอาญาได้สั่งลงอาญาผู้กระทำผิดในฐานจำขังหรือขังแล้ว และผู้รับอาญาจำขังหรือขังอยู่นั้นกระทำผิดซ้ำอีก ผู้มีอำนาจลงอาญาจะสั่งเพิ่มโทษ ก็ให้พิจารณาตุ้กำหนดอาญาที่สั่งไว้เดิมนั้นก่อนและห้ามมิให้เพิ่มกำหนดเวลาให้ผู้ต้องถูกจำขังหรือกักขังทั้งกำหนดเดิม และกำหนดที่เพิ่มใหม่รวมกันเกินกว่ากำหนดอำนาจของผู้สั่งลงอาญานั้นเป็นอันขาด หากผู้กระทำผิดนั้นควรต้องรับอาญาเกินกว่ากำหนดอำนาจของผู้ที่จะสั่งลงอาญานั้นแล้ว ก็ให้ปฏิบัติตามตามที่กล่าวไว้ในข้อ 18 นั้น

ข้อ 22 ผู้ใดเคยต้องรับอาญาจำขังหรือขังเดี่ยวหรือขังรวมเพราะได้เจตนากระทำผิดต่อยุทธวินัยอย่างหนึ่งอย่างใดมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ครั้ง เมื่อพ้นโทษแล้วและไปกระทำผิดขึ้นอีกภายในกำหนด 1 ปี นับแต่วันที่ได้พ้นโทษไปไซ้ เรียกว่าผู้ไม่เข็ดหลาบ

ข้อ 23 ผู้ใดเป็นผู้ไม่เข็ดหลาบ ผู้มีอำนาจบังคับบัญชาตั้งแต่ชั้นผู้บัญชาการกองพลขึ้นไป จะใช้วิธีลงอาญาโดยให้ขังมิดก็ได้

ข้อ 24 การขังมิดเช่นนี้จะขังได้เพียงครั้งละ 1 ยก (คือ 5 วันหรือ 120 ชั่วโมง) เท่านั้น แต่ถ้าจะขังมิดต่อไปก็ต้องให้อยู่ที่สว่างเสียก่อนไม่น้อยกว่า 24 ชั่วโมง จึงให้ขังมิดอีกต่อไปได้ รวมขังมิดในความผิดคราวเดียวกันต้องไม่เกินกว่า 3 ยก

ข้อ 25 ก่อนที่จะกำหนดให้ลงอาญาชังมีคั้น ให้ตั้งเกณฑ์กำหนดอาญาจำขังหรือขังเดี่ยวหรือขังรวมตามตารางอัตราอาญาในข้อ 13 แห่งกฎนี้เสียก่อน แล้วจึงให้เทียบกำหนดอาญาชังมีคั้นตามอัตราดังนี้ คือ

จำขังหรือขังเดี่ยวหรือขังรวม	เท่ากับชังมีค
ตั้งแต่ 5 วันขึ้นไปแต่ไม่ถึง 9 วัน	1 วัน
" 9 " " " 14 "	2 "
" 14 " " " 21 "	3 "
" 21 " " " 1 เดือน	4 "
" 1 เดือนขึ้นไปแต่ไม่ถึง 3 เดือน	5 " (คือ 1 ยก)
" 3 " " " 6 "	10 " (คือ 2 ยก)
6 เดือน	15 " (คือ 3 ยก)

ข้อ 26 นับตั้งแต่วันที่ผู้กระทำผิดซึ่งจะได้รับอาญาตามกฎนี้ ถ้าผู้มีอำนาจลงอาญามิได้จัดการที่จะให้ผู้นั้นได้รับอาญาภายในกำหนด 3 เดือน เป็นอันนับว่าล่วงเลยเวลาที่จะลงอาญาตามกฎนี้เสียแล้ว จะสั่งลงอาญาโดยอำนาจตนเองมิได้ ต้องนำขึ้นศาลทหาร เว้นเสียแต่ผู้ทำผิดนั้นขาดหนีราชการเสียเมื่อก่อนครบกำหนด 3 เดือน จึงมิให้นับวันที่ขาดหนีเข้าในกำหนดเวลาล่วงเลย ให้นับตั้งแต่วันที่ได้ตัวผู้นั้นกลับมาซึ่งที่รับราชการ

ข้อ 27 เมื่อผู้มีอำนาจได้สั่งลงอาญาตามกฎนี้แล้ว ผู้ที่สั่งลงอาญาหรือผู้มีอำนาจบังคับบัญชาผู้ที่สั่งลงอาญานั้น มีอำนาจเพิ่มโทษหรือลดโทษยกโทษเสียได้ แต่ถ้าเพิ่มโทษแล้ว อาญาที่สั่งเพิ่มขึ้นนั้นรวมกับที่สั่งไว้แล้วเดิมต้องมีให้เกินอำนาจของผู้ที่สั่งใหม่นั้น

มาตรา 3

วิธีร้องทุกข์

ข้อ 28 ในการที่จะรักษายุทธวินัยให้เป็นการแน่นแฟ้นนั้นผู้บังคับบัญชาจอมต้องมียอำนาจในการลงอาญามากอยู่เองเป็นธรรมดา แต่ผู้บังคับบัญชาบางคนอาจใช้อำนาจในทางที่ผิดยุติธรรม

ได้ เพราะฉะนั้นเป็นการจำเป็นที่จะให้ผู้มีโอกาสร้องทุกข์ได้ในหนทางอันเป็นระเบียบเรียบร้อย ไม่ก้าวท้าว

ข้อ 29 คำชี้แจงของทหารว่า ผู้บังคับบัญชาคดียุติธรรมหรือผิดพระราชกำหนดกฎข้อบังคับ หรือว่าตนมิได้รับผลประโยชน์ตามที่ควรจะได้รับในราชการนั้น เรียกว่าใบร้องทุกข์

ข้อ 30 ทหารจะยื่นใบร้องทุกข์ได้แต่สำหรับตนเองแต่ผู้เดียว ห้ามมิให้ยื่นใบร้องทุกข์แทนผู้อื่นเป็นอันขาด และห้ามมิให้รวบรวมกันเข้ามาร้องทุกข์พร้อมกันหลายคน และห้ามมิให้ประชุมกัน เพื่อหารือเรื่องจะยื่นใบร้องทุกข์

ข้อ 31 ห้ามมิให้ยื่นใบร้องทุกข์ในเวลาตนกำลังเข้าแถวอยู่ หรือในขณะที่ตนกำลังทำหน้าที่ราชการอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น เวลาเป็นยามเป็นเวรคังนี่ เป็นต้น และห้ามมิให้ยื่นใบร้องทุกข์ก่อนเวลาล่วงไปแล้ว 24 ชั่วโมงนับตั้งแต่วันที่เหตุจะต้องร้องทุกข์เกิดขึ้น

ข้อ 32 ห้ามมิให้ร้องทุกข์ว่าผู้บังคับบัญชาลงอาญาแรงเกินไป ถ้าหากว่าผู้บังคับบัญชานั้นมิได้ลงอาญาเกินอำนาจที่เขาจะทำได้ตามความในมาตรา 2 แห่งกฎนี้

ข้อ 33 การที่จะยื่นใบร้องทุกข์นั้น ถ้ากล่าวโทษผู้ใดให้ยื่นต่อผู้บังคับบัญชาโดยตรงของผู้นั้น คือเป็นต้นว่าพลทหารจะกล่าวโทษผู้บังคับหมู่ให้ยื่นใบร้องทุกข์ต่อผู้บังคับหมวด ถ้าจะกล่าวโทษผู้บังคับหมวดให้ยื่นต่อผู้บังคับกองร้อยคังนี่ หรือเป็นต้นว่าถ้านายทหารชั้นผู้บังคับหมวดจะร้องทุกข์กล่าวโทษผู้บังคับการกรม ก็ให้ยื่นใบร้องทุกข์ต่อผู้บัญชาการกองพลคังนี่

ให้ผู้ร้องทุกข์มาหาผู้ที่รับใบร้องทุกข์ในที่ทำการหรือที่บ้าน และจะร้องทุกข์ด้วยปากหรือจะเขียนเป็นหนังสือก็ได้ ถ้าอยู่ต่างตำบลกันให้เขียนเป็นหนังสือส่งได้

ถ้าหากว่าผู้ร้องทุกข์ไม่ทราบข้อความที่ควรยื่นเพราะผู้ใดแน่ เช่น ไม่ได้รับเงินรางวัลประจำเดือน แต่ก็ไม่ทราบว่าเพราะเหตุใด หรือใครห้ามมิให้จ่าย ก็ให้ยื่นใบร้องทุกข์ต่อผู้บังคับบัญชาโดยตรงของตน เพื่อเสนอไปตามลำดับชั้นจนถึงที่สุด คือผู้ที่ส่งการไต่สวนและแก้ความเดือดร้อนนั้นได้

ข้อ 34 ถ้าเขียนความร้องทุกข์เป็นจดหมายแล้ว จดหมายนั้นลงนามจริงของผู้ร้องทุกข์ ถ้าผู้ร้องทุกข์เขียนหนังสือไม่เป็นให้วานผู้อื่นเขียนให้ได้ แต่ต้องกลายนิ้วมือลง เป็นพยาน ถ้าและใบร้องทุกข์ฉบับใดไม่มีนามตรงหรือไม่มีลายมือคังนี่ ห้ามมิให้ผู้บังคับบัญชาชั้นใดไต่สวนพิจารณา ใบร้องทุกข์นั้น เป็นอันขาด

ข้อ 35 เมื่อผู้ใดไต่ร้องทุกข์ต่อผู้บังคับบัญชาตามระเบียบที่วางมาแล้วและเวลาล่วงพ้นไป 15 วันยังหาได้รับความชี้แจงประการใดไม่ ทั้งความเดือดร้อนก็ยังไม่ปลดเปลื้องไป ให้ผู้ร้องทุกข์ยื่นใบร้องทุกข์ใหม่ ต่อผู้บังคับบัญชาชั้นที่สูงถัดขึ้นไปเป็นลำดับจนถึง เสนาบดีกระทรวงกระลาโหม และในใบร้องทุกข์ครั้งนี้ ให้ชี้แจงมาด้วยว่าไต่ยื่นใบร้องทุกข์ต่อผู้บังคับบัญชาโดยตรงมาครั้ง 1 แล้วแต่เมื่อนั้น ๆ

ข้อ 36 ส่วนผู้บังคับบัญชานั้น ถ้าได้รับใบร้องทุกข์เมื่อใดต้องไต่สวนเหตุการณ์และจัดการแก้ไขความเดือดร้อน หรือชี้แจงให้ผู้ยื่นใบร้องทุกข์เข้าใจเหตุการณ์ จะเพิกเฉยเสียไม่ได้ เป็นอันขาด ผู้ใดเพิกเฉยนับว่ากระทำผิดคุณวินัยลเมิตกฏนี้ต้องมีโทษ

ข้อ 37 ถ้าผู้บังคับบัญชาผู้รับใบร้องทุกข์ชี้แจงแก่ผู้ยื่นใบร้องทุกข์ว่าความเดือดร้อนที่กล่าวมาได้เกิดจากความอยุติธรรม หรือการผิดพระราชกำหนดกฎข้อบังคับประการใด แต่ผู้ร้องทุกข์ยังไม่หมดความสงสัย ก็ให้ยื่นใบร้องทุกข์ต่อผู้บังคับบัญชาที่เหนือขึ้นไปได้ และต้องชี้แจงมาด้วยว่า ไต่ยื่นใบร้องทุกข์นี้ต่อผู้นั้น ๆ ได้รับคำชี้แจงเช่นนั้น ๆ ครั้งหนึ่งแล้ว

ข้อ 38 ถ้าหากปรากฏชัดว่าข้อความในใบร้องทุกข์เป็นความเท็จ หรือการร้องทุกข์นั้นกระทำไปโดยผิดระเบียบที่กล่าวมานี้ เช่น เขียนใบร้องทุกข์แล้วไม่ลงนามจริงดังนี้ เป็นต้น หรือผู้ไต่รบกวนผู้บังคับบัญชาด้วยใบร้องทุกข์ซึ่งไม่มีมูลแห่งความจริง ผู้ที่กระทำการทั้งนี้มีความผิดฐานลเมิตกฏวินัย ต้องรับโทษตามกฏนี้ หรือถ้าเป็นการร้ายแรงมากก็จะต้องนำขึ้นศาลทหาร

ข้อ 39 การยื่นใบร้องทุกข์ตามระเบียบที่กล่าวมานี้ ฉเพาะสำหรับเรื่องที่เกิดเนื่องด้วยกิจการราชการ คือร้องทุกข์ว่าได้รับความอยุติธรรมจากผู้บังคับบัญชาหรือผู้บังคับบัญชาคหิ์โดยผิดพระราชกำหนดกฎข้อบังคับ หรือเมื่อตนขาดผลประโยชน์ที่ควรได้ในราชการตั้งว่ามาแล้วในข้อ 29 นั้นเท่านั้น ถ้ามีกิจส่วนตัวโดยแท้แล้ว ทหารจะพุดจากกับผู้บังคับบัญชาของตนทุกชั้นตลอดจนถวายฎีกาแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ แต่เรื่องนี้ทหารจะต้องระวังชี้ชัดขึ้น ระหว่างกิจส่วนตัวและกิจเนื่องด้วยราชการให้จงดี ถ้านำกิจที่เนื่องด้วยราชการไปร้องฟ้องให้ผิดระเบียบที่กล่าวไว้ในกฏนี้แล้ว ผู้นั้นจะต้องได้รับโทษฐานลเมิตกฏวินัย

มาตรา 4

กำหนดใช้กฎนี้และ เลิกกฎข้อบังคับเดิม

ข้อ 40 กฎนี้ ให้ใช้แต่วันที่ประกาศเป็นต้นไป

ข้อ 41 ให้ยกเลิกกฎว่าด้วยยุทธวินัยและการลงอาญาทหารบกฐานละเมิดยุทธวินัย ลงวันที่ 7 มิถุนายน พ.ศ. 2458 กับข้อความในกฎข้อบังคับคำสั่งใด ๆ ที่ขัดกับข้อความใด ๆ ในกฎนี้

ผู้ลงอาญา	โทษ			กักขัง											ทัณฑ์กรรม		หมายเหตุ				
	ผู้รับอาญา			ผู้รับอาญา				ผู้รับอาญา				ผู้รับอาญา				ผู้รับอาญา ผู้บังคับ		ผู้รับอาญา พลทหาร			
	ผู้บังคับ หมู่	นักเรือน นายร้อย	พลทหาร	ผู้บังคับ กองพัน	ผู้บังคับ กองร้อย	ผู้บังคับ หมวด	ผู้บังคับ หมู่	ผู้บังคับ กองพัน	ผู้บังคับ กองร้อย	ผู้บังคับ หมวด	ผู้บังคับ หมู่	ผู้บังคับ กองพัน	ผู้บังคับ กองร้อย	ผู้บังคับ หมวด	ผู้บังคับ หมู่				ผู้บังคับ กองพัน	ผู้บังคับ กองร้อย	ผู้บังคับ หมวด
เส้นาตรี	50 ที่	30 ที่	50 ที่	6 เดือน	9 เดือน	15 วัน	1 เดือน	2 เดือน	3 เดือน	4 เดือน	5 เดือน	6 เดือน	1 เดือน	50 วัน	2 เดือน	3 เดือน	4 เดือน	5 เดือน	6 เดือน	15 วัน	15 วัน
แม่ทัพน้อย	30 ที่	20 ที่	20 ที่	3 เดือน	6 เดือน	-	1 เดือน	2 เดือน	3 เดือน	4 เดือน	5 เดือน	6 เดือน	15 วัน	1 เดือน	45 วัน	2 เดือน	3 เดือน	4 เดือน	5 เดือน	15 วัน	15 วัน
ผู้บัญชาการกองพล	20 ที่	15 ที่	30 ที่	1 เดือน	3 เดือน	-	15 วัน	2 เดือน	3 เดือน	4 เดือน	5 เดือน	6 เดือน	15 วัน	7 วัน	15 วัน	21 วัน	3 เดือน	3 เดือน	4 เดือน	15 วัน	15 วัน
ผู้บังคับกองกรม	15 ที่	10 ที่	20 ที่	20 วัน	2 เดือน	-	7 วัน	1 เดือน	1 เดือน	1 เดือน	1 เดือน	2 เดือน	7 วัน	-	7 วัน	15 วัน	2 เดือน	2 เดือน	3 เดือน	15 วัน	15 วัน
ผู้บังคับกองพัน	10 ที่	5 ที่	15 ที่	15 วัน	1 เดือน	-	7 วัน	15 วัน	15 วัน	15 วัน	15 วัน	1 เดือน	7 วัน	-	-	7 วัน	15 วัน	15 วัน	1 เดือน	3 วัน	7 วัน
ผู้บังคับกองร้อย	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2 ชั่วโมง	3 วัน
ผู้บังคับหมวด	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ผู้บังคับหมู่	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2 ชั่วโมง

คำอธิบาย

- 1) กำหนดอาญาในตารางนี้ คือ กำหนดที่สูงที่สุด ผู้ลงอาญาจะส่งเกินกำหนดไม่ได้ แต่หากวานไม่ได้
- 2) ทัณฑ์กรรมนั้น ที่กำหนดไว้เป็นวัน ๆ คือหมายความว่าทัณฑ์กรรมทุก ๆ วันจนกว่าจะครบใน 1 วันนั้น ผู้ที่ส่งลงอาญาจะกำหนดทัณฑ์กรรมกี่ชั่วโมงก็ตามใจ แต่มิให้เกินกว่าวันละ 6 ชั่วโมง ผู้ใดจะส่งลงอาญาทัณฑ์กรรมให้เกินวันละชั่วโมง ส่วนที่กำหนดเกินกว่าชั่วโมงนั้น หมายความว่าส่งลงอาญาได้เฉพาะวันเดียวภายในกำหนดเท่านั้น ชั่วโมง

กฎเสนาบดี

ว่าด้วยอำนาจลงอาญาทหารเรือ

ตามความในประมวลกฎหมายอาญาทหารมาตรา 7 มีว่า "นายทหารผู้มีอำนาจบังคับบัญชานั้น ท่านให้มีอำนาจลงอาญาแก่ผู้กระทำผิดต่อวินัยได้ ตามลักษณะกฎหรือข้อบังคับทหารบกทหารเรือ ซึ่งจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตั้งขึ้นไว้" แลเสนาบดีกระทรวงทหารเรือได้รับพระบรมราชานุญาตให้ตรากฎในเรื่องนี้ขึ้นไว้แล้ว แต่บังคับกฎที่ได้ตราขึ้นไว้แล้วนั้น ราชการได้ดำเนินแลเปลี่ยนแปลงเป็นการทันสมัย สมควรจะต้องแก้ไขกฎเพื่อให้เหมาะแก่การ จึงได้นำความขึ้นกราบบังคมทูลพระกรุณาขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตออกกฎใหม่เรียกว่า "กฎว่าด้วยอำนาจลงอาญาทหารเรือฐานละเมิดยุทธวินัย" แลได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตแล้ว มีข้อความปรากฏต่อไปนี้

อนึ่งกฎนี้ถ้าจะเรียกโดยย่อให้เรียกว่า "กฎยุทธวินัย" ห้ามมิให้เรียกย่ออย่างอื่น

หมวด 1

ว่าด้วยวินัย

ข้อ 1 นายทหารเรือผู้บังคับบัญชามีอำนาจลงอาญาแก่ผู้ที่อยู่ในอำนาจบังคับบัญชาของตนได้ โดยระเบียบแห่งกฎนี้ ในความผิดต่อวินัยทหารอย่างหนึ่ง แลในความผิดบางอย่างซึ่งท่านได้บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญาทหารมาตรา 8 แล 9 ที่ให้ถือว่าเป็นความผิดต่อวินัยทหารนั้นอีกอย่างหนึ่ง

ข้อ 2 วินัยทหารนั้น คือ วินัยบัญญัติในสิ่งซึ่งทหารต้องประพฤติหรือต้องละเว้น อันเป็นนิยมบัญญัติในขนบธรรมเนียมทหารหรือเป็นบัญญัติด้วยกฎข้อบังคับ หรือโอวาทคำสั่งสอนของผู้บังคับบัญชา

ทหารผู้ใดประพฤติละเมิดข้อวินัยบัญญัติที่วางนี้ อย่างใดอย่างหนึ่งคงจะชักให้เห็นเป็นตัวอย่างกว้าง ๆ คือ

- (1) คือหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งโดยปราณีหรือขัดคำสั่ง
- (2) เกียจคร้าน ประมาท หรือย่อหย่อนหน้าที่ราชการ

- (3) ไม่สนใจจำการฝึกหัดสั่งสอน
  - (4) กล่าวคำเท็จหรือใช้วาจาชั่ว
  - (5) ขาดหรือบกพร่องในความเคารพต่อผู้ใหญ่
  - (6) ประพฤติกิริยาชั่ว
  - (7) เมาสุราหรือเมรัย
  - (8) ขาดความสามัคคีในพวกเพื่อนทหาร
- เหล่านี้เป็นต้นไซ้ ให้อธิบายว่าทหารผู้นั้นกระทำผิดต่อวินัย

หมวด 2

อำนาจลงอาญา

ข้อ 3 อาญาสำหรับลงโทษแก่ผู้กระทำผิดต่อวินัยทหารนั้นได้กำหนดไว้เป็น 7 สถาน

ดังนี้

- 1 สถานหนึ่ง ให้มัดมือ
- 2 สถานหนึ่ง ให้จำขัง
- 3 สถานหนึ่ง ให้อกขัง
- 4 สถานหนึ่ง ให้ขังมีด
- 5 สถานหนึ่ง ให้อกยาม
- 6 สถานหนึ่ง ให้ลงทัณฑ์กรรม
- 7 สถานหนึ่ง ให้ภาคทัณฑ์

ข้อ 4 โทษให้มัดมือนั้น คือ มัดมือทั้งสองข้างติดกันตรงข้อมือด้วยผ้าหรือเชือกที่ไม่สามารถจะบาดได้ ให้นั้นพอมือจะรูดออกไม่ได้ แต่ไม่ให้แน่นเกินไปจนโลหิตจะเดินไม่ได้สควกมือทั้งสองซึ่งมัดแล้วนั้นให้ผูกโยงกับสิ่งหนึ่งสิ่งใดได้ แต่ไม่ให้สูงเกินไปจนฝ่าเท้าทั้งสองชนพื้น กับไม่ให้ผูกโยงตากแดดตากฝน

โทษให้จำขังนั้น คือ จำตรวนแล้วขังไว้ในที่ควบคุม หรือในเรือนจำทหารเรือ

โทษให้อกขังนั้น คือ ขังในที่ควบคุมหรือในเรือนจำทหารเรือ แต่เฉพาะคนเดียวหรือรวมกันหลายคนแล้วแต่คำสั่ง

โทษให้ขังมีดนั้น คือ ขังไว้แต่ผู้เดียวในห้องที่มีคนไม่มีแสงสว่างที่สามารถจะอ่านหนังสือได้ แต่ให้มีอากาศโปร่งพอสมควรแก่การหายใจ และห้ามมิให้ผู้ต้องขังพบปะพูดจากับผู้หนึ่งผู้ใด หากจะ เปิดห้องมีดนี้ได้ก็แต่เวลารับประทานอาหารหรือเวลาจำเป็นอย่างอื่น ๆ เท่านั้น

โทษให้กักขังนั้น คือ กักตัวไว้ในบริเวณใดบริเวณหนึ่งตามแต่จะกำหนดให้

โทษให้ลงทัณฑ์กรรมนั้น คือ ให้กระทำการต่าง ๆ เช่น เช็ดล้างกวาดถูพื้นในเรือหรือบริเวณโรงทหาร หรือกระทำการอย่างอื่น ๆ เป็นพิเศษ เพิ่มจากหน้าที่อันเป็นกิจการตามธรรมดาขึ้นอีกส่วนหนึ่ง

โทษให้ภาคทัณฑ์นั้น คือ ผู้กระทำความผิดมีความผิดอันควรต้องรับโทษสถานหนึ่งสถานใดดังกล่าวมาแล้ว แต่มีเหตุอันควรปรานี จึงเป็นแต่แสดงความผิดของผู้นั้นให้ปรากฏไว้หรือให้ทำทัณฑ์บน

นอกจากอาญาที่กล่าวไว้นี้ ห้ามมิให้คิดขึ้นใหม่ หรือใช้วิธีลงโทษอย่างอื่นเป็นอันขาด

ข้อ 5 นายทหารเรือผู้บังคับบัญชา มีอำนาจที่จะลงอาญาแก่ผู้กระทำความผิดต่อวินัยทหาร ซึ่งอยู่ในใต้อำนาจบัญชาของตนได้ตามลำดับชั้นอำนาจ แลอัตราโทษดังต่อไปนี้ (ดูตาราง)

ผู้มอบรางวัล สงขลาชั้น	อายุสำหรับ สงขลา	ผู้รับโทษ										คำอธิบาย	
		ก	ข	ค	ง	จ	ฉ	ช	ซ	ด	ต		
1	มีคมือ จำขัง ขัง กักขาม ทัณฑ์กรรม	ไม่เก็บ " " " "	15 วัน	15 วัน 21 วัน	21 วัน 1 เดือน	1 เดือน 45 วัน	45 วัน 2 เดือน	2 เดือน 3 เดือน	3 เดือน 4 เดือน	3 ชั่วโมง 4 เดือน	3 ชั่วโมง 6 เดือน	4 ชั่วโมง 9 เดือน	1. กำหนดโทษใน ตารางนี้คือ กำหนดที่สูงที่สุด ผู้ลงโทษจะส่งลงโทษเกิน กำหนดนี้ไม่ได้ แต่ค่ากว่า นั้นได้
2	มีคมือ จำขัง ขัง กักขาม ทัณฑ์กรรม	" " " " "	7 วัน	15 วัน	15 วัน 21 วัน	21 วัน 1 เดือน	1 เดือน 45 วัน	45 วัน 2 เดือน	2 เดือน 3 เดือน	3 ชั่วโมง 3 เดือน	3 ชั่วโมง 3 เดือน	4 ชั่วโมง 6 เดือน	2. โทษมีคมือนี้ ให้ มีคมือหนึ่งเป็นเวลา 1 ชั่วโมง ถ้าจะส่งลงอาญา มีคมือเกินกว่า 1 ชั่วโมง ต้องแบ่งออกมีคมือทุก ๆ
3	มีคมือ จำขัง ขัง กักขาม ทัณฑ์กรรม	" " " " "	7 วัน	15 วัน	15 วัน 21 วัน	21 วัน 1 เดือน	1 เดือน 45 วัน	45 วัน 2 เดือน	2 เดือน 3 เดือน	3 ชั่วโมง 3 ชั่วโมง	3 ชั่วโมง 2 เดือน	3 ชั่วโมง 2 เดือน	เวลาว่าง ในระหว่างพัก หนึ่ง ๆ ต้องนอนยกขา 1 ชั่วโมง.
4	มีคมือ จำขัง ขัง กักขาม ทัณฑ์กรรม	" " " " "		7 วัน	7 วัน 15 วัน	15 วัน 21 วัน	21 วัน 1 เดือน	1 เดือน 45 วัน	1 เดือน 45 วัน	2 ชั่วโมง 1 เดือน	2 ชั่วโมง 1 เดือน	2 ชั่วโมง 2 เดือน	3. โทษทัณฑ์กรรมนั้น มีกำหนดไว้เป็นวัน ๆ คือ หมายความว่า ทำทัณฑ์- กรรมทุก ๆ วันจนกว่าจะ ครบ แต่ไม่เกินกว่าวันละ 6 ชั่วโมง
5	มีคมือ จำขัง ขัง กักขาม ทัณฑ์กรรม	" " " " "			7 วัน 15 วัน	7 วัน 15 วัน	10 วัน 21 วัน	15 วัน 1 เดือน	15 วัน 1 เดือน	2 ชั่วโมง 1 ชั่วโมง	1 ชั่วโมง 15 วัน	2 ชั่วโมง 1 เดือน	ผู้ใดจะส่งลงโทษ ทัณฑ์กรรมให้กำหนดโดย ชัดเจนว่า ทัณฑ์กรรมกี่วัน แล้วละก็ชั่วโมง ส่วนที่ กำหนดอำนาจไว้เช่น ชั่วโมงนั้น ส่งลงโทษได้
6	มีคมือ จำขัง ขัง กักขาม ทัณฑ์กรรม	" " " " "				7 วัน 10 วัน	7 วัน 10 วัน	10 วัน 15 วัน	10 วัน 15 วัน	2 ชั่วโมง 7 วัน	1 ชั่วโมง 7 วัน	2 ชั่วโมง 15 วัน	เฉพาะวันเดียวภายใน กำหนดเท่านั้น
7	มีคมือ จำขัง ขัง กักขาม ทัณฑ์กรรม	" " " " "					3 วัน 7 วัน	3 วัน 7 วัน	3 วัน 7 วัน	1 ชั่วโมง 7 วัน	1 ชั่วโมง 7 วัน	2 ชั่วโมง 10 วัน	คำอธิบายโทษในช่อง ข. การขัง เมื่อถึงเวลาเรียน หรือฝึกหัดจะ ให้ เรียนแลฝึก หัดด้วยก็ได้
8	มีคมือ จำขัง ขัง กักขาม ทัณฑ์กรรม	" " " " "						3 วัน	7 วัน	1 ชั่วโมง 7 วัน	1 ชั่วโมง 7 วัน	2 ชั่วโมง 10 วัน	เฉพาะวันปล่อย วันเสาร์ วันอาทิตย์ ตามปกติ การมีคมือ ให้มีคมือใน เวลาว่าง ซึ่งไม่ใช่เวลา เรียนหรือฝึกหัด
9	มีคมือ จำขัง ขัง กักขาม ทัณฑ์กรรม	" " " " "							1 วัน	2 ชั่วโมง 1 วัน	2 ชั่วโมง 1 วัน	2 ชั่วโมง 1 วัน	

ข้อ 6 ตามตารางอัตราอำนาจลงโทษในข้อ 5 นั้น ข้าราชการทหารเรือชั้นใด มีอำนาจเป็นผู้ลงโทษชั้นใดแลเป็นผู้รับโทษชั้นใด ให้มีกำหนดไว้เป็น 2 กรณี คือ (1) ลำดับชั้นตามตำแหน่ง (2) ลำดับชั้นตามยศดั่งแจ้งในตารางต่อไปนี้

ตำแหน่ง	เป็นผู้ลงโทษชั้น	เป็นผู้รับโทษชั้น	เทียบตามยศ
เสนาบดี	1	-	
แม่ทัพเรือ	2	-	
ผู้บัญชาการกระบวนเรือ	3	ก	นายพลเรือ
ผู้บังคับการกองเรือ	4	ข	นายนาวาเอก
ผู้บังคับการเรือชั้น 1	5	ค	นายนาวาโท
ผู้บังคับการเรือชั้น 2	6	ง	นายนาวาตรี
ตนเรือชั้น 1			
ผู้บังคับการเรือชั้น 3	7	จ	นายเรือเอก
ตนเรือชั้น 2			
นายกราบเรือ	8	ฉ	นายเรือโท, ตรี
ตนเรือชั้น 3			
นายตอโนเรือ	9	ช	พันจ่า
	-	ซ	นักเรียน
	-	ด	นายทหารเรือ
	-	ด	จ่า
	-	ญ	พลทหาร
			นักเรียนจ่า

ข้อ 7 ตามอัตราที่กำหนดชั้นผู้ลงโทษแลรับโทษในข้อ 6 นี้ ถ้าชั้นที่ได้กำหนดไว้ตามตำแหน่งแลยศนั้นไม่ตรงกันทั้งสอง 2 ฝ่าย ก็ให้ถือยศหรือตำแหน่งที่เป็นกำหนดอัตราชั้นที่สูงเป็นเกณฑ์ในการลงโทษ หรือรับโทษตามกฎหมายนี้

ข้อ 8 ตำแหน่งผู้รับราชการในกระทรวงทหารเรือซึ่งมิได้กำหนดชั้นไว้ ถ้ามีความผิดจะต้องรับโทษแล้วก็ให้ถือตำแหน่งที่ได้รับราชการอยู่ในเวลาที่กระทำความผิดนั้นขึ้นเทียบเคียงกับชั้นที่คล้ายหรือเสมอกันตามข้อ 6 แห่งกฎหมายนี้

ข้อ 9 กำหนดอำนาจลงโทษตามที่ตราไว้ในตารางข้อ 5 นี้ ผู้มีอำนาจลงโทษสั่งลงโทษได้เต็มที่ในสถานใดสถานหนึ่งแต่สถานเดียว ถ้าสั่งลงโทษทั้ง 2 สถานพร้อมกันให้ลงโทษได้แต่เพียงกำหนดไม่เกินกว่ากึ่งของกำหนดโทษในสถานนั้น ๆ กับห้ามมิให้ลงโทษมากกว่า 2 สถาน

ข้อ 10 ก่อนที่ผู้มีอำนาจลงโทษจะสั่งลงโทษครั้งคราวใดก็ดี ให้พิจารณาเสียให้ถี่ถ้วนแน่นอนว่า ผู้ที่จะต้องรับโทษนั้นมีความผิดจริง แล้วจึงสั่งลงโทษ ต้องระวางอย่าให้เป็นการลงโทษไปโดยโทษะจิต หรือลงโทษแก่ผู้ที่ไม่มีความผิดโดยชัดเจนแน่นอนขาด เมื่อพิจารณาความผิดละเอียดแล้วต้องชี้แจงความผิดต่อผู้กระทำผิดนั้นให้เข้าใจชัดเจนว่า กระทำผิดในข้อใด เพราะเหตุใด แล้วจึงลงโทษ

ข้อ 11 ผู้มีอำนาจบังคับบัญชาลงโทษข้าราชการชั้นสัญญาบัตร ต้องส่งรายงานการลงโทษแล้วนั้น เสนอตามลำดับจนถึงเสนาบดีกระทรวงทหารเรือ

ข้อ 12 เมื่อผู้มีอำนาจบังคับบัญชาได้ทราบว่ามีผู้ซึ่งอยู่ในบังคับบัญชาของตนมีความผิดจนปรากฏแน่นอนแล้ว แต่ความผิดนั้นควรรับโทษที่เหนืออำนาจจะสั่งกระทำได้ ก็ให้ทำรายงานชี้แจงความผิดของผู้ที่กระทำความผิดนั้น ทั้งออกความเห็นว่าจะลงโทษเพียงใด เสนอตามลำดับจนถึงผู้มีอำนาจลงโทษได้พอกับความผิด เพื่อให้ผู้นั้นสั่งการต่อไป

ข้อ 13 นายทหารที่เป็นหัวหน้าควบคุมทหารไปแต่ลำพังมีอำนาจที่จะลงโทษผู้อยู่ใต้อำนาจในระหว่างเวลาที่ควบคุมอยู่นั้น เสนอผู้มีอำนาจเนื่องจากตำแหน่งของตนขึ้นไปอีกชั้นหนึ่งได้ เว้นไว้แต่นายทหารซึ่งมีอำนาจเป็นผู้ลงโทษชั้นที่ 2

ข้อ 14 ถ้าผู้มีอำนาจสั่งลงโทษ ได้สั่งลงโทษผู้กระทำผิดในสถานจำขังหรือขังแล้ว แลผู้ที่กำลังรับโทษจำขังหรือขังอยู่นั้นกระทำผิดซ้ำอีก ผู้มีอำนาจลงโทษจะสั่งเพิ่มโทษก็ให้พิจารณากำหนดโทษที่สั่งไว้เดิมนั้นก่อน แลห้ามมิให้เพิ่มกำหนดเวลาให้ผู้กระทำผิดต้องถูกจำขัง หรือขัง

ทั้งกำหนดเดิมแลกำหนดที่เพิ่มขึ้นใหม่รวมกันเกินกว่ากำหนดอำนาจของผู้สั่งลงโทษนั้น เป็นอันขาด หากผู้กระทำผิดนั้น ควรต้องรับโทษเกินกว่ากำหนดอำนาจของผู้ที่จะสั่งลงโทษนั้นแล้ว ก็ให้ปฏิบัติการตามที่กล่าวไว้ในข้อ 12 นั้น

ข้อ 15 ผู้ใดเคยได้รับโทษจำขัง หรือขังเดี่ยวหรือขังเพราะได้เจตนากระทำความผิดต่อวินัยทหารอย่างหนึ่งอย่างใดมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ครั้ง เมื่อพ้นโทษแล้วแลไปกระทำความผิดขึ้นอีกภายในกำหนด 1 ปี นับแต่วันที่ได้พ้นโทษไปไซ้ เรียกว่าผู้ไม่เชื่อทูลาบ

ข้อ 16 ผู้ใดเป็นผู้ไม่เชื่อทูลาบ จะใช้วิธีลงโทษให้ขังมัดก็ได้ นายทหารผู้ซึ่งมีอำนาจจะสั่งให้ลงโทษขังมัดได้เช่นนี้ เฉพาะแต่นายทหารผู้ซึ่งมีอำนาจลงโทษ ตั้งแต่ชั้น 3 ขึ้นไป จึงจะสั่งให้ลงโทษโดยวิธีขังมัดนี้ได้

ข้อ 17 การขังมัดเช่นนี้ จะขังได้เพียงครั้งละ 1 ยก (คือ 5 วันหรือ 120 ชั่วโมง) เท่านั้น แต่ถ้าจะขังมัดต่อไปก็ต้องให้อยู่ในที่สว่างเสียก่อนไม่น้อยกว่า 24 ชั่วโมง จึงให้ขังมัดต่อไปได้ รวมขังมัดในความผิดเดียวกันต้องไม่เกินกว่า 3 ยก

ข้อ 18 ก่อนที่จะกำหนดให้ลงโทษขังมัดนั้น ให้ตั้งเกณฑ์กำหนดโทษจำขังหรือขังเดี่ยวหรือขังรวมตามตารางอัตราโทษในข้อ 5 แห่งกฎนี้เสียก่อน แล้วจึงให้เทียบกำหนดโทษขังมัดตามอัตราดังนี้ คือ

จำขังหรือขังเดี่ยวหรือขังรวม มีกำหนดตั้งแต่ 5 วันขึ้นไปแต่ไม่ถึง 9 วัน
เทียบเท่ากับขังมัด 1 วัน

จำขังหรือขังเดี่ยวหรือขังรวม มีกำหนดตั้งแต่ 9 วันขึ้นไปแต่ไม่ถึง 14 วัน
เทียบเท่ากับขังมัด 2 วัน

จำขังหรือขังเดี่ยวหรือขังรวม มีกำหนดตั้งแต่ 14 วันขึ้นไปแต่ไม่ถึง 21 วัน
เทียบเท่ากับขังมัด 3 วัน

จำขังหรือขังเดี่ยวหรือขังรวม มีกำหนดตั้งแต่ 21 วันขึ้นไปแต่ไม่ถึง 1 เดือน
เทียบเท่ากับขังมัด 4 วัน

จำขังหรือขังเดี่ยวหรือขังรวม มีกำหนดตั้งแต่ 1 เดือนขึ้นไปแต่ไม่ถึง 3 เดือน
เทียบเท่ากับขังมัด 1 ยก

จำขังหรือขังเดี่ยวหรือขังรวม มีกำหนดตั้งแต่ 3 เดือนขึ้นไปแต่ไม่ถึง 6 เดือน
เทียบเท่ากับขังมัด 2 ยก

จำขังหรือขังเดี่ยวหรือขังรวม 6 เดือน เทียบเท่ากับขังมืด 3 ยก

ข้อ 19 ให้ผู้มีอำนาจลงโทษ ฟังลงโทษผู้กระทำผิดต่อวินัยทหารตามลักษณะกฏนี้เสียใน ภายในกำหนดเวลา 3 เดือน นับแต่วันกระทำผิดเป็นต้นไป ถ้าพ้น 3 เดือนไปแล้วไซ้ จะสั่ง ลงโทษโดยอำนาจตนเองมิได้ เมื่อยังจะเอาโทษแก่ผู้กระทำผิดต่อไปก็ให้นำคดีนั้นขึ้นศาล

ข้อ 20 เมื่อผู้มีอำนาจได้สั่งลงโทษตามกฏนี้แล้ว ผู้ที่สั่งลงโทษหรือผู้มีอำนาจบังคับ บัญชาผู้ที่สั่งลงโทษนั้น มีอำนาจเพิ่มโทษหรือลดโทษหรือยกโทษเสียได้ แต่ถ้าเพิ่มโทษแล้ว โทษที่ สั่งเพิ่มขึ้นนั้น รวมกับที่สั่งไว้แล้ว เค็มต้องมีให้เกินอำนาจของผู้ที่สั่งลงโทษใหม่นั้น

หมวด 3

วิธีร้องทุกข์

ข้อ 21 ในการที่จะรักษาอุทธรณ์วินัยให้เป็นระเบียบเรียบร้อยดีนั้น ผู้บังคับบัญชา ย่อมมี อำนาจในการที่จะลงอาญาหรือบังคับบัญชาอยู่เอง เป็นธรรมดา แต่การลงอาญาหรือบังคับบัญชาจัก ผิดทางยุติธรรม หรือ เป็นการกดขี่แก่ผู้น้อยได้ จึง เป็นการสมควรที่จะให้ผู้น้อยมีโอกาสร้องทุกข์ได้ ในทางอันเป็นระเบียบไม่ก้าวกาย

ข้อ 22 คำชี้แจงของทหารว่า ผู้บังคับบัญชากดขี่ตนด้วยอาการไม่เป็นยุติธรรมหรือผิด พระราชกำหนดกฏข้อบังคับ หรือว่าตนไม่ได้รับผลประโยชน์ตามที่ควรจะได้รับ ในราชการนั้น เรียกว่า ไบร่ร้องทุกข์

ข้อ 23 ทหารที่จะยื่นไบร่ร้องทุกข์ได้แต่สำหรับตนเองแต่ผู้เดียว ห้ามมิให้ยื่นไบร่ร้องทุกข์ แทนผู้อื่นเป็นอันขาด แลห้ามมิให้รวมกันเข้ามาร้องทุกข์พร้อมกันหลายคน แลห้ามมิให้ประชุมกัน เพื่อหารือเรื่องจะยื่นไบร่ร้องทุกข์

ข้อ 24 ห้ามมิให้ยื่นไบร่ร้องทุกข์ในเวลาที่ตนกำลังเข้าแถว หรือขณะที่ตนทำหน้าที่ ราชการอย่างหนึ่งอย่างใดอยู่ เช่น เวลาเป็นยามเป็นเวรดังนี้เป็นต้น แลห้ามมิให้ยื่นไบร่ร้องทุกข์ ก่อนเวลาล่วงไปแล้ว 24 ชั่วโมง นับตั้งแต่ที่มีเหตุจะต้องร้องทุกข์เกิดขึ้น

ข้อ 25 ห้ามมิให้ร้องทุกข์ว่าผู้บังคับบัญชาลงอาญาแรงเกินไป ถ้าหากว่าผู้บังคับบัญชา นั้นมิได้ลงอาญาเกินอำนาจที่เขาจะทำได้ตามความในข้อ 6 แห่งกฏนี้

ข้อ 26 การที่จะยื่นไบร่ร้องทุกข์นั้น ถ้ากล่าวโทษผู้ใดให้ยื่นต่อผู้บังคับบัญชาโดยตรงของ ผู้นั้น แลต้อง เป็นผู้มีอำนาจเหนือผู้ซึ่งถูกกล่าวโทษชั้นหนึ่ง เช่น เป็นต้นว่าพลทหารจะกล่าวโทษ

นายตอน ให้ยื่นใบร้องทุกข์ต่อนายกราบ ถ้าจะกล่าวโทษนายกราบ ให้ยื่นต่อตนเรือดั้งนี้ หรือเป็น
คนว่า ถ้านายทหารชั้นนายกราบจะร้องทุกข์กล่าวโทษผู้บังคับการ เรือ ก็ให้ยื่นใบร้องทุกข์ต่อ
ผู้บังคับการกองเรือ ดังนี้

ให้ผู้ร้องทุกข์มาหาผู้ที่รับใบร้องทุกข์ในที่ทำการหรือที่บ้าน และจะร้องทุกข์
ด้วยปากหรือจะ เขียนเป็นหนังสือก็ได้ ถ้าอยู่ต่างตำบลกันให้เขียนเป็นหนังสือส่งได้

ถ้าหากว่าผู้ร้องทุกข์ไม่ทราบข้อความที่ได้รับความเดือดร้อนเพราะผู้ใดแน่ เช่น
ไม่ได้รับเงินรางวัลประจำเดือน แต่ก็ไม่ทราบว่าเพราะเหตุใด หรือใครห้ามมิให้จ่าย ก็ให้ยื่น
ใบร้องทุกข์ต่อผู้บังคับบัญชาโดยตรงของตน เพื่อเสนอไปตามลำดับชั้นจนถึงที่สุด คือ ผู้ที่จะสั่งการ
ได้ส่วนแ่แก่ความเดือดร้อนนั้นได้

ข้อ 27 ถ้าเขียนความร้องทุกข์เป็นจดหมายแล้ว จดหมายนั้นต้องลงนามจริงของผู้ร้อง
ทุกข์ ถ้าผู้ร้องทุกข์ เขียนหนังสือไม่เป็นให้วานผู้อื่นเขียนให้ก็ได้ แต่ต้องกล่าวยืนยันว่าเมื่อลงเป็นพยาน
ถ้าแลใบร้องทุกข์ฉบับใดไม่มีนามตรงหรือไม่มีลายมือตั้งว่ามานี้ ห้ามมิให้ผู้บังคับบัญชาชั้นใดได้ส่วน
พิจารณาใบร้องทุกข์นั้นเป็นอันขาด

ข้อ 28 เมื่อผู้ใดได้ร้องทุกข์ต่อผู้บังคับบัญชาตามระเบียบที่วางมานี้แล้ว แลเวลาล่วงพ้น
ไป 15 วันยังหาได้รับความชี้แจงประการใดไม่ ทั้งความเดือดร้อนก็ยังไม่ปลดเปลื้องไป ให้
ผู้ร้องทุกข์ยื่นใบร้องทุกข์ใหม่ต่อผู้บังคับบัญชาชั้นที่สูงถัดขึ้นไป เป็นลำดับจนถึง เสนาบดีกระทรวง
ทหารเรือ แลในใบร้องทุกข์ครั้งนี้ให้ชี้แจงมาด้วยว่า ได้ยื่นใบร้องทุกข์ต่อผู้บังคับบัญชาโดยตรงมา
แล้วแต่เมื่อนั้น ๆ

ข้อ 29 ส่วนผู้บังคับบัญชานั้น ถ้าได้รับใบร้องทุกข์ เมื่อใดต้องได้ส่วนเหตุการณ์แล
จัดการแก้ไขความเดือดร้อน หรือชี้แจงให้ผู้ยื่นใบร้องทุกข์ เข้าใจเหตุการณ์ จะเพิกเฉยเสียไม่ได้
เป็นอันขาด ถ้าผู้ใดเพิกเฉยนั้นว่ากระทำผิดต่อยุทธวินัยละเมิดกฎนี้ต้องมีโทษ

ข้อ 30 ถ้าผู้บังคับบัญชาผู้รับใบร้องทุกข์ชี้แจงแก่ผู้ยื่นใบร้องทุกข์ว่าความเดือดร้อนที่
กล่าวมาได้เกิดจากความยุติธรรม หรือเป็นการผิดพระราชกำหนดกฎข้อบังคับประการใด แต่
ผู้ร้องทุกข์ยังไม่หมดความสงสัย ก็ให้ยื่นใบร้องทุกข์ต่อผู้บังคับบัญชาที่เหนือขึ้นไปได้ แลต้องชี้แจง
มาด้วยว่า ได้ยื่นใบร้องทุกข์นี้ต่อผู้นั้น ๆ ได้รับคำชี้แจงเช่นนั้น ๆ ครั้งหนึ่งแล้ว

ข้อ 31 ถ้าหากปรากฏชัดว่าข้อความในใบร้องทุกข์เป็นความเท็จ หรือการร้องทุกข์นั้น
กระทำไปโดยผิดระเบียบที่กล่าวมานี้ เช่นเขียนใบร้องทุกข์แล้วไม่ลงนามจริงดังนี้เป็นต้น หรือ

ผู้ใดรบกวนผู้บังคับบัญชาด้วยใบร้องทุกข์ซึ่งไม่มีมูลแห่งความจริง ผู้ที่กระทำการทั้งนี้มีความผิดตาม
 ละเมิดคุณวินัย ต้องรับโทษตามกฎหมายนี้ หรือถ้าเป็นการร้ายแรงมากก็ต้องนำขึ้นศาลทหาร

ข้อ 32 การยื่นใบร้องทุกข์ตามระเบียบที่กล่าวนี้ เฉพาะสำหรับเรื่องที่เกิดด้วยกิจ
 ราชการ คือ ร้องทุกข์ว่าได้รับความอับธรรมจากผู้บังคับบัญชา หรือผู้บังคับช้ชากคชี่โดยผิด
 พระราชกำหนดกฎข้อบังคับ หรือเมื่อตนขาดผลประโยชน์ที่ควรได้ในราชการตั้งว่ามาแล้วในข้อ
 22 นั้นเท่านั้น ถ้ามีกิจส่วนตัวโดยแท้แล้ว ทหารจะพูดจากับผู้บังคับบัญชาของตนทุกชั้นตลอดจน
 ถวายฎีกาแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ แต่เรื่องนี้ทหารจะต้องระวังชี้ชัดขึ้นระหว่างกิจ
 ส่วนตัวแลกิจเนื่องด้วยราชการให้จงดี ถ้านำกิจที่เนื่องด้วยราชการไปฟ้องร้องโดยผิดระเบียบกับ
 ที่กล่าวไว้ในกฎนี้แล้ว ผู้นั้นจะต้องได้รับโทษฐานละเมิดคุณวินัย

หมวด 4

กำหนดใช้กฎนี้แลยกเลิกกฎข้อบังคับเดิม

ข้อ 33 ตั้งแต่วันที่ได้อประกาศใช้กฎว่าด้วยอำนาจลงอาญาทหารเรือฉบับนี้ ให้ยกเลิก
 กฎว่าด้วยลงอาญาทหารเรือ ลงวันที่ 21 มีนาคม พ.ศ. 2454 (ร.ศ.130) แลบรรดาข้อความ
 ในกฎข้อบังคับคำสั่งใด ๆ ที่ขัดกับกฎนี้เสีย

ข้อ 34 ให้ใช้กฎนี้ตั้งแต่วันที่ เดือน พุทธศักราช 2465 เป็นต้นไป

ศาลาว่าการกระทรวงทหารเรือ

วันที่ เดือน พุทธศักราช 2465

(1) พระราชบัญญัติ
ว่าด้วยวินัยทหาร พุทธศักราช 2476

ประกาศ ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราช
โองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรถวายคำปรึกษาว่า เพื่อปฏิบัติการตามความในมาตรา 7 แห่ง
ประมวลกฎหมายอาชญาทหาร และเนื่องจากทหารบก ทหารเรือ ได้รวมเป็นกระทรวงเดียวกัน
สมควรตราบทบัญญัติว่าด้วยวินัยทหารเสียใหม่

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอม
ของสภาผู้แทนราษฎรดังต่อไปนี้

หมวด 1

บทเบ็ดเสร็จทั่วไป

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า "พระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยทหาร พุทธศักราช
2476"

มาตรา 2 ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้ยกเลิกกฎว่าด้วยยุทธวินัยและการลงอาญาทหารบกฐานละเมิดยุทธวินัย
ลงวันที่ 23 กันยายน พุทธศักราช 2464 กฎเสนาบดีว่าด้วยอำนาจลงอาญาทหารเรือ ลงวันที่
11 กันยายน พุทธศักราช 2465 และบรรดากฎข้อบังคับอื่น ๆ ในล้นที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราช
บัญญัตินี้ หรือซึ่งแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้

(1) รจ. เล่ม 50 หน้า 473 ลง 20 ส.ค. 76

หมวด 2
ว่าด้วยวินัย

มาตรา 4 วินัยทหารนั้น คือ การที่ทหารต้องประพฤติตามแบบธรรมเนียมของทหาร

มาตรา 5 วินัยเป็นหลักสำคัญที่สุดสำหรับทหาร เพราะฉะนั้นทหารทุกคนจักต้องรักษา
โดยเคร่งครัดอยู่เสมอ ผู้ใดฝ่าฝืนท่านให้ถือว่าผู้นั้นกระทำผิด

ตัวอย่างการกระทำผิดวินัยทหาร มีดังต่อไปนี้

- 1) คือ ชักขึ้น หลีกเลียง หรือละเลยไม่ปฏิบัติตามคำสั่งผู้บังคับบัญชาเหนือตน
- 2) ไม่รักษาระเบียบการเคารพระหว่างผู้ใหญ่ผู้น้อย
- 3) ไม่รักษามรรยาทให้ถูกต้องตามแบบธรรมเนียมของทหาร
- 4) ก่อให้แตกความสามัคคีในคณะทหาร
- 5) เกียจคร้าน ละทิ้ง หรือ เลินเล่อต่อหน้าที่ราชการ
- 6) กล่าวคำเท็จ
- 7) ใช้กิริยาวาจาไม่สมควร หรือประพฤติไม่สมควร
- 8) ไม่คัดเตือนสั่งสอน หรือลงทัณฑ์ผู้บังคับบัญชาที่กระทำผิดตามโทษานุโทษ
- 9) เสพเครื่องคองของเมงานถึงเสียกิริยา

(1) มาตรา 6 ผู้บังคับบัญชามีหน้าที่จัดการระวางรักษาวินัยทหารที่ตนเป็นผู้บังคับบัญชาอยู่นั้น โดยกวัดขั้น ถ้าหากว่าในการรักษาวินัยทหารนั้นจำเป็นต้องใช้อาวุธ เพื่อทำการปราบปรามทหาร ผู้ก่อการกำเริบก็ตี หรือ เพื่อบังคับทหารผู้ละทิ้งหน้าที่ให้กลับทำหน้าที่ของตนก็ตี ผู้บังคับบัญชาและผู้ที่เกี่ยวข้องเหลือ ในการนั้นจะไม่ต้องรับโทษ ในการที่ตนได้กระทำไปโดยความจำเป็นนั้นเลย แต่เมื่อมีเหตุดังกล่าวนี้ผู้บังคับบัญชาก็ต้องรายงานไปยังผู้บังคับบัญชาเหนือตน และรายงานต่อไปตามลำดับชั้นจนถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมโดยเร็ว

มาตรา 7 ทหารผู้ใดกระทำผิดต่อวินัยทหารต้องรับทัณฑ์ตามวิธีที่ปรากฏในหมวด 3 แห่งพระราชบัญญัตินี้ และอาจต้องถูกปลดจากประจำการ หรือถูกถอดจากยศทหาร

(1) มาตรา 6 แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยทหารแก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช 2477 รจ. เล่มที่ 51 หน้า 586 ลง 23 ก.ย. 77

หมวด 3

อำนาจลงทัณฑ์

มาตรา 8 ทัณฑ์ที่จะลงแก่ผู้กระทำผิดต่อวินัยทหารดังกล่าวไว้ในหมวด 2 นั้น ให้มีกำหนดเป็น 5 สถาน คือ

- 1) ภาคทัณฑ์
- 2) ทัณฑ์กรรม
- 3) กัก
- 4) ชัง
- 5) จำขัง

(1) มาตรา 9 ภาคทัณฑ์ คือ ผู้กระทำผิดมีความผิดอันควรต้องรับทัณฑ์สถานหนึ่งสถานใดดังกล่าวมาแล้ว แต่มีเหตุอันควรปรานี จึงเป็นแต่แสดงความผิดของผู้นั้นให้ปรากฏ หรือให้ทำทัณฑ์บนไว้

ทัณฑ์กรรมนั้น ให้กระทำการสุชา การโยธา ฯลฯ เพิ่มจากหน้าที่ประจำซึ่งตนจะต้องปฏิบัติอยู่แล้ว หรือปรับให้อยู่เวรยาม นอกจากหน้าที่ประจำ

กัก คือกักตัวไว้ในบริเวณใดบริเวณหนึ่งตามแต่จะกำหนดให้

ชัง คือชังในที่ควบคุมแต่จะเพาะคนเดียวหรือรวมกันหลายคนแล้วแต่จะใดก็มีคำสั่ง

จำขัง คือขังโดยส่งไปฝากให้อยู่ในความควบคุมของเรือนจำทหาร

นอกจากทัณฑ์ดังกล่าวไว้ ห้ามมิให้คิดขึ้นใหม่ หรือใช้วิธีลงทัณฑ์อย่างอื่นเป็นอันขาด

(2) มาตรา 10 ผู้มีอำนาจบังคับบัญชาซึ่งลงทัณฑ์แก่ผู้กระทำผิดได้นั้น คือ

- (1) ผู้บังคับบัญชา หรือ

(1) มาตรา 9 แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยทหาร (ฉบับที่ 4) พุทธศักราช 2480 รจ. เล่ม 54 หน้า 1824 ลง 14 มี.ค. 80

(2) มาตรา 10 แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยทหาร (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2505 รจ. เล่ม 79 ตอนที่ 105 ลง 27 พ.ย. 05

(2) ผู้ซึ่งได้รับมอบอำนาจให้บังคับบัญชาตามที่กระทรวงกลาโหม ส่วนราชการที่ขึ้นตรงต่อกระทรวงกลาโหม กองทัพบก กองทัพเรือ หรือกองทัพอากาศ กำหนด

ในการที่จะลงทัณฑ์นั้น ให้กระทำได้แต่เฉพาะตามกำหนดในตารางกำหนดทัณฑ์ท้ายพระราชบัญญัตินี้

ส่วนผู้มีอำนาจบังคับบัญชาชั้นใดจะมีอำนาจเป็นผู้ลงทัณฑ์ชั้นใด และผู้อยู่ในบังคับบัญชาชั้นใดจะเป็นผู้รับทัณฑ์ชั้นใด ให้ถือเกณฑ์เทียบดังต่อไปนี้

(1) ตารางเกณฑ์เทียบชั้นผู้ลงทัณฑ์และผู้รับทัณฑ์

ตำแหน่งชั้น	เป็นผู้ลงทัณฑ์ชั้น	เป็นผู้รับทัณฑ์ชั้น
1. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม	1	-
2. แม่ทัพ	2	-
3. ผู้บัญชาการกองพล ผู้บังคับการกองเรือ ผู้บัญชาการกองพลบิน	3	-
4. ผู้บังคับการกรม ผู้บังคับหมวดเรือ ผู้บังคับกองบิน	4	ก
5. ผู้บังคับหมู่เรือชั้น 1	5	ข
6. ผู้บังคับกองพัน ผู้บังคับหมู่เรือชั้น 2 ผู้บังคับการเรือชั้น 1 ผู้บังคับฝูงบิน	6	ค
7. ผู้บังคับหมู่เรือชั้น 3 ผู้บังคับการเรือชั้น 2 ต้นเรือชั้น 1 ผู้บังคับหมวดบินชั้น 1	7	ง

(1) ตารางเกณฑ์เทียบชั้นผู้ลงทัณฑ์และผู้รับทัณฑ์ท้ายมาตรา 10 แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยทหาร (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2505

รจ. เล่ม 79 ตอนที่ 105 ลง 27 พ.ย. 05

ตำแหน่งชั้น	เป็นผู้ลงทัณฑ์ชั้น	เป็นผู้รับทัณฑ์ชั้น
8. ผู้บังคับกองร้อย ผู้บังคับการเรือชั้น 3 ต้นเรือชั้น 2 นายกราบเรือ ผู้บังคับหมวด บินชั้น 2	8	จ
9. ผู้บังคับหมวด ต้นเรือชั้น 3 ผู้บังคับหมวดบิน ชั้น 3	9	ฉ
10. ผู้บังคับหมู่ นายต้อน	-	ช
11. นักเรียนทหารซึ่งเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว จะได้เป็นนายทหารสัญญาบัตร บุคคลผู้ซึ่ง อยู่ในระหว่างเข้ารับการศึกษาวิชาทหาร โดยคำสั่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการศึกษา ทหาร	-	ซ
12. นักเรียนทหารซึ่งเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว จะได้เป็นนายทหารประทวน ลูกแถว	-	ด

มาตรา 11 ผู้ลงทัณฑ์ หรือผู้รับทัณฑ์ ถ้าตำแหน่งไม่ตรงตามความในมาตรา 10 แห่ง
หมวดนี้แล้ว ให้ถือตามที่ได้เทียบตำแหน่งไว้ในข้อบังคับสำหรับทหาร

มาตรา 12 กำหนดอำนาจลงทัณฑ์ตามที่ตราไว้นี้ ผู้มีอำนาจลงทัณฑ์สั่งลงทัณฑ์เต็มที่ได้
สถานหนึ่งแต่สถานเดียว ถ้าสั่งลงทัณฑ์สองสถานพร้อมกันต้องกำหนดทัณฑ์ไว้เพียงกึ่งหนึ่งของอัตรา
ในสถานนั้น ๆ ห้ามมิให้ลงทัณฑ์คราวเดียวมากกว่าสองสถาน

มาตรา 13 ก่อนที่ผู้มีอำนาจลงทัณฑ์จะลงทัณฑ์ครั้งคราวใดก็ดี ให้พิจารณาให้ถ่วงถี่
แน่นอนว่า ผู้ที่จะต้องรับทัณฑ์นั้นมีความผิดจริงแล้ว จึงสั่งลงทัณฑ์นั้น ต้องระวางอย่าให้เป็นการลง
ทัณฑ์ไปโดยโหะจริต หรือลงทัณฑ์แก่ผู้ที่ไม่มีความผิดโดยชัดเจนนั้นเป็นอันขาด เมื่อพิจารณาความ

ผิดละ เอียดแล้วต้องชี้แจงให้ผู้กระทำผิดนั้นทราบว่าการกระทำผิดในข้อใด เพราะเหตุใด แล้วจึงลงทัณฑ์

(1) มาตรา 14 ถ้าผู้มีอำนาจบังคับบัญชาได้ลงทัณฑ์ข้าราชการชั้นสัญญาบัตรต้องส่งรายงานการลงทัณฑ์นั้น เสนอตามลำดับชั้นจนถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

มาตรา 15 เมื่อผู้มีอำนาจบังคับบัญชาได้ทราบ ว่า ผู้ซึ่งอยู่ในบังคับบัญชาของตนมีความผิดจนปรากฏแน่นอนแล้ว แต่ความผิดนั้นควรรับทัณฑ์ที่เหนืออำนาจจะสั่งกระทำได้ ก็ให้รายงานชี้แจงความผิดนั้น ทั้งออกความเห็นว่าจะลงทัณฑ์เพียงใด เสนอตามลำดับชั้นจนถึงผู้มีอำนาจลงทัณฑ์ได้พร้อมกับความผิด เพื่อขอให้ผู้นั้นสั่งการต่อไป

(2) มาตรา 16 ถ้าเป็นความผิดซึ่งมีวิธีวางอัตรากำหนดทัณฑ์ไว้โดยแน่นอนแล้ว เช่น ฐานขาดหนีราชการทหาร เป็นต้น หากกำหนดทัณฑ์นั้นเหนืออำนาจของผู้บังคับบัญชาที่จะสั่งลงทัณฑ์ได้ ก็ให้นำเสนอเพียงชั้นที่กล่าวต่อไปนี้

(1) ฝ่ายทหารบก ผู้มีอำนาจบังคับบัญชาตำแหน่งชั้นผู้บังคับการกรม หรือชั้นผู้บังคับกองพันที่อยู่ต่างถิ่นกับผู้มีอำนาจบังคับบัญชาชั้นผู้บังคับการกรม

(2) ฝ่ายทหารเรือ ผู้มีอำนาจบังคับบัญชาตำแหน่งผู้บังคับหมวดเรือหรือชั้นผู้บังคับกองพันที่อยู่ต่างท้องถิ่นกับผู้มีอำนาจบังคับบัญชาชั้นผู้บังคับหมวดเรือ

(3) ฝ่ายทหารอากาศ ผู้มีอำนาจบังคับบัญชาตำแหน่งชั้นผู้บังคับกองบิน
แม้ว่ากำหนดทัณฑ์นั้นจะเหนืออำนาจก็ดี ก็ให้ผู้บังคับบัญชาชั้นที่กล่าวนี้มีอำนาจลงทัณฑ์ได้ทีเดียว ไม่ต้องนำเสนอตามลำดับชั้นต่อไปอีก

มาตรา 17 นายทหารที่เป็นหัวหน้าทำการควบคุมทหารไปโดยลำพัง ให้มีอำนาจที่จะสั่งลงทัณฑ์ผู้ที่อยู่ใต้อำนาจในระหว่างเวลาที่ควบคุมอยู่นั้น เสมอผู้มีอำนาจเนื่องจากตำแหน่งของตนขึ้นไปอีกชั้นหนึ่งได้ เว้นแต่นายทหารซึ่งมีอำนาจเป็นผู้ลงทัณฑ์ชั้น 2 ขึ้นไป จึงไม่ต้องเพิ่ม

(1) มาตรา 14 แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยทหาร แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช 2477 รจ. เล่มที่ 51 หน้า 585 ลง 23 ก.ย. 77

(2) มาตรา 16 แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยทหาร (ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2505 รจ. เล่มที่ 79 ตอนที่ 105 ลง 27 พ.ย. 05

(1) มาตรา 18 ถ้าผู้มีอำนาจลงทัณฑ์ได้สั่งลงทัณฑ์ผู้กระทำผิดในฐานขังแล้ว และผู้ที่รับทัณฑ์ขังนั้นกระทำความผิดซ้ำอีก ผู้มีอำนาจลงทัณฑ์จะสั่งเพิ่มทัณฑ์ ก็ให้พิจารณาคุกกำหนดทัณฑ์ที่คำสั่งไว้แต่เดิมนั้นก่อน ห้ามมิให้กำหนดเวลาให้ผู้ต้องถูกขัง ทั้งกำหนดเดิมและกำหนดที่เพิ่มใหม่รวมกันเกินกว่ากำหนดอำนาจหน้าที่ของผู้ที่จะสั่งลงทัณฑ์นั้นแล้ว ก็ให้ปฏิบัติการตามที่กล่าวไว้ในมาตรา 15 แห่งหมวดนี้

มาตรา 19 นับตั้งแต่วันที่ปรากฏหลักฐานแห่งความผิดของผู้กระทำผิดซึ่งจะต้องรับทัณฑ์ตามพระราชบัญญัตินี้โดยแน่นอนแล้ว ถ้าผู้มีอำนาจลงทัณฑ์มิได้จัดการที่จะให้ผู้นั้นรับทัณฑ์ภายในกำหนดสามเดือน เป็นอันนับว่าล่วงเลยเวลาที่จะลงทัณฑ์ตามพระราชบัญญัตินี้เสียแล้วจะสั่งลงทัณฑ์โดยอำนาจตนเองมิได้ เว้นเสียแต่ผู้ที่กระทำความผิดนั้นขาดหนีราชการ เสียแต่เมื่อก่อนครบกำหนดสามเดือน จึงมิได้นับวันที่ขาด ทมิ้น เข้าในกำหนดเวลาล่วงเลย ให้นับตั้งแต่วันที่ได้อำนาจผู้นั้นกลับมาอยู่ที่รับราชการ

มาตรา 20 เมื่อผู้มีอำนาจได้สั่งลงทัณฑ์ตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว ผู้ที่สั่งลงทัณฑ์ หรือผู้มีอำนาจบังคับบัญชา เห็นผู้ที่สั่งลงทัณฑ์นั้นผู้มีอำนาจที่จะเพิ่มทัณฑ์ หรือลดทัณฑ์ หรือยกทัณฑ์เสียก็ได้ แต่ถ่าเพิ่มทัณฑ์แล้ว ทัณฑ์ที่สั่งเพิ่มขึ้นนั้นรวมกับที่สั่งไว้แล้วเดิม ต้องมิให้เกินอำนาจของผู้ที่สั่งใหม่นั้น

หมวด 4

วิธีร้องทุกข์

มาตรา 21 ในการที่จะรักษาวินัยทหารให้เป็นระเบียบเรียบร้อยอยู่เสมอ ย่อมเป็นการจำเป็นที่ผู้บังคับบัญชาก็ต้องมีอำนาจในการบังคับบัญชา หรือลงทัณฑ์อยู่เองเป็นธรรมดา แต่ผู้บังคับบัญชาบางคนอาจใช้อำนาจในทางที่ผิดยุติธรรม ซึ่งเป็นการสมควรที่จะให้ผู้บังคับบัญชาร้องทุกข์ได้ในทางเป็นระเบียบ ไม่ก้าวก่าย

---

(1) มาตรา 18 แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยทหาร (ฉบับที่ 4) พุทธศักราช 2480 รจ. เล่ม 54 หน้า 1826 ลง 14 มี.ค. 80

มาตรา 22 คำชี้แจงของทหารว่า ผู้บังคับบัญชากระทำแก่ตนด้วยการอันไม่เป็นยุติธรรม หรือผิดกฎหมาย หรือแบบธรรมเนียมทหารว่าด้วยตนมิได้รับผลประโยชน์หรือสิทธิตามที่ควรจะได้ รับราชการนั้น เรียกว่า "ร้องทุกข์"

มาตรา 23 ทหารจะร้องทุกข์ได้แต่สำหรับตนเองเท่านั้น ห้ามมิให้ร้องทุกข์แทนผู้อื่น เป็นอันขาด และห้ามมิให้ลงชื่อรวมกัน หรือ เข้ามาร้องทุกข์พร้อมกันหลายคน และห้ามมิให้ประชุม กันเพื่อหารือเรื่องจะร้องทุกข์

มาตรา 24 ห้ามมิให้ร้องทุกข์ในเวลาที่ตนกำลังเข้าแถว หรือในขณะที่กำลังทำหน้าที่ ราชการอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น เวลาเป็นยาม เป็นเวร ค้างนี้เป็นต้น และห้ามมิให้ร้องทุกข์ก่อน เวลาล่วงไปแล้วยี่สิบสี่ชั่วโมง นับตั้งแต่ที่มีเหตุจะต้องร้องทุกข์เกิดขึ้น

มาตรา 25 ห้ามมิให้ร้องทุกข์ว่า ผู้บังคับบัญชาลงทัณฑ์แรงเกินไป ถ้าหากว่าผู้บังคับ บัญชานั้นมีได้ลงทัณฑ์เกินอำนาจที่จะทำได้ตามความในหมวด 3 แห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 26 ถ้าจะกล่าวโทษผู้ใดให้ร้องทุกข์ต่อผู้บังคับบัญชาโดยตรงของผู้นั้น จะร้อง ทุกข์ด้วยวาจาหรือจะเขียนเป็นหนังสือก็ได้ ถ้าผู้ร้องทุกข์มาร้องทุกข์ด้วยวาจา ให้ผู้รับการร้อง ทุกข์จดข้อความสำคัญของ เรื่องที่ร้องทุกข์นั้น ให้ผู้ร้องทุกข์ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐานด้วย

ถ้าหากว่าผู้ร้องทุกข์ไม่ทราบชื่ว่า ตนได้รับความเดือดร้อนเพราะผู้ใดนั้นก็ให้ร้องทุกข์ ต่อผู้บังคับบัญชาโดยตรงของตน เพื่อเสนอไปตามลำดับชั้น จนถึงที่สุด คือ ผู้ที่จะสั่งการไต่สวน และแก้ความเดือดร้อนนั้นได้

มาตรา 27 ถ้าเขียนความร้องทุกข์เป็นจดหมายแล้ว จดหมายนั้นต้องลงลายมือชื่อของ ผู้ร้องทุกข์ ใบร้องทุกข์ฉบับใดไม่มีลายมือชื่อ ผู้บังคับบัญชาไม่มีหน้าที่จะต้องพิจารณา

มาตรา 28 เมื่อผู้ใดได้ร้องทุกข์ต่อผู้บังคับบัญชาตามระเบียบที่วางมาแล้ว และ เวลา ล่วงพ้นไปสิบห้าวันยังไม่ได้รับความชี้แจงประการใด ทั้งความเดือดร้อนก็ยังไม่ปลดเปลื้องไป ให้ ร้องทุกข์ใหม่ต่อผู้บังคับบัญชาชั้นที่สูงถัดขึ้นไปเป็นลำดับอีก และในการร้องทุกข์ครั้งนี้ให้ชี้แจงด้วย ว่า ได้ร้องทุกข์ต่อผู้บังคับบัญชาชั้นใดมาแล้วแต่เมื่อใด

มาตรา 29 ถ้าผู้บังคับบัญชาได้รับเรื่องร้องทุกข์เมื่อใด ต้องรีบไต่สวนและจัดการ แก้ไขความเดือดร้อน หรือชี้แจงให้ผู้ยื่นใบร้องทุกข์เข้าใจ จะเพิกเฉยเสียไม่ได้ เป็นอันขาด ผู้ใด เพิกเฉยนับว่ากระทำผิดต่อวินัยทหาร

มาตรา 30 ถ้าผู้บังคับบัญชาที่ได้รับเรื่องร้องทุกข์ได้ชี้แจงให้ผู้ร้องทุกข์ทราบแล้ว แต่ผู้ร้องทุกข์ยังไม่หมดความสงสัย ก็ให้ร้องทุกข์ต่อผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือขึ้นไปได้ และต้องชี้แจงด้วยว่าใครร้องทุกข์นี้ต่อผู้ใด และได้รับคำชี้แจงอย่างไรแล้วด้วย

มาตรา 31 ถ้าหากปรากฏชัดว่า ข้อความที่ร้องทุกข์เป็นความเท็จ หรือการร้องทุกข์นั้นกระทำไปโดยผิดระเบียบที่กล่าวมา ผู้ร้องทุกข์จะต้องมีความผิดฐานกระทำผิดต่อวินัยทหาร

มาตรา 32 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมมีหน้าที่รักษาการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

ประกาศมา ณ วันที่ 12 สิงหาคม พุทธศักราช 2476 เป็นปีที่ 9 ในรัชกาล
ปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายพันเอก พระยาพลพลพยุหเสนา

นายกรัฐมนตรี

ตารางกำหนดหลักสูตร (*)

ผู้ลงทะเบียน	วิชา				กัก				หลักสูตร									
	จำซึ่ง	ผู้รับ	ผู้รับ	ผู้รับ	ผู้รับ	ผู้รับ	ผู้รับ	ผู้รับ										
ชั้น ช. ชั้น อ.	ชั้น ก. ชั้น ข. ชั้น ค. ชั้น ง. ชั้น จ. ชั้น ช. ชั้น ซ. ชั้น อ.	ชั้น ก. ชั้น ข. ชั้น ค. ชั้น ง. ชั้น จ. ชั้น ช. ชั้น อ.	ชั้น ก. ชั้น ข. ชั้น ค. ชั้น ง. ชั้น จ. ชั้น ช. ชั้น อ.	ชั้น ก. ชั้น ข. ชั้น ค. ชั้น ง. ชั้น จ. ชั้น ช. ชั้น อ.	ชั้น ก. ชั้น ข. ชั้น ค. ชั้น ง. ชั้น จ. ชั้น ช. ชั้น อ.	ชั้น ก. ชั้น ข. ชั้น ค. ชั้น ง. ชั้น จ. ชั้น ช. ชั้น อ.	ชั้น ก. ชั้น ข. ชั้น ค. ชั้น ง. ชั้น จ. ชั้น ช. ชั้น อ.	ชั้น ก. ชั้น ข. ชั้น ค. ชั้น ง. ชั้น จ. ชั้น ช. ชั้น อ.										
ชั้น 1	4 เดือน	-	-	2 เดือน	3 เดือน	4 เดือน	4 เดือน	5 เดือน	15 วัน	20 วัน	20 วัน	1 เดือน	45 วัน	2 เดือน	3 เดือน	4 เดือน	3 วัน	3 วัน
ชั้น 2	3 เดือน	-	-	1 เดือน	2 เดือน	3 เดือน	3 เดือน	4 เดือน	7 วัน	10 วัน	15 วัน	20 วัน	1 เดือน	45 วัน	2 เดือน	3 เดือน	3 วัน	3 วัน
ชั้น 3	45 วัน	-	-	-	15 วัน	1 เดือน	2 เดือน	3 เดือน	-	5 วัน	7 วัน	10 วัน	15 วัน	20 วัน	45 วัน	2 เดือน	3 วัน	3 วัน
ชั้น 4	1 เดือน	-	-	-	7 วัน	1 เดือน	1 เดือน	2 เดือน	-	-	3 วัน	5 วัน	7 วัน	10 วัน	1 เดือน	45 วัน	3 วัน	3 วัน
ชั้น 5	20 วัน	-	-	-	3 วัน	10 วัน	20 วัน	45 วัน	-	-	3 วัน	5 วัน	7 วัน	20 วัน	20 วัน	1 เดือน	3 วัน	3 วัน
ชั้น 6	15 วัน	-	-	-	-	7 วัน	15 วัน	1 เดือน	-	-	-	-	3 วัน	7 วัน	15 วัน	1 เดือน	3 วัน	3 วัน
ชั้น 7	7 วัน	-	-	-	-	3 วัน	10 วัน	20 วัน	-	-	-	-	-	5 วัน	10 วัน	20 วัน	1 วัน	2 วัน
ชั้น 8	-	-	-	-	-	-	7 วัน	15 วัน	-	-	-	-	-	-	7 วัน	15 วัน	1 วัน	2 วัน
ชั้น 9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3 วัน	7 วัน	-	1 วัน

คำอธิบาย 1. กำหนดหลักสูตรในตารางนี้ คือ กำหนดที่สูงที่สุด เก็บกำหนดนี้ไม่ได้ แต่ต่ำกว่านี้ได้

2. หลักสูตรที่กำหนดไว้เป็นวัน ๆ หมายความว่าหลักสูตรรวมทุก ๆ วันจนกว่าจะครบกำหนดในวันหนึ่งนั้น ผู้ที่จะส่งลงหลักสูตรได้ไม่เกินกว่าวันละ 6 ชั่วโมง แต่ถ้าไปอยู่เวรยามในวันหนึ่ง ไม่เกินกำหนดเวลาอยู่เวรยามตามปกติ ผู้ที่จะส่งลงหลักสูตรให้กำหนดให้ชัดเจนว่า หลักสูตรกี่วัน และวันละเท่าใด

(*) ตารางกำหนดหลักสูตรแก้ไขใหม่โดยมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยทหารแก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช 2477

ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 51 หน้า 590 ลง 23 กันยายน 2477

ที่ 4/7536
2475

ข้อบังคับทหาร

เรื่องผู้บังคับบัญชาใช้อำนาจลงอาชญาโดยพลการ

ข้อ 1. เมื่อปรากฏว่า ผู้บังคับบัญชาคนใดใช้อำนาจลงอาชญาแก่ผู้ที่อยู่ในบังคับบัญชาโดยพลการ เช่น ทบตีตบตอยผิดวิธีลงอาชญาตามกฎหมายด้วยวินัยทหาร ให้ผู้บังคับบัญชาของผู้นั้นจัดการไต่สวนรายงานพฤติการณ์ละเอียดยกต่อผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น จนถึงตำแหน่งที่เทียบชั้นผู้บังคับบัญชาการกองพลโดยเร็ว

อนึ่ง ในรายงานให้แสดงด้วยว่า ผู้นั้นได้เคยกระทำความผิดเช่นนี้มาแล้วกี่ครั้ง ตั้งแต่เมื่อใด

ข้อ 2. การจะลงอาชญาแก่ผู้กระทำผิดในเรื่องนี้หนักเบาเพียงใด หรือสมควรจะฟ้องผู้กระทำผิดต่อศาล เป็นหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาที่เทียบตำแหน่งชั้นผู้บัญชาการกองพลจะวินิจฉัยให้ใช้ข้อบังคับนี้ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป.

ศาลาว่าการกลาโหม พระนคร

9 ก.ย. 75

(ลงนาม) พ.ร.ท. พระยาราชาวงษ์สัน

เสนาบดีกระทรวงกลาโหม

พระราชบัญญัติ
ระเบียบข้าราชการทหาร
พ.ศ. 2521

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ 15 เมษายน พ.ศ. 2521
เป็นปีที่ 33 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมาย ว่าด้วยระเบียบข้าราชการทหาร

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการทหาร พ.ศ. 2521"

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2521 เป็นต้นไป

มาตรา 3 บรรดากฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่น ในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้
"ข้าราชการทหาร" หมายความว่า ทหารประจำการและข้าราชการกลาโหมพลเรือน
ที่บรรจุในตำแหน่งอัตราทหาร

"ทหารกองประจำการ" หมายความว่า ทหารกองประจำการตามกฎหมาย ว่าด้วยการรับราชการทหาร

"นักเรียนในสังกัดกระทรวงกลาโหม" หมายความว่า นักเรียนที่เข้าศึกษาในโรงเรียนของทางราชการทหารตามที่กระทรวงกลาโหมกำหนด

มาตรา 5 ให้มีคณะกรรมการข้าราชการทหารคณะหนึ่งจำนวนไม่เกินสิบเอ็ดคน เรียกโดยย่อว่า "กขท." ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงกลาโหมเป็นประธาน และกรรมการซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมแต่งตั้งจากนายทหารสัญญาบัตรประจำการ ผู้แทนกองบัญชาการทหารสูงสุด กองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ กรมการเงินกลาโหม กรมพระธรรมนูญ และกรมเสนาบดีตรา ส่วนราชการละหนึ่งคน กับนายทหารสัญญาบัตรประจำการหรือนอกประจำการ ผู้ทรงคุณวุฒิในหลักราชการซึ่งมิได้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง อีกไม่เกินสามคน โดยให้กรรมการซึ่งแต่งตั้งจากกรมเสนาบดีตราเป็นเลขานุการ

ให้กรรมการผู้แทนส่วนราชการ ซึ่งได้รับแต่งตั้งตามวรรคหนึ่งพ้นจากตำแหน่งกรรมการเมื่อออกจากราชการหรือเปลี่ยนแปลงตำแหน่ง เดิมเมื่อมีการแต่งตั้ง

มาตรา 6 กรรมการซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมแต่งตั้ง ตามมาตรา 5 ให้มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี ถ้าตำแหน่งกรรมการว่างลงก่อนครบวาระ ให้ดำเนินการแต่งตั้งกรรมการแทนภายในกำหนดสามสิบวัน ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการแทนนั้น ให้อยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่ากำหนดเวลาของผู้ซึ่งตนแทน

กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่ง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม จะแต่งตั้งให้เป็นกรรมการอีกก็ได้

ในกรณีที่กรรมการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ แต่ยังมีได้แต่งตั้งกรรมการใหม่ให้กรรมการนั้นปฏิบัติหน้าที่ไปก่อนจนกว่าจะได้แต่งตั้งกรรมการใหม่

มาตรา 7 ระเบียบการประชุมของคณะกรรมการข้าราชการทหาร ให้เป็นไปตามที่กระทรวงกลาโหมกำหนด

มาตรา 8 คณะกรรมการข้าราชการทหารมีหน้าที่เสนอแนะ และให้คำปรึกษาในเรื่องที่เกี่ยวกับระเบียบข้าราชการทหาร แก่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมมอบหมาย และตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 9 คณะกรรมการข้าราชการทหาร มีอำนาจแต่งตั้งนายทหารสัญญาบัตรประจำการเป็นคณะอนุกรรมการ เพื่อพิจารณาหรือทำการใด ๆ ตามที่คณะกรรมการข้าราชการทหารมอบหมาย

มาตรา 10 การบรรจุบุคคลเข้ารับราชการเป็นข้าราชการทหารโดยจะให้ได้รับเงินเดือนในชั้นใดให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 11 การแต่งตั้ง การเลื่อนหรือลดตำแหน่ง การย้าย การโอน การเลื่อนชั้นเงินเดือน และการออกจากราชการของข้าราชการทหาร ให้เป็นไปตามกฎหมาย ข้อบังคับ คำสั่ง และระเบียบแบบแผนของกระทรวงกลาโหม

ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับแก่นักเรียนในสังกัดกระทรวงกลาโหมด้วย โดยอนุโลม

การเลื่อนชั้นเงินเดือนของทหารกองประจำการ ให้เป็นไปตามที่กระทรวงกลาโหมกำหนด

*มาตรา 12 อัตราเงินเดือนข้าราชการทหาร ทหารกองประจำการ และนักเรียนในสังกัดกระทรวงกลาโหม ให้เป็นไปตามบัญชีอัตราเงินเดือนทหารท้ายพระราชบัญญัตินี้ โดยให้แบ่งเป็น 33 ระดับ แต่ละระดับมีจำนวนชั้นดังนี้

(1)	ระดับ พ. 1	ม	19	ชั้น
(2)	ระดับ พ. 2	ม	20	ชั้น
(3)	ระดับ ป. 1	ม	25	ชั้น
(4)	ระดับ ป. 2	ม	14	ชั้น
(5)	ระดับ น. 1	ม	21	ชั้น
(6)	ระดับ น. 2	ม	13	ชั้น
(7)	ระดับ น. 3	ม	13	ชั้น
(8)	ระดับ น. 4	ม	10	ชั้น
(9)	ระดับ น. 5	ม	10	ชั้น
(10)	ระดับ น. 6	ม	9	ชั้น
(11)	ระดับ น. 7	ม	8	ชั้น
(12)	ระดับ น. 8	ม	6	ชั้น
(13)	ระดับ น. 9	ม	1	ชั้น

*มาตรา 12 แก้ไขโดยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการทหาร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2527

*มาตรา 12 ทวิ ให้ข้าราชการทหาร ทหารกองประจำการ และนักเรียนในสังกัดกระทรวงกลาโหม ได้รับเงินเดือนดังต่อไปนี้

- (1) ทหารกองประจำการ และนักเรียนในสังกัดกระทรวงกลาโหม ให้ได้รับเงินเดือนระดับ พ. 1
- (2) พลทหารประจำการ (พลอาสาสมัคร) ให้ได้รับเงินเดือนระดับ พ. 2
- (3) นายทหารประทวนยศตั้งแต่สิบตรี จ่าตรี จ่าอากาศตรี ถึงจ่าสิบเอก พันจ่าเอก พันจ่าอากาศเอก ให้ได้รับเงินเดือนระดับ ป. 1
- (4) นายทหารประทวนยศจ่าสิบเอก พันจ่าเอก พันจ่าอากาศเอก อัตราเงินเดือนจ่าสิบเอกพิเศษ พันจ่าเอกพิเศษ พันจ่าอากาศเอกพิเศษ ให้ได้รับเงินเดือนระดับ ป. 2
- (5) นายทหารสัญญาบัตรยศร้อยตรี เรือตรี เรืออากาศตรี ถึงร้อยเอก เรือเอก เรืออากาศเอก ให้ได้รับเงินเดือนระดับ น. 1
- (6) นายทหารสัญญาบัตรยศพันตรี นาวาตรี นาวาอากาศตรี ให้ได้รับเงินเดือนระดับ น. 2
- (7) นายทหารสัญญาบัตรยศพันโท นาวาโท นาวาอากาศโท ให้ได้รับเงินเดือนระดับ น. 3
- (8) นายทหารสัญญาบัตรยศพันเอก นาวาเอก นาวาอากาศเอก ให้ได้รับเงินเดือนระดับ น. 4
- (9) นายทหารสัญญาบัตรยศพลจัตวา พลเรือจัตวา พลอากาศจัตวา หรือพันเอก นาวาเอก นาวาอากาศเอก อัตราเงินเดือนพันเอกพิเศษ นาวาเอกพิเศษ นาวาอากาศเอกพิเศษ ให้ได้รับเงินเดือนระดับ น. 5
- (10) นายทหารสัญญาบัตรยศพลตรี พลเรือตรี พลอากาศตรี ให้ได้รับเงินเดือนระดับ น. 6
- (11) นายทหารสัญญาบัตรยศพลโท พลเรือโท พลอากาศโท ให้ได้รับเงินเดือนระดับ น. 7

---

* มาตรา 12 ทวิ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการทหาร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2527

(12) นายทหารสัญญาบัตรยศพลเอก พลเรือเอก พลอากาศเอก ให้ได้รับเงินเดือนระดับ น. 8

(13) นายทหารสัญญาบัตรยศจอมพล จอมพลเรือ จอมพลอากาศ หรือพลเอก พลเรือเอก พลอากาศเอก ที่ครองอัตรাজอมพล จอมพลเรือ จอมพลอากาศ ให้ได้รับเงินเดือนระดับ น. 9

มาตรา 13 ข้าราชการทหารอาจได้รับเงินเพิ่มสำหรับตำแหน่งที่ประจำอยู่ในต่างประเทศ หรือตำแหน่งที่มีเหตุพิเศษ และเงินเพิ่มอื่นหรือเงินช่วยเหลือ ตามที่กำหนดโดยคณะรัฐมนตรี โดยกระทรวงการคลังหรือโดยกระทรวงกลาโหมตามที่ได้ตกลงกับกระทรวงการคลัง

มาตรา 14 ข้าราชการทหารอาจได้รับเงินเพิ่มค่าครองชีพชั่วคราวตามภาวะ เศรษฐกิจ ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

มาตรา 15 วินัยของข้าราชการทหาร ทหารกองประจำการ และนักเรียนในสังกัดกระทรวงกลาโหม ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยวินัยทหาร ข้อบังคับและระเบียบแบบแผนที่กระทรวงกลาโหมกำหนด

มาตรา 16 ในระหว่างที่ยังมิได้ตราพระราชกฤษฎีกาหรือออกกฎกระทรวงตามความในพระราชบัญญัตินี้ ให้บรรดาพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง มติคณะรัฐมนตรี ข้อบังคับ ระเบียบ และคำสั่งของกระทรวงกลาโหม ที่ใช้อยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับคงมีผลใช้บังคับต่อไป ทั้งนี้ เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 17 บรรดามติคณะรัฐมนตรี ข้อบังคับ ระเบียบและคำสั่งของกระทรวงกลาโหม ระเบียบและคำสั่งของกระทรวงการคลัง และข้อตกลงระหว่างกระทรวงกลาโหมกับกระทรวงการคลัง ที่เกี่ยวกับเงินเพิ่มสำหรับตำแหน่งที่ประจำอยู่ในต่างประเทศ หรือตำแหน่งที่มีเหตุพิเศษและเงินเพิ่มอื่นหรือเงินช่วยเหลือของข้าราชการทหารที่ใช้อยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ถือเป็นข้อกำหนดของคณะรัฐมนตรี กระทรวงการคลังหรือกระทรวงกลาโหมที่ได้ตกลงกับกระทรวงการคลัง ตามมาตรา 13 ทั้งนี้จนกว่าจะได้มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือยกเลิก

มาตรา 18 ให้ข้าราชการทหาร ทหารกองประจำการ และนักเรียนในสังกัดกระทรวงกลาโหม ซึ่งรับราชการหรืออยู่ในกองประจำการหรือมีสภาพเป็นนักเรียนอยู่ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และยังคงรับราชการหรืออยู่ในกองประจำการหรือมีสภาพเป็นนักเรียน

อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับได้รับการปรับขึ้นเงินเดือนตามที่กระทรวงกลาโหมกำหนด โดย
อนุมัติของคณะรัฐมนตรี

มาตรา 19 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้และมี
อำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้
กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ส. โทตระกิตย์

รองนายกรัฐมนตรี

ระเบียบกฤษฎีกาการทหารสูงสุด
ว่าด้วยการบรรจุ ปลด ย้าย เลื่อน ลดตำแหน่ง และการโอน

พ.ศ. 2506

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดหลักการบรรจุ ปลด ย้าย เลื่อน ลดตำแหน่ง และการโอนข้าราชการประจำการ ตลอดจนลูกจ้างและคนงาน ในกองบัญชาการทหารสูงสุด (นอกจาก กองทัพบก กองทัพเรือ และกองทัพอากาศ) เพื่อให้ปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน จึงวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบกฤษฎีกาการทหารสูงสุด ว่าด้วยการบรรจุ ปลด ย้าย เลื่อน ลดตำแหน่ง และการโอน พ.ศ. 2506"

ข้อ 2 ให้ใช้ระเบียบนี้ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ข้อ 3 หลักการส่วนใหญ่ ให้ดำเนินการตามข้อบังคับกระทรวงกลาโหม ว่าด้วยการบรรจุ ปลด ย้าย เลื่อน และลดตำแหน่งข้าราชการกลาโหมและหลักฐานที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ของกระทรวงกลาโหม และกองบัญชาการทหารสูงสุด

ข้อ 4 การบรรจุ

การบรรจุบุคคลเข้ารับราชการ ในกองบัญชาการทหารสูงสุด ตามระเบียบนี้ หมายถึงการบรรจุบุคคลพลเรือนที่สมัครเข้ารับราชการ และการบรรจุทหารกองหนุนที่กลับเข้ารับราชการใหม่

4.1 คุณวุฒิ บุคคลพลเรือนที่สมัครเข้ารับราชการ ต้องมีคุณวุฒิดังต่อไปนี้.-

4.1.1 ตำแหน่งชั้นสัญญาบัตร ต้องเป็นผู้สำเร็จชั้นอุดมศึกษา ได้ปริญญา หรือประกาศนียบัตร เทียบเท่าปริญญาในประเทศ หรือต่างประเทศ ซึ่ง ก.พ. รับรองคุณวุฒิแล้วว่าสมควรบรรจุเป็นข้าราชการสัญญาบัตรได้ หรือที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงออกตามความในพระราชบัญญัติยศทหาร พุทธศักราช 2479 และคำสั่งผู้บัญชาการทหารสูงสุด เมื่อวันที่ 24 เมษายน พ.ศ. 2506 ท้ายบันทึกข้อความกรมกำลังพลทหารที่ 1557/06 ลงวันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2506 เรื่อง การบรรจุนายทหารสัญญาบัตรและนายทหารประทวนที่เคยออกจากราชการเข้ารับราชการใหม่

*4.1.2 ตำแหน่งต่ำกว่าชั้นสัญญาบัตร ให้ถือปฏิบัติตามคำสั่งของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ที่ กท 0201/ว.24383 ลงวันที่ 18 ตุลาคม พ.ศ. 2510 เรื่อง การบรรจุบุคคลเข้ารับราชการในตำแหน่งอัตราต่ำกว่าชั้นสัญญาบัตร และระเบียบของกระทรวงกลาโหม ว่าด้วยการบรรจุผู้สำเร็จอนุปริญญาวิชาชีพหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพเทียบเท่าอนุปริญญา และคำสั่งผู้บัญชาการทหารสูงสุด เมื่อวันที่ 24 เมษายน พ.ศ.2506 ท้ายบันทึกข้อความกรมกำลังพลทหาร ที่ 1557/06 ลงวันที่ 26 มีนาคม พ.ศ.2506 เรื่อง การบรรจุนายทหารชั้นสัญญาบัตรและนายทหารประทวนที่เคยออกจากราชการแล้วเข้ารับราชการใหม่

4.1.3 ลูกจ้าง ให้ถือปฏิบัติตามคำสั่งของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ที่ 23089/98 ลงวันที่ 8 พฤศจิกายน พ.ศ. 2498 เรื่องการบรรจุลูกจ้าง

4.1.4 คนงาน ให้ถือปฏิบัติตามข้อบังคับของกระทรวงกลาโหม ว่าด้วยคนงาน

4.2 คุณสมบัติ ผู้สมัครเข้ารับราชการ ต้องมีคุณสมบัติดังนี้

4.2.1 ตำแหน่งชั้นสัญญาบัตร ต้องมีคุณสมบัติ คือ

ก. มีสัญชาติไทย ตามที่กำหนดไว้ในระเบียบของกระทรวงกลาโหม ว่าด้วยการกำหนดสัญชาติของผู้ที่จะบรรจุเข้ารับราชการเป็นนายทหารสัญญาบัตรประจำการ นายทหารประทวนประจำการหรือพลทหารประจำการ (พลทหารอาสาสมัคร)

ข. อายุไม่ต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์

ค. เป็นผู้เลื่อมใสในการปกครองระบอบประชาธิปไตยด้วยบริสุทธิ์ใจ

ง. ไม่เป็นผู้มีร่างกายทุพพลภาพ ไร้ความสามารถ หรือจิตพั่นเพื่อนไม่สมประกอบหรือโรคที่ขัดกับพระราชบัญญัติรับราชการทหาร

จ. ไม่เป็นผู้บกพร่องในศีลธรรมอันดี

ฉ. ไม่เป็นผู้มีหนี้สินส่วนตัว

---

* 4.1.2 แก้ไขตามระเบียบ บก.ทหารสูงสุด (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2511

เพราะมีมลทิน

ช. ไม่เป็นผู้ถูกไล่ออกจากราชการหรือออกจากราชการ

ข. ไม่เป็นผู้ที่อยู่ในระหว่างพักราชการ

ฅ. ไม่เคยต้องโทษตามคำพิพากษาในคดีอาญา เว้นแต่

ความผิดลักษณะฐานลหุโทษหรือความผิดอันได้กระทำโดยประมาท

ฉ. เกณฑ์อายุ

- ถ้าบรรจู่ให้ได้รับเงินเดือนอัตรา พันเอกพิเศษ, นาวาเอกพิเศษ, นาวาอากาศเอกพิเศษ ขึ้นไป อายุต้องไม่เกิน 50 ปี
- ถ้าบรรจู่ให้ได้รับเงินเดือนอัตรา พันเอก, นาวาเอก, นาวาอากาศเอก, พันโท, นาวาโท, นาวาอากาศโท อายุต้องไม่เกิน 45 ปี
- ถ้าบรรจู่ให้ได้รับเงินเดือนอัตราพันตรี, นาวาตรี, นาวาอากาศตรี, ร้อยเอก, เรือเอก, เรืออากาศเอก อายุต้องไม่เกิน 40 ปี
- ถ้าบรรจู่ให้ได้รับเงินเดือนอัตราร้อยโท, เรือโท, เรืออากาศโท, ร้อยตรี, เรือตรี, เรืออากาศตรี อายุต้องไม่เกิน 35 ปี
- นอกจากตำแหน่งที่ต้องใช้ฝีมือหรือวิชาความรู้พิเศษ

ให้พิจารณาความเหมาะสมเป็นราย ๆ ไป

4.2.2 ตำแหน่งต่ำกว่าชั้นสัญญาบัตร ให้ถือคุณสมบัติเช่นเดียวกับ

ตำแหน่งชั้นสัญญาบัตรโดยอนุโลม สำหรับเกณฑ์อายุ ให้ถือดังนี้

- ถ้าบรรจู่ให้ได้รับเงินเดือนอัตรา จ่าสิบเอกพิเศษ, พันจ่าเอกพิเศษ, พันจ่าอากาศเอกพิเศษ, จ่า, พันจ่า, พันจ่าอากาศ อายุต้องไม่เกิน 40 ปี
- ถ้าบรรจู่ให้ได้รับเงินเดือนอัตราสิบเอก, จ่าเอก, จ่าอากาศเอก อายุต้องไม่เกิน 35 ปี
- ถ้าบรรจู่ให้ได้รับเงินเดือนอัตรา สิบโท, จ่าโท, จ่าอากาศโท, สิบตรี, จ่าตรี, จ่าอากาศตรี อายุต้องไม่เกิน 30 ปี

นอกจากตำแหน่งที่ต้องใช้ฝีมือหรือวิชาความรู้พิเศษ ให้

พิจารณาความเหมาะสมเป็นราย ๆ ไป

4.2.3 ลูกจ้างและคนงาน ต้องมีคุณสมบัติดังนี้

ก. อายุ ต้องไม่ต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์และไม่เกิน 40 ปีบริบูรณ์ เว้นลูกจ้างหรือคนงานประเภทที่ 1 (ใช้ฝีมือหรือวิชาความรู้พิเศษ) แม้จะมีอายุเกินกว่า 40 ปีบริบูรณ์ ก็ให้พิจารณาปรับไว้ได้

ข. เป็นผู้มีร่างกายแข็งแรง ไม่มีโรคที่ขัดต่อการปฏิบัติงานหรือโรคที่เป็นที่รังเกียจ

4.3 การบรรจุข้าราชการหญิง, ลูกจ้างหญิง และคนงานหญิง นอกจากถือปฏิบัติตามข้อบังคับของกระทรวงกลาโหม ว่าด้วยทหารหญิงแล้ว ให้ถือปฏิบัติดังต่อไปนี้

4.3.1 ให้ส่วนราชการต่าง ๆ บรรจุข้าราชการหญิงได้ในปริมาณไม่เกิน 25% ของกำลังพลบรรจุจริงทั้งหมดในส่วนราชการนั้น สำหรับลูกจ้างหญิงให้ถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์นี้เช่นกัน

4.3.2 ส่วนราชการที่มีโรงงาน ซึ่งมีอัตราคนงานประจำ ให้บรรจุคนงานหญิงได้ในปริมาณไม่เกิน 50% ของคนงานประจำที่บรรจุจริง

4.3.3 ส่วนราชการใดที่บรรจุผิดจากหลักเกณฑ์ที่กำหนดข้างต้นนี้ ให้ระงับการบรรจุข้าราชการหญิง ลูกจ้างหญิง และคนงานหญิงเพิ่มเติม จนกว่าจะเป็นไปตามหลักเกณฑ์นี้

4.4 การตั้งอัตราเงินเดือน

4.4.1 ตำแหน่งชั้นสัญญาบัตร

ก. การบรรจุครั้งแรก พิจารณาตั้งอัตราเงินเดือนอนุโลมตามกฎหมาย ก.พ. หรือที่ ก.พ. พิจารณากำหนด แต่ถ้าอัตราเงินเดือนตามกฎหมาย ก.พ. หรือ ก.พ. กำหนดสูงกว่าอัตราเงินเดือนนายทหารสัญญาบัตร ชั้น 1 (850 บาท) ต้องพิจารณาเป็นเงินเพิ่มพิเศษรายเดือนทั้งสิ้น เว้นแต่เงินเพิ่มพิเศษรายเดือนนั้นเกินกว่าข้อบังคับของกระทรวงกลาโหม ว่าด้วยเงินเพิ่มพิเศษรายเดือน ก็ให้นำส่วนที่เกินนั้นมารวมตั้งเป็นอัตราเงินเดือนตามคุณวุฒิ

ความว่า "ชั้น 1 (850 บาท)" และ "เดือนละ 850 บาท" ทุกแห่งแก้ไขตามระเบียบ บก.ทหารสูงสุด (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2511

ข. การบรรจุผู้เคยรับราชการมาแล้ว ตามหลักการบรรจุ ให้ได้รับเงินรายเดือนเท่ากับที่ได้รับครั้งสุดท้ายก่อนออกจากราชการ แต่ถ้าผู้นั้นสำเร็จการศึกษาชั้นปริญญาหรือเทียบเท่า ถ้าสมัครเข้ารับราชการครั้งแรกได้รับการบรรจุสูงกว่าชั้น 1 (850 บาท) ให้ตัดส่วนหนึ่งออกเป็นเงินเพิ่มพิเศษรายเดือน ตามข้อบังคับกระทรวงกลาโหม ว่าด้วยเงินเพิ่มพิเศษรายเดือน

ถ้าเป็นนายทหารสัญญาบัตรกองหนุน ให้ได้รับเงินรายเดือนเท่ากับที่ได้รับครั้งสุดท้ายก่อนออกจากราชการ หากเงินเพิ่มพิเศษรายเดือนประเภทใดหมดสิทธิไปแล้ว ตามข้อบังคับของกระทรวงกลาโหม ว่าด้วยเงินเพิ่มพิเศษรายเดือน ก็ให้ตัดออกจากเงินรายเดือนที่จะตั้งให้

4.4.2 ตำแหน่งต่ำกว่าชั้นสัญญาบัตร

ก. ให้ถือปฏิบัติตามคำสั่งของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ที่ 13488/05 ลงวันที่ 5 กรกฎาคม พ.ศ. 2505 เรื่อง การบรรจุบุคคลเข้ารับราชการในตำแหน่งอัตราต่ำกว่าชั้นสัญญาบัตร และระเบียบของกระทรวงกลาโหมว่าด้วยการบรรจุผู้สำเร็จอนุปริญญาวิชาชีพหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพเทียบเท่าอนุปริญญา

ข. ถ้าเป็นนายทหารประทวนกองหนุน ให้ได้รับเงินเดือนเท่ากับที่ได้รับครั้งสุดท้ายก่อนออกจากราชการ นอกจากเงินเพิ่มพิเศษรายเดือนที่หมดสิทธิ ตามข้อบังคับของกระทรวงกลาโหมว่าด้วยเงินเพิ่มพิเศษรายเดือน

ค. การตั้งอัตราเงินเดือนขั้นต้นสำหรับผู้สำเร็จประโยคอาชีวศึกษาชั้นสูงให้ปฏิบัติตามคำสั่งผู้บัญชาการทหารสูงสุด ห้ามบันทึกข้อความกรมกำลังพลทหาร ที่ 1557/06 ลงวันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2506

4.4.3 ลูกจ้าง ให้ถือปฏิบัติตามคำสั่งของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ที่ 23089/98 ลงวันที่ 8 พฤศจิกายน พ.ศ. 2489 เรื่อง การบรรจุลูกจ้าง

4.4.4 คนงาน ให้ถือปฏิบัติตามข้อบังคับของกระทรวงกลาโหม ว่าด้วยคนงาน

4.5 หลักฐาน การขอบรรจุให้เสนอหลักฐานต่อไปนี้ด้วย อย่างละ 1 ฉบับ

4.5.1 ตำแหน่งชั้นสัญญาบัตร

ก. ผู้ไม่เคยรับราชการมาก่อน

1. ใบสมัคร (เปิดอากรแสตมป์ตามกฎหมาย)
  2. สำเนาทะเบียนบ้านหรือใบรับรองสัญชาติของ
ตนเองและบิดามารดาจากนายทะเบียนท้องถิ่น
  3. ใบตรวจโรคของแพทย์ทหารประจำการ
  4. สำเนาใบทะเบียนกองเกินหรือใบสำคัญทหารกอง
หนุน ถ้าไม่เป็นทหารกองหนุนต้องส่งหลักฐานตามแบบท้ายคำสั่งของกระทรวงกลาโหม ที่ 160/
14595 ลงวันที่ 14 กรกฎาคม พ.ศ. 2499 เรื่อง กำหนดเวลารับราชการของผู้สำเร็จการ
ศึกษาชั้นอุดมศึกษาที่สมัครเข้ารับราชการเป็นนายทหารสัญญาบัตร คือ
    - หนังสือสัญญาของผู้สำเร็จชั้นอุดมศึกษา (เปิด
อากรแสตมป์ตามกฎหมาย)
    - สัญญาค้ำประกันตามแบบท้ายคำสั่ง ฯ (เปิด
อากรแสตมป์ตามกฎหมาย ผู้ค้ำประกันต้องเป็นข้าราชการชั้นสัญญาบัตรประจำการ และมีเงิน
รายเดือนสูงกว่าผู้สมัคร)
  - สำหรับผู้สมัคร เป็นสตรีไม่ต้อง เสนอหลักฐานตามข้อนี้
  5. หลักฐานแสดงวิทยฐานะและผลการตรวจสอบ
หลักฐานแสดงวิทยฐานะนั้น
  6. หลักฐานและผลการตรวจสอบพิมพ์ลายนิ้วมือจาก
เจ้าหน้าที่ตรวจสอบพิมพ์ลายนิ้วมือของเจ้าหน้าที่ตำรวจ
  7. ผลการตรวจสอบประวัติส่วนบุคคล (รบก. 2)
ตามที่กำหนดไว้ในระเบียบของกองบัญชาการทหารสูงสุด ว่าด้วยการรักษาความลับของทาง
ราชการทหาร
- ข. ผู้ที่เคยรับราชการมาแล้ว
1. เสนอหลักฐานเช่นเดียวกับ ข้อ 4.5.1 ก. ทุก
ประการ
  2. สำเนาประวัติราชการ
  3. ใบรับรองความประพฤติของหน่วยที่เคยรับราชการ
ครั้งสุดท้าย

4. สำเนาคำสั่งให้ออกจากราชการของหน่วยที่รับ
ราชการครั้งสุดท้าย
- ค. สำหรับลูกจ้างหรือพนักงานที่บรรจุได้รับเงินค่าจ้างตั้งแต่
เดือนละ 850 บาทขึ้นไปให้เสนอหลักฐานเช่นเดียวกับลูกจ้างและพนักงาน ตามข้อ 4.5.2 ค.
- 4.5.2 ตำแหน่งต่ำกว่าชั้นสัญญาบัตร
- ก. ทหารกองหนุน
1. ใบสมัคร (ปิดอากรแสตมป์ตามกฎหมาย)
  2. สัญญาคำประกัน (ปิดอากรแสตมป์ตามกฎหมาย
ผู้ค้ำประกันต้องเป็นข้าราชการชั้นสัญญาบัตรประจำการ)
  3. สำเนาทะเบียนบ้าน หรือใบรับรองสัญชาติของ
ตนเองและบิดามารดาจากนายทะเบียนท้องถิ่น
  4. ประทวนยศ หรือใบสำคัญทหารกองหนุน หรือ
ประวัตินายสิบพลทหาร
  5. หลักฐานแสดงวิทยฐานะและผลการตรวจสอบ
หลักฐานแสดงวิทยฐานะนั้น
  6. ใบตรวจโรคของแพทย์ทหารประจำการ
  7. หลักฐานการรับรองของหน่วยที่รับราชการครั้ง
สุดท้าย ได้แก่
    - หนังสือรับรองความประพฤติ
    - สำเนาคำสั่งให้ออกจากราชการ
    - หลักฐานแสดงอัตราเงินเดือนที่ได้รับก่อนออก
จากราชการ
  8. หลักฐานและผลการตรวจสอบพิมพ์ลายนิ้วมือจาก
เจ้าหน้าที่ตรวจสอบพิมพ์ลายนิ้วมือของเจ้าหน้าที่ตำรวจ
  9. ผลการตรวจสอบประวัติส่วนบุคคล (รปภ. 2)
ตามที่กำหนดไว้ในระเบียบของกองบัญชาการทหารสูงสุด ว่าด้วยการรักษาความลับทางราชการ
ทหาร

ข. บุคคลพลเรือน

เสนอหลักฐานเช่นเดียวกับ ข้อ 4.5.2 ก. และใบสำคัญทหารกองเกิน เว้นข้อ 4.5.2 ก. 4.

ค. ลูกจ้างและคนงาน

1. ใบสมัคร (ปิดอากรแสตมป์ตามกฎหมาย)
2. ใบสำคัญทหารกองเกิน (แบบ สค.9) หรือหนังสือสำคัญ (แบบ สค.9) สำหรับผู้สมัครเป็นสตรี ไม่ต้องเสนอหลักฐานตามข้อนี้
3. ใบตรวจโรคของแพทย์ทหารประจำการ
4. สัญญาประกัน (ปิดอากรแสตมป์ตามกฎหมาย ผู้รับประกันต้องเป็นข้าราชการชั้นสัญญาบัตรประจำการ)
5. สัญญาจ้าง
6. หลักฐานแสดงวิทยฐานะและผลการตรวจสอบ

หลักฐานแสดงวิทยฐานะนั้น

7. หลักฐานและผลการตรวจสอบพิมพ์ลายนิ้วมือจากเจ้าหน้าที่ตรวจสอบพิมพ์ลายนิ้วมือของเจ้าหน้าที่ตำรวจ
8. ผลการตรวจสอบประวัติส่วนบุคคล (รปภ. 2) ตามที่กำหนดไว้ในระเบียบของกองบัญชาการทหารสูงสุด ว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการทหาร (เว้นลูกจ้างและคนงานชั่วคราว)

การตรวจสอบวิทยฐานะและการตรวจสอบพิมพ์ลายนิ้วมือของผู้สมัครเข้ารับราชการในตำแหน่งชั้นสัญญาบัตร และต่ำกว่าชั้นสัญญาบัตร (รวมทั้งลูกจ้างและคนงาน) เป็นหน้าที่ของส่วนราชการที่รับสมัครเป็นผู้ดำเนินการ สำหรับแบบใบสมัคร, หนังสือสัญญา และสัญญาประกัน ให้ใช้ตามแบบที่แนบมาท้ายนี้

4.6 การขออนุมัติบรรจุ

การรายงานขออนุมัติบรรจุ ควรมีข้อความละเอียดเกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้

4.6.1 เหตุผลในการขอบรรจุ

4.6.2 ขอบรรจุตรงตามวิทยาการหรือไม่

- 4.6.3 ขอบบรรจุให้ได้รับเงินเดือนหรือค่าจ้างขั้นใด เงินเพิ่มชนิดใด
เท่าใด (ถ้ามี)
- 4.7 ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุ
- 4.7.1 ตำแหน่งชั้นสัญญาบัตร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมเป็นผู้ลงชื่อในคำสั่งบรรจุ
- 4.7.2 ลูกจ้างหรือคนงานที่ได้รับเงินค่าจ้างตั้งแต่เดือนละ 850 บาทขึ้นไป เมื่อได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมแล้ว ให้ส่วนราชการนั้นๆ ออกคำสั่งบรรจุ
- 4.7.3 ตำแหน่งต่ำกว่าชั้นสัญญาบัตร, ลูกจ้าง และคนงานที่ได้รับเงินค่าจ้างต่ำกว่าเดือนละ 850 บาทลงมา หัวหน้าส่วนราชการตั้งแต่ชั้นผู้บัญชาการกองพล, ผู้บังคับการกองเรือ, ผู้บัญชาการกองพลบิน หรือเทียบเท่าขึ้นไป เป็นผู้ลงชื่อในคำสั่งบรรจุ
- 4.8 การปฏิบัติของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง
- เมื่อส่วนราชการใดรายงานขออนุมัติบรรจุ ให้ดำเนินการดังนี้
- 4.8.1 ทำหนังสือถึงกรมกำลังพลทหาร ให้ทำการตรวจสอบเพื่อให้เป็นไปตามหลักการและนโยบายที่กำหนด ในกรณีที่ส่วนราชการใดขอบรรจุเกินจำนวนที่ได้รับอนุมัติประจำปี ให้กรมกำลังพลทหาร นำเสนอขออนุมัติผู้บัญชาการทหารสูงสุด ก่อน
- 4.8.2 ถ้ามีปัญหาเกี่ยวกับงบประมาณ ให้กรมกำลังพลทหาร สำนักงบประมาณ สำนักผู้บัญชาการทหารสูงสุด พิจารณา แล้วส่งเรื่องกลับไปยังกรมกำลังพลทหาร
- ก. เมื่อเห็นว่าถูกต้อง ถ้าเป็นตำแหน่งต่ำกว่าชั้นสัญญาบัตร ให้เสนอเรื่องกลับคืนไปยังส่วนราชการที่ขอบรรจุ ถ้าเป็นตำแหน่งชั้นสัญญาบัตร ให้เสนอกรมสารบรรณทหาร เพื่อขอรับอนุมัติรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม พร้อมกับร่างคำสั่งแนบไปด้วย
- ข. ถ้ายังไม่ถูกต้อง ให้ส่งเรื่องกลับคืนตรงไปยังส่วนราชการที่ขอบรรจุเพื่อแก้ไขใหม่
- 4.8.3 เมื่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ลงชื่อในคำสั่งบรรจุ ตำแหน่งชั้นสัญญาบัตรแล้ว ให้กรมสารบรรณทหาร รับสำเนาคำสั่งจากกระทรวงกลาโหม มาแจกจ่ายต่อไป สำหรับตำแหน่งต่ำกว่าชั้นสัญญาบัตร ลูกจ้าง และคนงาน เมื่อส่วนราชการที่ขอบรรจุ

ได้รับการตรวจสอบหลักการแล้ว ให้ส่วนราชการนั้นออกคำสั่งบรรจุกับแจกจ่ายสำเนาคำสั่งบรรจุ ตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของกระทรวงกลาโหม ว่าด้วยการบรรจุ ปลด ย้าย เลื่อน และลด ตำแหน่งข้าราชการกลาโหม และแจกจ่ายส่วนราชการต่าง ๆ ในกองบัญชาการทหารสูงสุด แล้ว เสนอเรื่องให้กรมสารบรรณทหาร ตรวจสอบหลักฐาน เมื่อกรมสารบรรณทหาร ได้ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องแล้ว ให้ส่งเรื่องนั้นคืนส่วนราชการที่ขอบรรจุ

4.8.4 เมื่อรับตัวบุคคลเข้าทำงานแล้ว ให้ส่วนราชการที่ขออนุมัติบรรจุ แจ้งเรื่องต่อไปยังกองวิทยาการกรมตำรวจ คือ ชื่อตัว, ชื่อสกุล, อายุ, บรรจุเข้าทำงานประเภทใด ยศหรือตำแหน่งใด, ตามคำสั่งของใคร, ที่เท่าใด, ลงวัน เดือน ปี ใด

4.9 การจ้างลูกจ้างชั่วคราวและคนงาน

4.9.1 การรายงานและวิธีปฏิบัติ ให้ดำเนินการดังนี้

ก. ให้ส่วนราชการที่ต้องการจ้างทำรายงานขออนุมัติหลักการจ้างเป็นรายปี ภายในวงเงินงบประมาณที่ส่วนราชการนั้นได้รับ ไปยังกองบัญชาการทหารสูงสุด

ข. การขออนุมัติหลักการจ้าง จะต้องมียรายละเอียดในเรื่อง หน้าที่ หรือตำแหน่ง, จำนวนคนที่จะจ้าง และวงเงินที่จะจ้าง

ค. ลูกจ้างชั่วคราว ที่ปฏิบัติงานในสนาม ไม่ต้องรายงานขออนุมัติหลักการจ้างตามข้อ ก. และ ข.

4.9.2 ผู้มีอำนาจสั่งจ้าง

ก. การจ้างครั้งแรก

- ถ้าอัตราค่าจ้างตั้งแต่เดือนละ 850 บาทขึ้นไป ให้เสนอขอรับอนุมัติจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมก่อน เมื่อได้รับอนุมัติแล้วให้เสนอเรื่องคืนให้หัวหน้าส่วนราชการตั้งแต่ชั้นผู้บัญชาการกองพล, ผู้บังคับการกองเรือ, ผู้บัญชาการกองพลบิน หรือเทียบเท่าขึ้นไป ที่ขออนุมัติจ้าง ออกคำสั่งต่อไป

- ถ้าอัตราค่าจ้างต่ำกว่าเดือนละ 850 บาท ให้หัวหน้าส่วนราชการที่ได้รับอนุมัติหลักการจ้างตั้งแต่ชั้นผู้บัญชาการกองพล, ผู้บังคับการกองเรือ, ผู้บัญชาการกองพลบิน หรือเทียบเท่าขึ้นไป เป็นผู้ลงชื่อในคำสั่งต่อไป

- ลูกจ้างชั่วคราวที่จ้างสำหรับปฏิบัติงานในสนาม ให้หัวหน้าหน่วยปฏิบัติการในสนามเป็นผู้สั่งจ้าง เมื่อได้รับอนุมัติหลักการจ้างจากหัวหน้าส่วนราชการแล้ว

ข. การจ้างต่อ ลูกจ้างชั่วคราวหรือคนงาน เมื่อจ้างครบกำหนดแล้ว และยังมีควมจำเป็นจะจ้างต่อ ให้หัวหน้าส่วนราชการชั้นแม่ทัพที่มีได้ขึ้นตรงต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมพิจารณาอนุมัติให้จ้างต่อได้ไม่เกินครั้งละ 1 ปี เมื่อออกคำสั่งไปแล้ว การสำเนาคำสั่งแจกจ่ายส่วนราชการต่าง ๆ คงเป็นเช่นเดียวกับการบรรจุ

ค. สำหรับลูกจ้างชั่วคราวทั้ง 2 ประเภท ต้องมีสัญญาจ้าง เว้นแต่ลูกจ้างชั่วคราวที่จ้างสำหรับปฏิบัติงานในสนามไม่ต้องมีสัญญาจ้าง

4.9.3 การปฏิบัติของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

ให้นำความในข้อ 4.8 ของระเบียบนี้มาบังคับใช้โดยอนุโลม

4.10 ผู้ลงชื่อในสัญญาจ้าง ผู้บัญชาการทหารสูงสุด หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายเป็นผู้ลงชื่อในสัญญาจ้าง

ข้อ 5 การปลดหรือการให้ออกจากราชการ

การปลดหรือการให้ออกจากราชการนอกจากลาออกหรือครบเกษียณอายุ ให้ปลดออกหรือให้ออกจากราชการ ตามเกณฑ์อย่างใดอย่างหนึ่งต่อไปนี้

ก. ทำงานบกพร่องมาก หรือบกพร่องต่อหน้าที่จนเป็นผลเสียหายต่อทางราชการ

ข. ความประพฤติเสียหายอย่างร้ายแรงอันเป็นผลเสียหายต่อทางราชการ

ค. เกียจคร้านและละเลยหน้าที่ที่ได้รับมอบ

ง. ลากิจ หรือลาป่วย หรือปฏิบัติตนอันส่อไปในทางหลีกเลี่ยงราชการอยู่เป็นนิจ

จ. ขาดหนีราชการ

ฉ. ถูกงคับำเหน็จเพราะบกพร่องเมื่อปีที่แล้วและเข้าเกณฑ์ต้องงคับำเหน็จเพราะบกพร่องซ้ำในปีนี้อีก

ข. ข้าราชการชั้นนายร้อย, นายเรือ, นายเรืออากาศ มีเวลาราชการตั้งแต่ 25 ปีขึ้นไป และข้าราชการชั้นนายพัน, นายนาวา, นายนาวาอากาศ มีเวลาราชการตั้งแต่ 30 ปีขึ้นไป (ไม่นับวันทวีคูณ) ซึ่งทำงานไม่ก้าวหน้า หรือผู้ที่สูงอายุ คือ ชั้นนายร้อย, นายเรือ, นายเรืออากาศ อายุเกิน 45 ปี ชั้นนายพัน, นายนาวา, นายนาวา-อากาศ อายุเกิน 50 ปี และชั้นนายพล, นายพลเรือ, นายพลอากาศ อายุ 55 ปี ซึ่งทำงานเฉื่อยชา ไม่คล่องแคล่ว สมควรให้ออกจากราชการฐานรับราชการนาน

ข. ข้าราชการชั้นประทวน ซึ่งสมควรปลดฐานรับราชการนาน ได้แก่ผู้ที่มีเวลาราชการและผู้สูงอายุ ดังนี้

- ชั้น นายสิบ, จ่า จ่าอากาศ มีเวลาราชการตั้งแต่ 25 ปีขึ้นไป (ไม่นับวันทวีคูณ) ทำงานไม่ก้าวหน้า หรือมีอายุเกิน 45 ปี ทำงานเฉื่อยชา ไม่คล่องแคล่ว

- ชั้นจ่านายสิบ, พันจ่า, พันจ่าอากาศ มีเวลาราชการตั้งแต่ 30 ปีขึ้นไป (ไม่นับวันทวีคูณ) ทำงานไม่ก้าวหน้า หรือมีอายุเกิน 50 ปี ทำงานเฉื่อยชาไม่คล่องแคล่ว

ทั้งนี้ให้อยู่ในดุลพินิจของหัวหน้าส่วนราชการที่จะดำเนินการ

การขอลด

๗. ลูกจ้างและคนงาน การเลิกจ้าง (เว้นการลาออก)

กระทำในกรณีต่อไปนี้

ก. ขาดงานและป่วย

1. ลูกจ้างขาดงานในปีหนึ่งเกินกว่า 15 วันขึ้นไป หรือคนงานขาดงาน (นับเฉพาะวันทำงาน) ในปีหนึ่งเกินกว่า 120 ชั่วโมงขึ้นไป

2. ป่วยในปีหนึ่งเกินกว่า 90 วัน เว้นแต่การ

เจ็บป่วยอันเนื่องมาจาก

- การปฏิบัติงานตามหน้าที่ในที่กั้นคานหรือห้องที่ซึ่งมีโรคร้ายชุกชุมตามที่คณะกรรมการ ซึ่งผู้บังคับบัญชาตั้งขึ้นพิจารณาเห็นชอบด้วยแล้ว หรือประสบอันตรายในขณะที่ปฏิบัติงานตามหน้าที่จะลาป่วยเพื่อรักษาตัวต่อไปได้อีก 90 วัน รวมเป็น

180 วัน

- ประสบอันตรายเพราะกระทำการตามหน้าที่ อันเนื่องมาจากไอพิษ วัตถุธาตุที่เป็นพิษ วัตถุระเบิด หรือเชื้อโรคติดต่ออย่างร้ายแรงจะลาป่วยเพื่อรักษาตัวต่อไปได้อีก 180 วัน รวมเป็น 270 วัน

- เจ็บป่วยเนื่องจากประสบอันตรายเพราะกระทำการตามหน้าที่ ในอากาศ, ใต้น้ำ, ใต้ดิน ทั้งขณะขึ้น-ลง หรืออยู่ในอากาศ ใต้น้ำ ใต้ดิน จะลาป่วยเพื่อรักษาตัวได้ 365 วัน นับตั้งแต่วันที่ประสบอันตราย

ให้เลิกจ้างเมื่อครบกำหนดป่วยตามเกณฑ์ที่

กำหนดนี้

ข. ผู้มีอายุครบ 60 ปีบริบูรณ์แล้ว ให้เลิกจ้างถัดจากวันครบอายุ 60 ปี

5.1 การรายงานและวิธีปฏิบัติ ให้ดำเนินการดังนี้

5.1.1 ตำแหน่งชั้นสัญญาบัตร ให้รายงานตามสายการบังคับบัญชาจนถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ในรายงานต้องระบุถึง

- ก. ยศ ชื่อ ตำแหน่ง ผู้ที่จะออกจากราชการ
- ข. เครื่องหมายทะเบียนกองประจำการ (เว้นทหารหญิง)
- ค. สาเหตุที่จะให้ออกจากราชการ
- ง. จะให้เป็นนายทหารประเภทใด คือ
  - นายทหารกองหนุนมีเบี้ยหวัด หรือไม่
  - นายทหารนอกราชการ มีบำเหน็จบำนาญ หรือไม่
  - นายทหารพันราชการ มีบำเหน็จบำนาญ หรือไม่
- จ. จะให้ออกจากราชการและระงับการจ่ายเงินเดือน

ตั้งแต่เมื่อใด

ฉ. ให้สังกัดที่ใด

5.1.2 ตำแหน่งต่ำกว่าชั้นสัญญาบัตร ให้รายงานตามสายการบังคับบัญชาถึงหัวหน้าส่วนราชการชั้นผู้บัญชาการกองพล, ผู้บังคับการกองเรือ, ผู้บัญชาการกองพลบินหรือเทียบเท่าขึ้นไป ซึ่งเป็นผู้มีอำนาจสั่งปลด ในคำสั่งให้ออกจากราชการ ต้องแจ้งรายละเอียดต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ไว้ในคำสั่ง คือ

- ก. ยศ, ชื่อ, ตำแหน่ง ผู้ที่จะออกจากราชการ
- ข. เครื่องหมายทะเบียนกองประจำการ (เว้นทหารหญิง)
- ค. สาเหตุที่จะให้ออกจากราชการ
- ง. จะให้ออกจากราชการและระงับการจ่ายเงินรายเดือน

ตั้งแต่เมื่อใด

- จ. ให้สังกัดที่ใด
- ฉ. มีเบี้ยหวัด บำเหน็จ บำนาญ หรือไม่

5.1.3 ลูกจ้างและคนงาน ให้รายงานเช่นเดียวกับตำแหน่งต่ำกว่า
ชั้นสัญญาบัตรและแจ้งรายละเอียดดังต่อไปนี้ไว้ในคำสั่ง คือ

- ก. ชื่อ, ตำแหน่ง ผู้ที่จะออกจากงาน
- ข. สาเหตุที่จะให้ออกจากงาน
- ค. จะให้ออกจากงานและระงับการจ่ายเงินค่าจ้างตั้งแต่

เมื่อใด

- ง. มีบำเหน็จ หรือไม่

5.2 การปฏิบัติของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

เมื่อส่วนราชการใดรายงานขอให้ออกจากประจำการสำหรับตำแหน่ง
ชั้นสัญญาบัตร ให้ดำเนินการดังนี้

5.2.1 รายงานถึง ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผ่าน กรมกำลังพลทหาร
ทำการตรวจสอบเพื่อให้เป็นไปตามหลักการและนโยบายที่กำหนด

5.2.2 ถ้าเห็นว่าถูกต้องดีแล้ว เสนอกรมสารบรรณทหารดำเนินการ
เพื่อเสนอสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหมออกเป็นคำสั่งและรับสำเนาคำสั่งจากกระทรวงกลาโหม
มาแจกจ่ายต่อไป

สำหรับตำแหน่งต่ำกว่าชั้นสัญญาบัตร ให้รายงานตามลำดับถึงหัวหน้าส่วน
ราชการชั้นผู้บัญชาการกองพล, ผู้บังคับการกองเรือ, ผู้บัญชาการกองพลบิน หรือเทียบเท่าขึ้นไป
เมื่อออกคำสั่งแล้ว สำเนาคำสั่งเสนอส่วนราชการต่าง ๆ เช่นเดียวกับการบรรจุ

ข้อ 6 การย้าย

6.1 ประเภทการย้าย แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

- 6.1.1 การย้ายประจำปี โดยปกติให้กระทำและออกคำสั่งย้ายโอน
ใน ก.ย. - ต.ค.
- 6.1.2 การย้ายในกรณีพิเศษ ให้พยายามกระทำน้อยที่สุดคนนอกจากมี
เหตุจำเป็นโดยแท้จริง
- 6.1.3 การย้ายเพื่อหมุนเวียนหน้าที่ ให้พยายามทำการย้ายทุก ๆ 3
ปี จะเป็นการย้ายออกนอกส่วนราชการ หรือย้ายภายในส่วนราชการนั้น ๆ เองก็ตาม เพื่อให้ทุก
คนได้มีโอกาสหมุนเวียนปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ เว้นแต่หน้าที่ที่จำเป็น ถ้าย้ายจะบังเกิดการเสียหาย
แก่ราชการนั้น
- 6.2 การปฏิบัติของผู้มีอำนาจสั่งย้าย
- ปฏิบัติตามข้อบังคับของกระทรวงกลาโหม ว่าด้วยการบรรจุ ย้าย
เลื่อน และลดตำแหน่งข้าราชการกลาโหม
  - เมื่อส่วนราชการใดออกคำสั่งย้ายแล้ว ให้เสนอสำเนาคำสั่งย้าย
เช่นเดียวกับข้อ 4.8.3
- 6.3 การเสนอขอย้ายนอกอำนาจ
- ในกรณีที่เสนอขอย้ายนอกอำนาจของหัวหน้าส่วนราชการ ไปยัง
กองบัญชาการทหารสูงสุด ให้ส่วนราชการที่จะขอย้าย ดำเนินการดังนี้
- 6.3.1 ตรวจสอบตำแหน่งที่จะย้ายไปตรงใหม่นั้นว่า
- ตำแหน่งใหม่ว่างหรือไม่
  - เรียกชื่อตามตำแหน่งตามอัตราหรือไม่
- 6.3.2 ตรวจสอบยศ, ชื่อ, นามสกุล และตำแหน่งเดิม ของผู้ถูกสั่ง
ย้ายให้ถูกต้อง
- 6.3.3 เสนอร่างคำสั่งย้าย 1 ชุด
- 6.3.4 มีรายงานแสดงเหตุผลในการขอย้าย
- 6.4 การปฏิบัติของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง
- เมื่อส่วนราชการใดเสนอรายงานขอย้ายในกรณีอยู่นอกอำนาจหัวหน้า
ส่วนราชการ ให้ส่วนราชการนั้นดำเนินการดังนี้

6.4.1 ทำหนังสือถึง กรมกำลังพลทหาร ทำการตรวจสอบเพื่อให้
เป็นไปตามหลักการและนโยบายที่กำหนด

6.4.2 กรมกำลังพลทหาร เสนอเรื่องไปให้ กรมสารบรรณทหาร
เพื่อ

- ตรวจสอบความถูกต้อง
- ตรวจเอกสารประกอบเรื่อง
- ถ้าเอกสารนั้นไม่ถูกต้อง ส่งเรื่องกลับคืนตรงไปยังส่วน

ราชการที่รายงานเพื่อแก้ไขใหม่ และรับเรื่องที่แก้ไขแล้วคืนจากส่วนราชการที่รายงาน

- บันทึกทำเนียบ
- ร่างรายงานถึง ผู้บัญชาการทหารสูงสุด พร้อมทั้งคำสั่ง

ย้าย

- สำเนาคำสั่งย้าย แจกจ่ายส่วนราชการต่าง ๆ

ข้อ 7 การเลื่อน

การเลื่อนในที่นี้ หมายถึงการเลื่อนตำแหน่ง เฉพาะชั้นสัญญาบัตรเท่านั้น ที่จะ
รายงานไปยังกองบัญชาการทหารสูงสุด ส่วนตำแหน่งต่ำกว่าชั้นสัญญาบัตร ให้หัวหน้าส่วนราชการ
ชั้นผู้บัญชาการกองพล, ผู้บังคับการเรือ, ผู้บัญชาการกองพลบิน หรือเทียบเท่าขึ้นไป เป็นผู้
พิจารณา เว้นแต่การเลื่อนฐานะจากนายทหารประทวนเป็นนายทหารสัญญาบัตร จะต้องรายงาน
ไปยังกองบัญชาการทหารสูงสุด เพื่อเสนอสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหมต่อไป

7.1 ข้อพิจารณา การเลื่อนขึ้นครองตำแหน่งสูงขึ้นไป มีข้อพิจารณา คือ

7.1.1 ผู้นั้นมีคุณสมบัติเหมาะสมกับตำแหน่งที่จะเลื่อน

7.1.2 ตำแหน่งที่เลื่อนขึ้นไปครองนั้นว่าง

7.2 การปฏิบัติของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

ในกรณีที่ส่วนราชการใดรายงานขอเลื่อน ซึ่งอยู่นอกอำนาจหัวหน้าส่วน
ราชการนั้น ให้ดำเนินการดังนี้

7.2.1 ทำหนังสือถึงกรมกำลังพลทหาร ทำการตรวจสอบเพื่อให้เป็น
ไปตามหลักการและนโยบายที่กำหนด

7.2.2 กรมกำลังพลทหาร เสนอเรื่องไปให้กรมสารบรรณทหาร เพื่อ

- ตรวจสอบความถูกต้อง
- ตรวจสอบบันทึกทำเนียบ
- รายงานถึงผู้บัญชาการทหารสูงสุด หรือ รัฐมนตรีว่าการ

กระทรวงกลาโหมเพื่อขออนุมัติและสั่งการ

- เมื่อออกคำสั่งแล้ว สำเนาคำสั่งหรือรับสำเนาคำสั่งจาก

กระทรวงกลาโหมแจกจ่ายส่วนราชการต่าง ๆ

ข้อ 8 การลด

8.1 การลดในที่นี้ หมายถึงการลดตำแหน่ง ซึ่งใช้กับผู้ที่ยกยอสมรรถภาพในการปฏิบัติงานหรือการปกครอง หรือสาเหตุอื่น ๆ ที่เห็นว่าหากให้ครองตำแหน่งนั้นต่อไปแล้ว จะเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ

8.2 การดำเนินการในการลดตำแหน่ง คงปฏิบัติเช่นเดียวกับการเลื่อน

ข้อ 9 การโอน

การโอนในที่นี้ หมายถึงการขอโอนข้าราชการจากกระทรวง ทบวง กรม อื่น มารับราชการในกองบัญชาการทหารสูงสุด

9.1 หลักการพิจารณา

การพิจารณาในการขอโอนข้าราชการดังกล่าว มีหลักการพิจารณาดังนี้

9.1.1 ความจำเป็น ส่วนราชการที่ขอโอนมีความต้องการบุคคลที่มีวิทยากรพิเศษ ซึ่งไม่อาจจัดหาได้ภายในกระทรวงกลาโหม และตำแหน่งนั้นๆ จำเป็นต้องบรรจุ

9.1.2 คุณสมบัติของผู้ที่จะขอโอน

ก. มีคุณวุฒิที่ต้องการ และมีตำแหน่งที่ต้องใช้วิทยากรนั้นๆ

วาง

ข. มีคุณสมบัติครบถ้วนตามกฎหมายกระทรวง ออกตามความในพระราชบัญญัติยศทหาร พุทธศักราช 2479 กล่าวคือ

1. ขอโอนมาบรรจุในตำแหน่งชั้นสัญญาบัตร ต้องมีความรู้ไม่ต่ำกว่าชั้นมัธยมปีที่ 8 หรือชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ รับราชการในอัตราข้าราชการชั้นตรีมาแล้วไม่น้อยกว่า 4 ปี มีสัญชาติไทย และบิดามารดามีสัญชาติไทยโดยมิใช่การแปลงสัญชาติ

2. ขอโอนมาบรรจุในตำแหน่งต่ำกว่าชั้นสัญญาบัตร ต้องมีความรู้ไม่ต่ำกว่าชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ

9.1.3 การรายงาน

ในการรายงานขอโอนข้าราชการ จะต้องชี้แจงเหตุผลแสดงความจำเป็นที่จะขอโอน พร้อมด้วย

- ก. ชื่อ, อายุ ตำแหน่ง อัตราเงินเดือนปัจจุบัน และคุณวุฒิ
- ข. ขอโอนมาบรรจุตำแหน่งใด ให้ได้รับเงินเดือนขั้นใด เงินเพิ่มเท่าใด ขอแต่งตั้งยศชั้นใด เหล่าใด และตั้งแต่เมื่อใด

9.1.4 หลักฐาน ต้องมีหลักฐานประกอบรายงาน คือ

- ก. สำเนาหลักฐานการติดต่อกับสังกัดเดิมของข้าราชการ
- ข. สำเนาประวัติรับราชการ
- ค. สำเนาหลักฐานแสดงวิทยฐานะ
- ง. สำเนาทะเบียนบ้าน หรือใบรับรองสัญชาติของผู้ที่จะขอโอน และสัญชาติของบิดามารดาจากนายทะเบียนท้องถิ่น

9.1.5 ข้อจำกัด ให้ปฏิบัติตามเรื่องต่อไปนี้

ก. หนังสือเวียนกรมเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ น.ว.308/2485 เรื่อง ห้ามประมุขคนจากส่วนราชการแห่งอื่นมาบรรจุทำงาน ลงวันที่ 20 พฤศจิกายน 2485

ข. หนังสือเวียนกรมเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ น.ว.311/2485 เรื่อง ให้อำนาจระเบียบเรื่องการประมุขคนเพิ่มเติม ลงวันที่ 27 พฤศจิกายน 2485

ค. หนังสือกรมเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วน ที่ น.ว.44/2496 เรื่อง การบรรจุข้าราชการทหารเข้ารับราชการทางฝ่ายพลเรือน ลงวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2496

ง. หนังสือเวียน กรมสารบรรณคณะรัฐมนตรีฝ่ายบริหาร ที่ น.ว. 14/2498 เรื่อง การโอนข้าราชการ ลงวันที่ 17 มกราคม 2498

9.1.6 การดำเนินการขอโอน

ก. ส่วนราชการที่จะขอโอน ต้องทบทวนส่วนราชการ
ต้นสังกัดของผู้ที่จะขอโอนก่อน ถ้าไม่ขัดข้อง จึงรายงานกองบัญชาการทหารสูงสุด ผ่านกรม
กำลังพลทหาร

ข. กรมกำลังพลทหาร พิจารณาเสนอ ผู้บัญชาการทหาร-
สูงสุด เมื่อได้รับความเห็นชอบแล้ว จึงเสนอสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม ดำเนินการต่อไป
ให้เจ้ากรมกำลังพลทหารเป็นผู้รักษาระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ 8 ตุลาคม 2506

รับคำสั่งผู้บัญชาการทหารสูงสุด

(ลงชื่อ) พลอากาศเอก ทวี จุลละทรัพย์

เสนาธิการทหาร

ระเบียบกระทรวงกลาโหม
ว่าด้วยการบรรจุ การโอน และการบรรจุกลับเข้ารับราชการ

พ.ศ. 2529

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการบรรจุ การโอน และการบรรจุกลับเข้ารับราชการขึ้นไว้ จึงวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบกระทรวงกลาโหมว่าด้วยการบรรจุ การโอน และการบรรจุกลับเข้ารับราชการ พ.ศ. 2529"

ข้อ 2 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป

ข้อ 3 บรรดาระเบียบและคำสั่งอื่นใด ในส่วนที่กำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ 4 ในระเบียบนี้

4.1 "การบรรจุ" หมายความว่า การบรรจุบุคคลที่สมัครเข้ารับราชการเป็นข้าราชการทหาร

4.2 "การโอน" หมายความว่า การรับโอนข้าราชการจากกระทรวง ทบวง กรม อื่น มารับราชการในกระทรวงกลาโหม

4.3 "การบรรจุกลับเข้ารับราชการ" หมายความว่า การบรรจุบุคคลที่เคยรับราชการในกระทรวงกลาโหม ซึ่งได้ออกจากราชการไปแล้ว กลับเข้ารับราชการใหม่

4.4 วิทยุอายุ ให้นับตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร เว้นแต่ผู้สมัครเข้ารับราชการ ต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์นับถึงวันบรรจุเข้ารับราชการ

ข้อ 5 บุคคลที่สมัครเข้ารับราชการเป็นข้าราชการทหาร ต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

5.1 มีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง ซึ่งออกตามความในกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการทหาร

5.2 มีสัญชาติไทย ตามที่กำหนดไว้ในระเบียบกระทรวงกลาโหมว่าด้วยการกำหนดสัญชาติของผู้ที่จะบรรจุเข้ารับราชการเป็นนายทหารสัญญาบัตรประจำการ นายทหารประทวนประจำการ หรือพลทหารประจำการ (พลทหารอาสาสมัคร) พ.ศ. 2506

- 5.3 เป็นผู้เลื่อมใสในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์
เป็นประมุข
- 5.4 ไม่เป็นผู้ที่มีร่างกายพิการ หูพดลภาพ หรือมีโรคซึ่งไม่สามารถจะรับ
ราชการทหารได้ตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง ซึ่งออกตามความในกฎหมายว่าด้วยการรับ
ราชการทหาร
- 5.5 ไม่เป็นผู้บกพร่องในศีลธรรมอันดีงาม
- 5.6 ไม่เป็นผู้มีหนี้สินล้นพ้นตัว หรือเป็นบุคคลล้มละลายตามคำพิพากษาของ
ศาล
- 5.7 ไม่เป็นผู้ที่เคยถูกให้ออกจากราชการเพราะมีความผิดหรือมีมลทิน หรือ
มัวหมอง
- 5.8 ไม่เป็นผู้ที่อยู่ในระหว่างพักราชการ
- 5.9 ไม่เป็นผู้ที่เคยต้องโทษจำคุกตามคำพิพากษาของศาลในคดีอาญา ยกเว้น
ความผิดฐานประมาท หรือลหุโทษ
- ข้อ 6 บุคคลที่สมัครเข้ารับราชการเป็นข้าราชการทหาร จะต้องแสดงความจำนง
โดยเสนอใบสมัครต่อหัวหน้าส่วนราชการที่ตนประสงค์จะเข้ารับราชการ พร้อมด้วยหลักฐานดัง
ต่อไปนี้
- 6.1 ใบสมัคร สัญญาค่าประกัน หากบรรจุเข้ารับราชการเป็นข้าราชการ
ทหารชั้นสัญญาบัตร จะต้องมิสัญญาการเข้ารับราชการเป็นข้าราชการทหารชั้นสัญญาบัตรอีกด้วย
ยกเว้นแพทย์รับทุนการศึกษา ที่ได้จัดสรรมารับราชการในกระทรวงกลาโหม
- 6.2 หลักฐานแสดงวิทยฐานะ
- 6.3 สำเนาทะเบียนบ้าน หรือใบรับรองสัญชาติของผู้สมัคร และบิดามารดา
- 6.4 ใบสำคัญความเห็นของแพทย์ประจำการ (ผลการตรวจไม่เกิน 6
เดือน)
- 6.5 ใบสำคัญทางทหาร (กรณีผู้สมัครเป็นชาย)
- ข้อ 7 บุคคลที่ขอโอนมารับราชการในกระทรวงกลาโหม นอกจากจะต้องมีคุณสมบัติ
ตามข้อ 5 ยกเว้นข้อ 5.1 แล้ว ต้องมีคุณสมบัติเพิ่มเติมดังต่อไปนี้

7.1 มีคุณสมบัติตามที่กระทรวงกลาโหมต้องการ หรือเป็นผู้ที่กระทรวงกลาโหมมีความจำเป็นต้องบรรจุ

7.2 ผู้ที่ขอโอนมาบรรจุเป็นข้าราชการทหารชั้นสัญญาบัตร ต้องสำเร็จการศึกษาชั้นปริญญาตรีหรือเทียบเท่าขึ้นไป หรือไม่ต่ำกว่าระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งรับราชการอยู่ในระดับชั้นสัญญาบัตร

7.3 ผู้ที่ขอโอนมาบรรจุเป็นข้าราชการทหารต่ำกว่าชั้นสัญญาบัตร ต้องสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

7.4 มีอายุตามที่กำหนดไว้ในข้อ 12 หรือข้อ 13 แล้วแต่กรณี

ข้อ 8 บุคคลที่ขอโอนมารับราชการในกระทรวงกลาโหม จะต้องแสดงความจำนงโดยเสนอรายงานต่อหัวหน้าส่วนราชการที่ตนประสงค์จะขอโอนมารับราชการ พร้อมด้วยหลักฐานตามข้อ 6.2 ถึงข้อ 6.4 และประวัติรับราชการ กรณีผู้ขอโอนเป็นชาย จะต้องมีหลักฐานข้อ 6.5 ด้วย

ข้อ 9 บุคคลที่เคยรับราชการในกระทรวงกลาโหม ซึ่งได้ออกจากราชการไปแล้ว หากประสงค์จะกลับเข้ารับราชการใหม่ ต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

9.1 มีความประพฤติเรียบร้อย ตลอดเวลาที่อยู่นอกประจำการ

9.2 ไม่เป็นผู้มีหนี้สินส่วนตัว หรือบุคคลล้มละลายตามคำพิพากษาของศาล

9.3 ไม่เป็นผู้ที่ออกจากราชการมาจากส่วนราชการใด ๆ ตั้งแต่ 2 ครั้งขึ้นไป

ไปหรือออกจากราชการโดยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังนี้

9.3.1 มีร่างกายพิการ หูพลาภาพ หรือมีโรคซึ่งไม่สามารถจะรับราชการได้ตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง ซึ่งออกตามความในกฎหมาย ว่าด้วยการรับราชการทหาร

9.3.2 บกพร่องในศีลธรรมอันดี

9.3.3 มีความผิด หรือมีมลทิน หรือมัวหมองในกรณีที่ทำให้ทางราชการได้รับความเสียหาย

9.3.4 ต้องโทษจำคุกตามคำพิพากษาของศาลในคดีอาญา ยกเว้นความผิดฐานประมาท หรือลหุโทษ

9.4 สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เว้นแต่มีความรู้ความสามารถในวิทยาการพิเศษ ซึ่งทางราชการต้องการ

9.5 มีอายุตามที่กำหนดไว้ในข้อ 12 หรือข้อ 13 แล้วแต่กรณี

ข้อ 10 บุคคลที่สมัครกลับเข้ารับราชการจะต้องแสดงความจำนงโดยเสนอใบสมัครต่อหัวหน้าส่วนราชการที่ตนประสงค์จะกลับเข้ารับราชการ พร้อมด้วยหลักฐานตามข้อ 6.1 ถึงข้อ 6.5 และหลักฐานเพิ่มเติมดังต่อไปนี้

10.1 สำเนาคำสั่งให้ออกจากราชการ

10.2 หลักฐานการรับรองของส่วนราชการที่รับราชการครั้งสุดท้าย เกี่ยวกับความประพฤติ และการออกจากราชการจากส่วนราชการนั้น ซึ่งผู้รับรองต้องเป็นผู้บังคับบัญชาตั้งแต่ระดับผู้บังคับกองพันหรือเทียบเท่าขึ้นไป

ข้อ 11 ส่วนราชการที่รับสมัครจะต้องดำเนินการตรวจสอบ และจัดทำหลักฐานของผู้ที่ขอเข้ารับราชการดังต่อไปนี้

11.1 คุณวุฒิ

11.2 ประวัติอาชญากรรม

11.3 ความไว้วางใจตามระเบียบ ว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ

พ.ศ. 2517

ข้อ 12 เกณฑ์อายุของผู้ที่จะได้รับการบรรจุ โอน และบรรจุกลับเข้ารับราชการเป็นข้าราชการทหารชั้นสัญญาบัตร ต้องมีอายุในวันสมัครเข้ารับราชการดังต่อไปนี้

12.1 กรณีบรรจุเข้ารับราชการทุกระดับ อายุไม่เกิน 35 ปี

12.2 กรณีโอนและบรรจุกลับเข้ารับราชการ มีอายุตามชั้นยศดังนี้

12.2.1 ร้อยตรี เรือตรี เรืออากาศตรี หรือ ร้อยโท เรือโท เรืออากาศโท อายุไม่เกิน 35 ปี

12.2.2 ร้อยเอก เรือเอก เรืออากาศเอก หรือ พันตรี นาวาตรี นาวาอากาศตรี อายุไม่เกิน 40 ปี

12.2.3 พันโท นาวาโท นาวาอากาศโท หรือ พันเอก นาวาเอก นาวาอากาศเอก อายุไม่เกิน 45 ปี

12.2.4 พันเอก นาวาเอก นาวาอากาศเอก ที่รับเงินเดือนระดับ
น.5 ขึ้นไป อายุไม่เกิน 50 ปี

เว้นแต่ผู้ที่มีความรู้ความสามารถในวิทยาการพิเศษ ซึ่งทางราชการ
ต้องการ

ข้อ 13 เกณฑ์อายุของผู้ที่จะได้รับการบรรจุ โอน และบรรจุกลับเข้ารับราชการเป็น
ข้าราชการทหารต่ำกว่าชั้นสัญญาบัตร ต้องมีอายุในวันสมัครเข้ารับราชการดังต่อไปนี้

13.1 กรณีบรรจุเข้ารับราชการ มีอายุตามระดับที่จะได้รับการแต่งตั้งยศดังนี้

13.1.1 สิบลตรี จ่าตรี จ่าอากาศตรี อายุไม่เกิน 30 ปี

13.1.2 จ่าสิบลตรี พันจ่าตรี พันจ่าอากาศตรี อายุไม่เกิน 35 ปี

13.2 กรณีโอน และบรรจุกลับเข้ารับราชการ มีอายุตามชั้นยศดังนี้

13.2.1 สิบลตรี จ่าตรี จ่าอากาศตรี หรือ สิบลโท จ่าโท จ่าอากาศโท
อายุไม่เกิน 30 ปี

13.2.2 สิบลเอก จ่าเอก จ่าอากาศเอก อายุไม่เกิน 35 ปี

13.2.3 จ่านายสิบล พันจ่า พันจ่าอากาศ อายุไม่เกิน 40 ปี

เว้นแต่ผู้ที่มีความรู้ความสามารถในวิทยาการพิเศษ ซึ่งทางราชการ
ต้องการ

ข้อ 14 ใบสมัครเข้ารับราชการ สัญญาการเข้ารับราชการเป็นข้าราชการชั้นสัญญาบัตร
สัญญาค่าประกัน รายงานขอโอนมารับราชการ และรายงานขอสมัครกลับเข้ารับราชการ ให้ใช้
ตามแบบท้ายระเบียบนี้

ข้อ 15 ให้ส่วนราชการขึ้นตรงต่อกระทรวงกลาโหม กองทัพบก กองทัพเรือ และ
กองทัพอากาศ มีอำนาจออกระเบียบปลีกย่อยได้ตามความจำเป็น โดยไม่ขัดต่อระเบียบนี้

ข้อ 16 ให้ปลัดกระทรวงกลาโหมรักษาการตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ 4 พฤศจิกายน พ.ศ. 2529

(ลงชื่อ) พลอากาศเอก พระเนียง กานทรรัตน์

(พระเนียง กานทรรัตน์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

ข้อบังคับกระทรวงกลาโหม
ว่าด้วยการบรรจุ ปลด ย้าย เลื่อน และลดตำแหน่ง
ข้าราชการกลาโหม
พ.ศ. 2502

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงข้อบังคับกระทรวงกลาโหม ว่าด้วยการบรรจุ ปลด ย้าย เลื่อน ลด และรับส่งหน้าที่ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงออกข้อบังคับไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1. ข้อบังคับนี้เรียกว่า "ข้อบังคับกระทรวงกลาโหม ว่าด้วยการบรรจุ ปลด ย้าย เลื่อน และลดตำแหน่งข้าราชการกลาโหม พ.ศ. 2502"

ข้อ 2. ให้ใช้ข้อบังคับนี้ตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป

ข้อ 3. ให้ยกเลิก

(1) ข้อบังคับทหารที่ $\frac{7/18294}{2481}$ ลง 20 ม.ค. 81 ว่าด้วยการบรรจุ ปลด ย้าย เลื่อน ลด และรับส่งหน้าที่

(2) ข้อบังคับกระทรวงกลาโหมว่าด้วยการบรรจุ ปลด ย้าย เลื่อน ลด และรับส่งหน้าที่ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2492

(2) ข้อบังคับกระทรวงกลาโหมว่าด้วยการบรรจุ ปลด ย้าย เลื่อน ลด และรับส่งหน้าที่ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2493

(2) ข้อบังคับกระทรวงกลาโหมว่าด้วยการบรรจุ ปลด ย้าย เลื่อน ลด และรับส่งหน้าที่ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2497

หมวด 1

การบรรจุ และปลด

ข้อ 4. ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุบุคคลเข้ารับราชการและสั่งปลดข้าราชการกลาโหมออกจากราชการ คือ

(1) ตำแหน่งต่ำกว่าชั้นสัญญาบัตร ให้ผู้บังคับบัญชาตั้งแต่ชั้นผู้บัญชาการกองพล ผู้บังคับการกองเรือ ผู้บัญชาการกองพลบิน หรือเทียบเท่าขึ้นไปเป็นผู้สั่ง

(2) ตำแหน่งชั้นสัญญาบัตร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมเป็นผู้สั่ง เว้นแต่ตำแหน่งตั้งแต่ชั้นผู้บัญชาการกองพล ผู้บังคับการกองเรือ ผู้บัญชาการกองพลบิน หรือเทียบเท่าขึ้นไป พระมหากษัตริย์จะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่ถ้าเป็นการให้ออกจากราชการ เนื่องจากลาออก หรือเนื่องจากเหตุครบเกษียณอายุตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมเป็นผู้สั่ง

หมวด 2

การย้าย การเลื่อน และลดตำแหน่ง

ข้อ 5. ผู้มีอำนาจสั่งย้าย เลื่อน และลดตำแหน่ง ข้าราชการกลาโหม คือ

(1) ตำแหน่งต่ำกว่าชั้นสัญญาบัตร ให้ผู้บังคับบัญชาตั้งแต่ชั้นผู้บังคับกองร้อย ผู้บังคับการเรือชั้น 3 หรือตันเรือชั้น 2 ผู้บังคับหมวดบินชั้น 2 หรือเทียบเท่าขึ้นไปเป็นผู้สั่ง แต่ถ้าเป็นการเปลี่ยนพรรค เหล่า จำพวก หรือวิทยการในหน้าที่ ต้องได้รับอนุมัติจากหัวหน้าส่วนราชการขึ้นตรงต่อกระทรวงกลาโหมก่อน

(2) ตำแหน่งชั้นสัญญาบัตร

ก. ตั้งแต่ชั้นผู้บังคับกองร้อย ผู้บังคับการเรือชั้น 3 หรือตันเรือชั้น 2 ผู้บังคับหมวดบินชั้น 2 หรือเทียบเท่าลงไป ให้ผู้บังคับบัญชาชั้นผู้บัญชาการกองพล ผู้บังคับการกองเรือ ผู้บัญชาการกองพลบิน หรือเทียบเท่าขึ้นไปเป็นผู้สั่ง เว้นแต่การย้ายซึ่งเป็นการเปลี่ยนพรรค เหล่า จำพวก หรือวิทยการในหน้าที่ หรือการเลื่อนหรือลดตำแหน่งให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในหมายเหตุ ข.

ข. ตั้งแต่ชั้นผู้บังคับการกรม ผู้บังคับหมวดเรือ ผู้บังคับกองบิน หรือเทียบเท่าลงไป และการย้ายซึ่งเป็นการเปลี่ยนพรรค เหล่า จำพวก หรือวิทยการในหน้าที่ หรือการเลื่อนหรือลดตำแหน่งตั้งแต่ชั้นผู้บังคับกองร้อย ผู้บังคับการเรือชั้น 3 หรือตันเรือชั้น 2 ผู้บังคับหมวดบินชั้น 2 หรือเทียบเท่าลงไป ให้ผู้บังคับบัญชาชั้นแม่ทัพหรือเทียบเท่าซึ่งเป็นหัวหน้าส่วนราชการขึ้นตรงต่อกระทรวงกลาโหมเป็นผู้สั่ง

ค. ตั้งแต่ชั้นผู้บัญชาการกองพล ผู้บังคับการกองเรือ ผู้บัญชาการกองพลบิน หรือเทียบเท่าขึ้นไป พระมหากษัตริย์จะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ

ข้อ 6. การย้ายข้าราชการระหว่างส่วนราชการขึ้นตรงต่อกระทรวงกลาโหมให้ปฏิบัติดังนี้

(1) ตำแหน่งต่ำกว่าชั้นสัญญาบัตร ให้ส่วนราชการที่ต้องการขอตัวไปทำความตกลงกับส่วนราชการต้นสังกัดเดิมก่อน เมื่อได้รับความตกลงแล้ว

ก. ให้ส่วนราชการต้นสังกัดเดิมออกคำสั่งให้ข้าราชการผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งหน้าที่และขาดจากอัตราเงินเดือนทางสังกัดเดิม

ข. ให้ส่วนราชการที่ขอตัวไปออกคำสั่งบรรจุเข้าประจำตำแหน่งและรับเงินเดือนเท่าที่เคยได้รับอยู่ทางต้นสังกัดเดิมตั้งแต่วันที่ข้าราชการผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งหน้าที่ทางต้นสังกัดเดิม

ผู้มีอำนาจอนุมัติและสั่งการตามความในหมายเหตุอักษร ก. และ ข.

ของวรรคก่อนให้เป็นไปตามหมวด 1 ข้อ 4. (1)

(2) ตำแหน่งชั้นสัญญาบัตร ให้ส่วนราชการที่ต้องการขอตัวไปทำความตกลงกับส่วนราชการต้นสังกัดเดิมก่อน เมื่อได้รับความตกลงแล้ว จึงเสนอเรื่องต่อสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม เพื่อดำเนินการขออนุมัติรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมและออกคำสั่งย้ายต่อไป เว้นแต่ตำแหน่งตั้งแต่ชั้นผู้บัญชาการกองพล ผู้บังคับการกองเรือ ผู้บัญชาการกองพลบิน หรือเทียบเท่าขึ้นไป พระมหากษัตริย์จะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ

ข้อ 7. ผู้มีอำนาจสั่งแต่งตั้งข้าราชการให้รักษาราชการในตำแหน่งที่วางให้เป็นไปตามหมวด 2 ข้อ 5. เว้นแต่การสั่งแต่งตั้งข้าราชการให้รักษาราชการในตำแหน่งตั้งแต่ชั้นผู้บัญชาการกองพล ผู้บังคับการกองเรือ ผู้บัญชาการกองพลบิน หรือเทียบเท่าขึ้นไป รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมเป็นผู้สั่ง

ข้อ 8. ผู้มีอำนาจสั่งแต่งตั้งข้าราชการให้รักษาราชการแทนในตำแหน่งอื่นใดอีก คือ

(1) รักษาราชการแทนในตำแหน่งชั้นผู้บังคับหมู่ นายตอน หรือเทียบเท่า ให้ผู้บังคับบัญชาชั้นผู้บังคับกองร้อย ผู้บังคับการเรือชั้น 3 หรือตันเรือชั้น 2 ผู้บังคับหมวดบิน หรือเทียบเท่าขึ้นไปเป็นผู้สั่ง

(2) รักษาราชการแทนในตำแหน่งชั้นผู้บังคับกองร้อย ผู้บังคับการเรือชั้น 3 หรือตันเรือชั้น 2 ผู้บังคับหมวดบินชั้น 2 หรือเทียบเท่าลงไป ให้ผู้บังคับบัญชาชั้นผู้บังคับการกรม ผู้บังคับหมวดเรือ ผู้บังคับกองบิน หรือเทียบเท่าขึ้นไปเป็นผู้สั่ง

(3) รักษาราชการแทนในตำแหน่งชั้นผู้บังคับการกรม ผู้บังคับหมวดเรือ ผู้บังคับกองบิน หรือเทียบเท่าลงไป ให้ผู้บังคับบัญชาชั้นผู้บัญชาการกองพล ผู้บังคับการกองเรือ ผู้บัญชาการกองพลบิน หรือเทียบเท่าขึ้นไปเป็นผู้สั่ง

(4) รักษาราชการแทนในตำแหน่งชั้นผู้บัญชาการกองพล ผู้บังคับการกองเรือ ผู้บัญชาการกองพลบิน หรือเทียบเท่า ให้ผู้บังคับบัญชาชั้นแม่ทัพซึ่ง เป็นหัวหน้าส่วนราชการ ชั้นตรงต่อกระทรวงกลาโหมเป็นผู้สั่ง

(5) รักษาราชการในตำแหน่งชั้นแม่ทัพ หรือเทียบเท่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมเป็นผู้สั่ง

ข้อ 9. การสั่งให้นายทหารประทวนทำหน้าที่ในตำแหน่งนายทหารชั้นสัญญาบัตรที่ว่าง เพื่อทดสอบความรู้ความสามารถในกรณีที่จะเลื่อนฐานะ เป็นนายทหารชั้นสัญญาบัตร ตามหลักเกณฑ์ ในกฎหมายว่าด้วยยศทหารให้ผู้บังคับบัญชาชั้นผู้บัญชาการกองพล ผู้บังคับการกองเรือ ผู้บัญชาการกองพลบิน หรือเทียบเท่าขึ้นไปเป็นผู้สั่ง

ข้อ 10. การส่งย้ายซึ่งต้องเปลี่ยนพรรค เหล่า จำพวก หรือวิทยาการในหน้าที่ ให้ระบุไว้ในคำสั่งให้ชัดเจนด้วยว่า เปลี่ยนไปเป็นพรรค เหล่า จำพวก หรือวิทยาการในหน้าที่ใด

ข้อ 11. การส่งย้ายตำแหน่งซึ่งต้องโอนเงินเดือนด้วยนั้น ถ้ามิได้สั่งการเป็นอย่างอื่น ให้ผู้ถูกย้ายรับเงินเดือนทางตำแหน่งใหม่ในเดือนถัดจากเดือนที่ออกคำสั่ง เป็นต้นไป

ข้อ 12. เมื่อได้มีคำสั่งย้ายข้าราชการผู้ใด ให้ส่วนราชการต้นสังกัดเดิมทำหน้าที่ส่งตัวพร้อมกับประวัติราชการ บัญชีวันลาป่วย บัญชีวันลาจิจ และรายงานประจำตัวตลอดจนเอกสารอื่น ๆ ของผู้นั้นไปยังส่วนราชการต้นสังกัดใหม่โดยเร็ว

หมวด 3

เบ็ดเตล็ด

ข้อ 13. การบรรจุ ปลด ย้าย เลื่อน และลดตำแหน่งตุลาการพระธรรมนูญ อัยการ ทหาร นายทหารพระธรรมนูญ จ่าศาลทหาร เจ้าหน้าที่กฎหมาย และผู้ช่วยตำแหน่งดังกล่าวซึ่งเป็นทหารพระธรรมนูญ ให้เป็นไปตามกฎหมายและตามที่กระทรวงกลาโหมกำหนด

ข้อ 14. เมื่อมีคำสั่งย้ายข้าราชการหรือให้ข้าราชการออกจากราชการ ให้ผู้บังคับบัญชาจัดการให้ได้รับส่งหน้าที่กันโดยเร็ว และให้ปฏิบัติดังนี้

(1) ในกรณีย้ายข้าราชการซึ่งเป็นการสับเปลี่ยนตำแหน่ง ให้รับส่งหน้าที่กันตามลำดับจากคนสุดท้ายในชุดการย้ายนั้นขึ้นไป เว้นแต่การรอรับส่งหน้าที่ตามลำดับนั้นไม่เป็น การสะดวกแก่ราชการ หรือมีวิธีอื่นใดที่จะทำให้รับส่งหน้าที่กันได้เร็วกว่านี้ ก็ให้ผู้บังคับบัญชาทั้งสองฝ่ายตกลงกัน

(2) ในกรณีย้ายข้าราชการซึ่งมิใช่เป็นการสับเปลี่ยนตำแหน่งและยังมิได้มีคำสั่งให้ผู้ใดมาครองตำแหน่งนั้นแทนหรือในกรณีให้ข้าราชการออกจากราชการ ให้ผู้บังคับบัญชารับพิจารณาดำเนินการให้ผู้ถูกย้ายหรือถูกสั่งให้ออกจากราชการได้ส่งมอบหน้าที่ให้กับข้าราชการผู้ใดคนหนึ่งให้เป็นการเสร็จสิ้นไปเสียก่อนหนึ่งก่อน

ข้อ 15. ในระหว่างการส่งมอบหน้าที่ ให้ผู้ถูกย้ายหรือถูกสั่งให้ออกจากราชการ มีอำนาจหน้าที่และรับผิดชอบในตำแหน่งเดิมต่อไปจนกว่าจะได้นำส่งมอบหน้าที่ให้กับผู้มารับหน้าที่เป็นการเสร็จสิ้นเรียบร้อยแล้ว

ข้อ 16. การรับส่งหน้าที่ใหม่ปฏิบัติดังนี้

(1) ให้ผู้ส่งจัดทำบัญชีส่งหน้าที่เฉพาะในกองบังคับการหรือเฉพาะในส่วนที่ตนรับผิดชอบโดยตรง เช่น บัญชีกำลังพล บัญชีอาวุธ บัญชีเงิน บัญชีพัสดุ บัญชียานพาหนะ และสัตว์พาหนะ หรือบัญชีอื่นเฉพาะที่จำเป็นตามจำนวนซึ่งเป็นจริงในวันรับส่งหน้าที่

สำหรับเงิน ผู้มีอำนาจสั่งการเบิกจ่ายเงินกับผู้มีหน้าที่รักษาเงินต้องทำบัญชีรับส่งและตรวจตัวเงินด้วย นอกนั้นให้ตรวจรับเฉพาะแต่ที่มีอยู่ในความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ชั้นสัญญาบัตร

เมื่อได้ตรวจรับถูกต้องแล้ว ให้ผู้ส่งและผู้รับเขียนไว้ท้ายบัญชีส่งหน้าที่ว่าได้ตรวจรับถูกต้องแล้ว และลงชื่อผู้รับไว้ แต่ถ้ามมีการคลาดเคลื่อนเกิดขึ้น ก็ให้บันทึกไว้ในบัญชีนั้นและลงชื่อผู้รับผู้ส่ง กับเจ้าหน้าที่ซึ่งเกี่ยวข้อง แล้วรับส่งกันให้เสร็จไปชั้นหนึ่งก่อน ต่อจากนั้นผู้รับมอบหน้าที่ต้องรับรายงานให้ผู้บังคับบัญชาโดยตรงทราบโดยเร็ว

บัญชีรับ-ส่งหน้าที่ ให้ทำเป็น 3 ชุด เก็บไว้ ณ ที่ทำการเป็นหลักฐาน 1 ชุด ผู้ส่งเก็บรักษาไว้ 1 ชุด อีก 1 ชุด นำเสนอผู้บังคับบัญชาโดยตรงทราบภายใน 7 วัน นับแต่วันที่รับส่งหน้าที่เสร็จ

(2) ให้ผู้ส่งมอบรายงานประจำตัวของข้าราชการในสังกัดแก่ผู้รับ ถ้ามีกิจการที่จะปฏิบัติค้างอยู่ หรือโครงการที่จะดำเนินการต่อไป ก็ให้ชี้แจงแก่ผู้รับทราบด้วย

(3) เมื่อได้รับส่งหน้าที่กัน ณ ที่ทำการเป็นการเสร็จสิ้นเรียบร้อยแล้ว ถ้าเป็นผู้บังคับหน่วยกำลังทหาร ให้ผู้ส่งประชุมผู้อยู่ในบังคับบัญชาเท่าที่จะรวบรวมได้ แล้วชี้แจงและมอบหมายการบังคับบัญชาให้แก่ผู้รับต่อไป

(4) การรับส่งหน้าที่ในเรือรบหลวงตั้งแต่เรือชั้น 3 ขึ้นไป ให้เป็นไปตามที่กองทัพเรือกำหนด

ข้อ 17. การเสนอขอบรรจุ ปลด ย้าย เลื่อน และลดตำแหน่ง ให้ทำเป็นเอกสารชั้นปกปิดเป็นอย่างต่ำ

ข้อ 18. การสั่งบรรจุ ปลด ย้าย เลื่อน และลดตำแหน่งให้กระทำเป็นลายลักษณ์อักษร เมื่อได้มีการสั่งบรรจุ ปลด ย้าย เลื่อน และลดตำแหน่งตามความในวรรคก่อน ให้ผู้ออกคำสั่งเสนอสำเนาคำสั่งนั้นให้ผู้บังคับบัญชาโดยตรงของตนทราบ ถ้าเป็นคำสั่งเกี่ยวกับข้าราชการชั้นสัญญาบัตรต้องส่งสำเนาคำสั่งให้ส่วนราชการขึ้นตรงต่อกระทรวงกลาโหมทุกหน่วยทราบด้วย และถ้าคำสั่งนั้นเป็นเรื่องที่จะต้องงด หรือจ่าย หรือเปลี่ยนแปลงเบี้ยหวัดบำเหน็จบำนาญแล้ว ต้องรีบส่งสำเนาคำสั่งให้กรมการเงินกลาโหมทราบภายใน 7 วัน

ประกาศ ณ วันที่ 14 ธันวาคม 2502

(ลงชื่อ) พลเอก ถ. กิตติขจร

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

ระเบียบกระทรวงกลาโหม
ว่าด้วยการพิจารณาบำเหน็จประจำปีของข้าราชการ

พ.ศ. 2528

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงระเบียบการพิจารณาบำเหน็จประจำปีของข้าราชการในสังกัดกระทรวงกลาโหมให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงวางระเบียบไว้ดังนี้

ข้อ 1. ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบกระทรวงกลาโหมว่าด้วยการพิจารณาบำเหน็จประจำปีของข้าราชการทหาร พ.ศ. 2528"

ข้อ 2. ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 2 ตุลาคม 2527 เป็นต้นไป

ข้อ 3. โยกเลิก

3.1 ระเบียบกระทรวงกลาโหมว่าด้วยการพิจารณาบำเหน็จประจำปีของข้าราชการกลาโหม พ.ศ. 2513

3.2 ระเบียบกระทรวงกลาโหมว่าด้วยการพิจารณาบำเหน็จประจำปีของข้าราชการกลาโหม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2516

3.3 ระเบียบกระทรวงกลาโหมว่าด้วยการพิจารณาบำเหน็จประจำปีของข้าราชการกลาโหม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2517

3.4 ระเบียบกระทรวงกลาโหมว่าด้วยการพิจารณาบำเหน็จประจำปีของข้าราชการกลาโหม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2518

3.5 ระเบียบกระทรวงกลาโหมว่าด้วยการพิจารณาบำเหน็จประจำปีของข้าราชการกลาโหม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2518

3.6 ระเบียบกระทรวงกลาโหมว่าด้วยการพิจารณาบำเหน็จประจำปีของข้าราชการกลาโหม (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2520

บรรดาระเบียบหรือคำสั่งอื่นใดในส่วนที่มีกำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ 4. ในระเบียบนี้

4.1 "ข้าราชการทหาร" หมายความว่า ข้าราชการทหารตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการทหาร พ.ศ. 2521

4.2 "ปี" หมายความว่า ปีงบประมาณ

4.3 "การพิจารณาบำเหน็จประจำปี" หมายความว่า การพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนเป็นบำเหน็จตอบแทนผลงานที่ได้ปฏิบัติราชการในรายนี้นั้น

ข้อ 5. การพิจารณาบำเหน็จประจำปี

5.1 การพิจารณาบำเหน็จประจำปี ให้ผู้บังคับบัญชาพิจารณาโดยรอบคอบและด้วยความเป็นธรรม โดยอาศัยหลักเกณฑ์ทั่วไปดังต่อไปนี้

5.1.1 มีความสามารถในหน้าที่ราชการ และงานที่ได้ปฏิบัติไปแล้ว เป็นผลดีแก่ทางราชการ

5.1.2 มีความประพฤติดี

5.1.3 มีอัตราขั้นเงินเดือนที่จะเลื่อนได้

5.2 การเลื่อนขั้นเงินเดือนเป็นบำเหน็จประจำปี 1 ขั้น จะต้องอยู่ในหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

5.2.1 มีความสามารถและปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเรียบร้อยทั้งงานที่ได้ปฏิบัติไปแล้วเป็นผลดีแก่ทางราชการ

5.2.2 มีความประพฤติดี ไม่มีเรื่องเสื่อมเสียใด ๆ

5.3 การเลื่อนขั้นเงินเดือนเป็นบำเหน็จประจำปี 2 ขั้น นอกจากจะต้องเป็นผู้ที่อยู่ในหลักเกณฑ์ตาม 5.2 แล้ว จะต้องอยู่ในโควตาที่กำหนดไว้ และอยู่ในหลักเกณฑ์อย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ด้วย คือ

5.3.1 ปฏิบัติหน้าที่เป็นพิเศษนอกเหนือจากหน้าที่ตามปกติ ซึ่งเป็นผลงาน่าเกียรติยศและชื่อเสียงมาสู่หน่วย หรือประเทศชาติ

5.3.2 มีความสามารถในการทำงานดีเด่นกว่าผู้อื่นในหน่วยเดียวกัน จนถึงเป็นตัวอย่างที่ดีได้

5.3.3 ไม่อยู่ในข้อห้ามตามที่กระทรวงกลาโหมกำหนด

สำหรับผู้ที่จะได้เลื่อนชั้นเงินเดือน 2 ขั้นติดต่อกัน ให้อยู่ในคุณพินิจของส่วนราชการขึ้นตรงต่อกระทรวงกลาโหม กองทัพบก กองทัพเรือ หรือกองทัพอากาศ แต่ทั้งนี้ผู้นั้นจะได้รับการเลื่อนชั้นเงินเดือน 2 ขั้นติดต่อกันได้ไม่เกิน 2 ปี

5.4 การพิจารณาบำเหน็จของผู้ที่บรรจุเข้ารับราชการใหม่

5.4.1 ผู้ที่บรรจุเข้ารับราชการใหม่ จะพิจารณาเลื่อนชั้นเงินเดือนเป็นบำเหน็จประจำปีได้ต่อเมื่อได้รับราชการนับตั้งแต่วันที่รายงานตัวเข้ารับราชการถึงวันสิ้นปีไม่น้อยกว่า 8 เดือน เว้นแต่กรณีพิเศษรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมอาจจะพิจารณาอนุมัติให้เลื่อนชั้นเงินเดือนเมื่อได้รับราชการนับถึงวันสิ้นปีไม่น้อยกว่า 6 เดือนก็ได้

5.4.2 นักเรียนทหารที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรของโรงเรียนทหาร บรรจุเข้ารับราชการเป็นนายทหารสัญญาบัตรหรือนายทหารประทวน หรือทหารกองประจำการ ซึ่งได้รับอนุมัติให้สมัครเข้ารับราชการนับตั้งแต่วันที่ปลดจากกองประจำการ หากมีเวลารับราชการนับถึงวันสิ้นปีไม่น้อยกว่า 6 เดือน ให้พิจารณาเลื่อนชั้นเงินเดือนเป็นบำเหน็จประจำปีได้

5.4.3 การนับเวลารับราชการตามความใน 5.4.1 และ 5.4.2 ให้นับเป็นเดือน

5.4.4 ข้าราชการทหารต่ำกว่าชั้นสัญญาบัตรที่เลื่อนฐานะขึ้นเป็นนายทหารสัญญาบัตรในปีใด ให้พิจารณาเลื่อนชั้นเงินเดือนเป็นบำเหน็จประจำปีนั้นได้

5.5 การพิจารณาบำเหน็จของผู้ที่ย้ายสังกัด

5.5.1 ผู้ที่ย้ายสังกัดในวันที่ 1 ตุลาคม ให้หน่วยต้นสังกัดใหม่ดำเนินการออกคำสั่งเลื่อนชั้นเงินเดือนเป็นบำเหน็จประจำปีของปีที่แล้ว สำหรับผู้ที่อยู่ในหลักเกณฑ์สมควรได้เลื่อนชั้นเงินเดือนตามข้อ 5

5.5.2 ผู้ที่ย้ายสังกัดระหว่างปีให้หน่วยต้นสังกัดใหม่ นำผลการปฏิบัติงานของผู้นั้นจากหน่วยต้นสังกัดเดิมมาประกอบการพิจารณาด้วย

5.6 การพิจารณาบำเหน็จประจำปีของผู้ที่ไปศึกษาเพิ่มเติมในสถาบันการศึกษาภายในประเทศ ให้ปฏิบัติดังนี้

5.6.1 ผู้ที่ทางราชการส่งไปศึกษา

5.6.1.1 ถ้าหลักสูตรการศึกษาไม่เกิน 6 เดือน ให้พิจารณาบำเหน็จประจำปีเช่นเดียวกับข้าราชการทหารทั่วไป โดยให้นำผลการศึกษามาประกอบ

การพิจารณาด้วย เว้นแต่ผู้ที่ศึกษาในหลักสูตรหลัก หากสอบตกหรือไม่ได้ผล หรือพ้นจากการศึกษา ก่อนจบหลักสูตร โดยมีใช้ความจำเป็นของทางราชการ ก็ให้พิจารณาตามความเห็นประจำปีนั้น

5.6.1.2 ถ้าหลักสูตรการศึกษาเกินกว่า 6 เดือน ให้พิจารณาความเห็นประจำปีเช่นเดียวกับข้าราชการทหารทั่วไปได้ไม่เกินปีละ 1 ชั้น โดยให้นำผลการศึกษามาประกอบการพิจารณาด้วย แต่ต้องไม่เกินอัตราเงินเดือนขั้นสูงสุดของระดับเงินเดือนที่ได้รับในขณะนั้น แต่ถ้การศึกษาในปีใดสอบตกหรือไม่ได้ผล หรือพ้นจากการศึกษาก่อนจบหลักสูตร โดยมีใช้ความจำเป็นของทางราชการ ในปีใด ก็ให้พิจารณาตามความเห็นประจำปีนั้น

5.6.1.3 สำหรับผู้ที่พ้นจากการศึกษาก่อนจบหลักสูตร หากเนื่องมาจากการเจ็บป่วยโดยตนเองมิได้ก่อขึ้น และแพทย์ของส่วนราชการกระทรวงกลาโหม ไม่น้อยกว่า 3 นาย ตรวจรับรองว่าป่วยจนไม่สามารถศึกษาต่อไปได้ ให้พิจารณาความเห็นประจำปีนั้นเช่นเดียวกับข้าราชการทหารทั่วไป

5.6.1.4 สำหรับผู้ที่รับเงินเดือนขั้นสูงสุดของระดับเงินเดือนที่ได้รับในขณะนั้นแล้ว ให้ระงับการพิจารณาความเห็นประจำปีไว้ก่อน จนกว่าจะกลับมารับราชการต่อไปในตำแหน่งที่มีชั้นเงินเดือนเลื่อนได้ จึงให้พิจารณาความเห็นประจำปีที่ระงับไว้ไม่เกินปีละ 1 ชั้น ตามหลักเกณฑ์ใน 5.6.1.2

5.6.1.5 หลักสูตรการศึกษาใดจะถือเป็นหลักสูตรหลักให้ส่วนราชการขึ้นตรงต่อกระทรวงกลาโหม กองทัพบก กองทัพเรือ หรือกองทัพอากาศ เป็นผู้พิจารณากำหนดขึ้น

5.6.2 ผู้ที่ขออนุญาตลาไปศึกษาในระหว่างเวลาราชการ ให้ระงับการพิจารณาความเห็นประจำปีไว้ก่อนจนกว่าจะกลับมารับราชการต่อไป จึงให้พิจารณาความเห็นประจำปีที่ระงับไว้ไม่เกินปีละ 1 ชั้น โดยให้นำผลการศึกษามาประกอบการพิจารณาด้วย แต่ต้องไม่เกินอัตราเงินเดือนขั้นสูงสุดของระดับเงินเดือนที่ได้รับในขณะนั้น สำหรับผู้ที่กลับมาประจำทำงานในส่วนราชการกระทรวงกลาโหม ให้พิจารณาความเห็นประจำปีนั้นเช่นเดียวกับการพิจารณาความเห็นประจำปีของข้าราชการทหารทั่วไป

5.6.3 ถ้าการศึกษาในปีใดสอบตก หรือไม่ได้ผล หรือผู้นั้นพ้นจากการศึกษาก่อนจบหลักสูตร โดยมีใช้ความจำเป็นของทางราชการ ก็ให้พิจารณาตามความเห็นประจำปีนั้น

5.6.4 ถ้าในปีนั้นได้ทำงานในส่วนราชการกระทรวงกลาโหมไม่น้อยกว่า 6 เดือนก่อนไปศึกษา ให้พิจารณาบำเหน็จประจำปีนั้น เช่นเดียวกับการพิจารณาบำเหน็จประจำปีของข้าราชการทหารทั่วไป

5.6.5 การพิจารณาบำเหน็จประจำปี สำหรับผู้ที่กลับมาประจำทำงานในส่วนราชการกระทรวงกลาโหม หากมีเวลาทำงานนับถึงวันสิ้นปีไม่น้อยกว่า 6 เดือน ให้พิจารณาบำเหน็จประจำปีนั้น เช่นเดียวกับการพิจารณาบำเหน็จประจำปีของข้าราชการทหารทั่วไป

5.6.6 ผู้ที่ไปศึกษาตาม 5.6 หากการศึกษานั้นมีโอกาสนี้จะได้รับ การปรับเงินเดือนตามคุณวุฒิ และผู้นั้นแจ้งความจำนงว่าไม่ขอรับบำเหน็จประจำปีระหว่างที่ศึกษา อยู่ ก็ให้ได้รับเงินเดือนตามคุณวุฒิตั้งแต่วันที่รับราชการ ในตำแหน่งหน้าที่หลักที่ต้องใช้วิชาชีพนั้น

5.7 การพิจารณาบำเหน็จประจำปีของผู้ที่ไปศึกษาเพิ่มเติมในสถาบันการศึกษาต่างประเทศให้เป็นไปตามข้อ 17 แห่งข้อบังคับกระทรวงกลาโหมว่าด้วยการศึกษาในต่างประเทศ พ.ศ. 2527

5.8 การพิจารณาบำเหน็จของผู้ที่ถูกสอบสวนทางวินัยหรือคดีอาญา และผู้ที่ถูกฟ้องหรือต้องหาว่ากระทำความผิดในคดีอาญา

5.8.1 กรณีที่มีได้ถูกสั่งพักราชการ

ผู้ที่ถูกสอบสวนทางวินัยหรือคดีอาญา หรือผู้ที่ถูกฟ้อง หรือต้องหาว่ากระทำความผิดในคดีอาญา ให้ผู้บังคับบัญชาพิจารณาบำเหน็จประจำปีนั้นได้ และเมื่อการสอบสวนพิจารณาเสร็จสิ้นหรือคดีถึงที่สุดแล้วปรากฏว่า ได้กระทำความผิดหรือแม้ไม่ได้ความว่า ได้กระทำความผิดแต่มีมลทินมัวหมอง ให้งดบำเหน็จประจำปีในปีที่การสอบสวนเสร็จสิ้น หรือคดีถึงที่สุด

5.8.2 กรณีที่ถูกสั่งพักราชการ

5.8.2.1 ในระหว่างพักราชการให้รอการพิจารณาบำเหน็จไว้ก่อน

5.8.2.2 เมื่อการสอบสวนพิจารณาเสร็จสิ้นหรือคดีถึงที่สุดแล้ว ปรากฏว่ามีได้กระทำความผิดและไม่มีมลทินมัวหมอง และผู้บังคับบัญชาสั่งให้กลับคืนตำแหน่งเดิมหรือเทียบเท่าตั้งแต่วันสั่งพักราชการ

- บำเหน็จประจำปีของปีแรกที่ถูกลงสั่งพักราชการ

ถ้ามีเวลารับราชการตั้งแต่วันที่ถึงวันส่งพักราชการไม่น้อยกว่า 6 เดือน ให้พิจารณาบำเหน็จประจำปีนั้นย้อนหลังไม่เกิน 1 ชั้น

- บำเหน็จประจำปีของปีที่กลับเข้ารับราชการ ถ้ามีเวลารับราชการนับถึงวันสิ้นปีไม่น้อยกว่า 8 เดือน ให้พิจารณาบำเหน็จประจำปีนั้นได้ เช่นเดียวกับข้าราชการทหารทั่วไป แต่ถ้ามีเวลารับราชการนับถึงวันสิ้นปีน้อยกว่า 8 เดือน แต่ไม่น้อยกว่า 6 เดือน ให้พิจารณาบำเหน็จประจำปีนั้นได้ไม่เกิน 1 ชั้น

5.8.2.3 เมื่อการสอบสวนพิจารณาเสร็จสิ้นหรือคดีถึงที่สุดแล้ว แม้ไม่ได้กระทำความผิดแต่มีมลทินหรือมัวหมอง และผู้บังคับบัญชาสั่งให้กลับเข้ารับราชการตั้งแต่วันที่ออกคำสั่ง ให้งคับบำเหน็จประจำปีตั้งแต่ปีแรกที่ถูกลงพักราชการ บำเหน็จประจำปีที่สูงกลับเข้ารับราชการให้พิจารณาเช่นเดียวกับ 5.8.2.2 วรรคสาม

5.8.2.4 เมื่อการสอบสวนพิจารณาเสร็จสิ้นหรือคดีถึงที่สุดปรากฏว่าได้กระทำความผิดแต่ศาลรอกการกำหนดโทษหรือกำหนดโทษแต่รอการลงโทษไว้ หรือลงโทษจำคุก และปรับแต่โทษจำคุกให้ยก หรือลงโทษจำคุกและปรับแต่โทษจำคุกให้รอการลงโทษไว้ หรือผู้บังคับบัญชาสั่งให้ลงทัณฑ์ทางวินัย และความผิดนั้นไม่เกี่ยวกับการทุจริตต่อตำแหน่งหน้าที่หรือผลประโยชน์ของทางราชการ และผู้บังคับบัญชาสั่งให้กลับเข้ารับราชการตั้งแต่วันที่ออกคำสั่ง ให้งคับบำเหน็จประจำปีตั้งแต่ปีแรกที่ถูกลงพักราชการ สำหรับบำเหน็จประจำปีที่สูงกลับเข้ารับราชการ ถ้ามีเวลารับราชการนับถึงวันสิ้นปีไม่น้อยกว่า 8 เดือน ให้พิจารณาบำเหน็จประจำปีนั้นได้ไม่เกิน 1 ชั้น

ข้อ 6. การพิจารณาบำเหน็จ

6.1 ไม่อยู่ในหลักเกณฑ์การพิจารณาได้เลื่อนชั้นเงินเดือนตาม 5.1 และ 5.2

6.2 มีความประพฤติเป็นที่เสื่อมเสียแก่ทางราชการหรือหมุ่คณะ หรือนำความเดือดร้อนยุ่งยากมาสู่ผู้บังคับบัญชา

6.3 ถูกลงทัณฑ์หรือลงโทษตามหลักเกณฑ์ที่ส่วนราชการขึ้นตรงต่อกระทรวง กลาใหม่ กองทัพบก กองทัพเรือ หรือกองทัพอากาศ กำหนด

6.4 กระทำคามผิดบกพร่องในหน้าที่ หรือมีความประพฤติเสื่อมเสียไป
ในทางเกียจคร้าน ซึ่งผู้บังคับบัญชาหรือคณะกรรมการพิจารณาบำเหน็จประจำปีเห็นสมควรให้งด
บำเหน็จ

6.5 ผู้ที่มีความผิดซึ่งเข้าหลักเกณฑ์การพิจารณางดบำเหน็จในปีใด ให้งด
บำเหน็จในปีนั้น

ข้อ 7. ภายใต้บังคับแห่งข้อ 5. และข้อ 6. ผู้ที่อยู่ในตำแหน่งประจำส่วนราชการ
ที่ไม่จำกัดชั้นและจำนวน หรือตำแหน่งสำรองราชการ ให้พิจารณาเลื่อนเงินเดือนได้เพียงชั้น
สูงสุดของระดับเงินเดือนที่ได้ในขณะนั้น

ข้อ 8. การพิจารณาบำเหน็จประจำปีตามระเบียบนี้ ให้กระทำปีละ 1 ครั้ง ในตอน
ปลายปี การเลื่อนบำเหน็จ 1 ชั้น และบำเหน็จ 2 ชั้น ภายในโควตาที่กำหนดไว้ให้หัวหน้าส่วน
ราชการขึ้นตรงต่อกระทรวงกลาโหม ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารเรือ หรือผู้บัญชาการ
ทหารอากาศ มีอำนาจอนุมัติได้

สำหรับผู้ที่ถูกงดบำเหน็จประจำปีเพราะไม่มีอัตราจะเลื่อนได้ หากมีอัตราจะเลื่อนได้
เมื่อใด ก็ให้พิจารณาเลื่อนชั้นเงินเดือนได้ตั้งแต่วันที่มียุทธการจะเลื่อนได้ โดยไม่ต้องรอพิจารณา
ในตอนปลายปี แต่สำหรับบำเหน็จประจำปีที่ได้เลื่อนชั้นเงินเดือนขึ้นรับในอัตราใหม่นั้น จะ
พิจารณาให้ได้คือเมื่อมีเวลารับราชการในตำแหน่งอัตราใหม่นั้นถึงวันสิ้นปีไม่น้อยกว่า 6 เดือน

ข้อ 9. กำหนดเวลาเลื่อนชั้นเงินเดือน โดยปกติให้ส่งเลื่อนได้ตั้งแต่วันต้นปีถัดไป
เว้นแต่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมจะได้อสั่งเป็นอย่างอื่น

ผู้ที่อยู่ในหลักเกณฑ์สมควรได้เลื่อนชั้นเงินเดือนตามข้อ 5. แต่จะคงพ้นจากราชการ
ตามมาตรา 19 แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. 2494 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม
โดยพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2504 ผู้บังคับบัญชาจะส่งเลื่อนชั้น
เงินเดือนเพื่อประโยชน์ในการคำนวณบำเหน็จบำนาญให้ผู้นั้นในวันสิ้นปีก่อนที่จะพ้นจากราชการได้
ไม่เกิน 1 ชั้น

ข้อ 10. เมื่อได้ออกคำสั่งเลื่อนชั้นเงินเดือนแล้ว ให้สำเนาคำสั่งของข้าราชการชั้นสัญญาบัตรไปยังสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม 3 ชุด

ประกาศ ณ วันที่ 3 สิงหาคม 2528

(ลงชื่อ) พลเอก ป. ศิวรักษ์
(เปรม ศิวรักษ์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

หมายเหตุ หลักการและเหตุผลในการประกาศใช้ระเบียบฉบับนี้คือ ปรับปรุงระเบียบกระทรวงกลาโหม ว่าด้วยการพิจารณาบำเหน็จประจำปีของข้าราชการกลาโหม พ.ศ. 2513 และที่แก้ไขเพิ่มเติมอีก 5 ฉบับ ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการทหาร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2527 และนำหลักเกณฑ์การพิจารณาบำเหน็จประจำปีของข้าราชการกลาโหมที่กำหนดไว้ในคำสั่งกระทรวงกลาโหม (เฉพาะ) ที่ 71/22 ลงวันที่ 8 พฤษภาคม 2522 มารวมกำหนดไว้ด้วย จึงจำเป็นต้องออกระเบียบฉบับนี้

สรุป

หลักเกณฑ์การพิจารณาบำเหน็จประจำปี

-----

1. หลักเกณฑ์ทั่วไป การพิจารณาบำเหน็จประจำปีให้กระทำปีละ 1 ครั้ง ในตอนปลายปีงบประมาณ และให้ผู้บังคับบัญชาพิจารณาโดยรอบคอบและด้วยความเป็นธรรมโดยอาศัยหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

1.1 มีความสามารถในหน้าที่ราชการ และงานที่ปฏิบัติไปแล้วเป็นผลดีแก่ทางราชการ

1.2 มีความประพฤติดี

1.3 มีอัตราเงินเดือนที่จะเลื่อนได้

1.4 ผู้ที่บรรจุเข้ารับราชการใหม่จะพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนเป็นบำเหน็จประจำปีได้ต่อเมื่อได้รับราชการนับถึงวันสิ้นปีไม่น้อยกว่า 8 เดือน (เว้นกรณีพิเศษที่ได้รับอนุมัติจาก รมว.กท. ให้รับราชการถึงวันสิ้นปีไม่น้อยกว่า 6 เดือน) การนับเวลาราชการให้นับเป็นเดือนตั้งแต่วันบรรจุเข้ารับราชการ

1.5 ผู้ที่ยังสังกัดใน 1 ต.ค. ให้หน่วยต้นสังกัดใหม่ดำเนินการเพื่อออกคำสั่งเลื่อนขั้นเงินเดือนให้

1.6 ข้าราชการต่ำกว่าชั้นสัญญาบัตรที่เลื่อนฐานะเป็นนายทหารสัญญาบัตรในปีใด ให้พิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนเป็นบำเหน็จประจำปีนั้นได้

2. หลักเกณฑ์การพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือน 1 ชั้น

2.1 มีความสามารถและปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเรียบร้อย ทั้งงานที่ได้ปฏิบัติไปแล้วเป็นผลดีแก่ทางราชการ

2.2 มีความประพฤติดี ไม่มีเรื่องเสื่อมเสียใด ๆ

3. หลักเกณฑ์การพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือน 2 ชั้น

ต้องเป็นผู้ที่อยู่ในหลักเกณฑ์การพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือน 1 ชั้น และจะต้องอยู่ในหลักเกณฑ์อย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ด้วย

- 3.1 ปฏิบัติหน้าที่เป็นพิเศษนอกเหนือจากหน้าที่ตามปกติ ซึ่งเป็นผลนำเกียรติยศ และชื่อเสียงมาสู่หน่วยหรือประเทศชาติ
- 3.2 มีความสามารถในการทำงานดีเด่นกว่าผู้อื่นในหน่วยเดียวกัน จนถึงเป็น ตัวอย่างที่ดีได้
- 3.3 ไม่อยู่ในข้อห้ามตามที่กระทรวงกลาโหมกำหนด คือ
- 3.3.1 ผู้ที่จะต้องพิจารณาหาตำแหน่งเลื่อนให้
- 3.3.2 ผู้ที่ได้รับบำเหน็จ 2 ชั้นติดต่อกันมาแล้ว (มิให้ขอบำเหน็จ 2 ชั้น เป็นปีที่ 3 ติดต่อกัน)
- 3.3.3 ผู้ที่ครบเกษียณอายุราชการในปีนั้น
- 3.3.4 ผู้ที่ทางราชการส่งไปศึกษาเพิ่มเติม ที่มีหลักสูตรเกินกว่า 6 เดือน
- 3.3.5 ขอเกินโควตา 15% (เว้นแต่โควตาของนายทหารสัญญาบัตรใน ชั้นยศสูงที่ยังเหลืออยู่จะพิจารณาโอนโควตาที่เหลือนั้นให้แก่ นายทหารสัญญาบัตรในควตาศั้นยศต่ำกว่า ตามอัตรา 1 ต่อ 1 ก็ให้กระทำ)
- 3.4 โควตาขอบำเหน็จ 2 ชั้น ขอได้ไม่เกิน 15% ของยอดรวมในแต่ละกลุ่ม ชั้นยศดังนี้
- 3.4.1 นายทหารชั้นนายพล
- 3.4.2 พ.อ., น.อ. ถึง พ.อ.(พ), น.อ.(พ)
- 3.4.3 ร.อ. ถึง พ.ท., น.ท.
- 3.4.4 ร.ต. และ ร.ท.
- ทั้งนี้ หากคำนวณโควตาแล้วมีเศษ ให้ปันเศษไปรวมไว้ในยอด รวมส่วนกลาง
- การนับยอดกำลังพลเพื่อคำนวณหาจำนวนบำเหน็จ 2 ชั้น ให้ถือ ยอดรวมจากบัญชีขอบำเหน็จทั่วไปทั้งหมด รวมทั้งผู้ที่มาช่วยราชการใน หน่วยด้วย คัดยอดเพียง 30 มิ.ย. สำหรับผู้ที่ไปช่วยราชการนอกหน่วย

ซึ่งมิใช่เป็นการไปปฏิบัติราชการพิเศษ (เช่น กอ.รณน., กรป.กลาง, ศอร. ฯลฯ) ให้ตัดยกควย

3.4.5 ต่ำกว่าชั้นสัญญาบัตร

3.4.6 ลูกจ้างประจำ

4. หลักเกณฑ์การพิจารณาจบำเหน็จ

4.1 ไม่อยู่ในหลักเกณฑ์การพิจารณาได้เลื่อนชั้นเงินเดือนตามข้อ 1. หรือ ข้อ 2.

4.2 มีความประพฤติเป็นที่เสื่อมเสียแก่ทางราชการหรือหมุ่คณะ หรือนำความเดือดร้อนยุ่งยากมาสู่ผู้บังคับบัญชา

4.3 ถูกลงทัณฑ์หรือลงโทษตามหลักเกณฑ์ที่ส่วนราชการขึ้นตรงต่อกระทรวง กลาโหม กองทัพบก กองทัพเรือ หรือ กองทัพอากาศ กำหนด

4.4 กระทำความผิดบกพร่องในหน้าที่ หรือมีความประพฤติส่อไปในทางเกียจคร้าน ซึ่งผู้บังคับบัญชาหรือคณะกรรมการพิจารณาบำเหน็จประจำปี เห็นสมควรให้จบำเหน็จ

4.5 ผู้ที่มีความผิดซึ่ง เข้าหลักเกณฑ์การพิจารณาจบำเหน็จในปีใด ให้ตัดจบำเหน็จในปีนั้น

5. หลักเกณฑ์การปลดออกจากราชการเนื่องจากการพิจารณาบำเหน็จประจำปี

ผู้ที่ถูกจบำเหน็จประจำปีในปีที่แล้ว เนื่องจากบกพร่องทางวินัยหรือความประพฤติ และถูกจบำเหน็จประจำปีเนื่องจากบกพร่องทางวินัยหรือความประพฤติในปีต่อมาอีก นับว่าเป็นการถูกจบำเหน็จ 2 ปีติดต่อกัน ไม่ว่าจะ เป็นกรณีเดียวกันหรือต่างกรณีกันก็ตาม ให้ปลดออกจากราชการตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม ของปีที่ถูกจบำเหน็จครั้งที่ 2 นั้น เป็นต้นไป

6. หลักเกณฑ์การตัดเงินเบิกลด จำนวนเงินเบิกลดที่เกิดจากการปรับขึ้นเงินเดือน จะลดลงต่อเมื่อผู้นั้นได้รับเงินเดือนเต็มขั้นชั้นยศแล้ว และไม่มีตำแหน่งอัตราจะเลื่อนขึ้นเงินเดือน หากอยู่ในเกณฑ์ได้รับการพิจารณาบำเหน็จประจำปีให้ปฏิบัติดังนี้

6.1 ผู้สำเร็จการศึกษาวิชาทหารหรือได้รับปริญญาตรีหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ เทียบได้ไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี ซึ่งมีหลักสูตรกำหนดเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปี และเคยได้รับ พ.ค.ว. อยู่แล้ว หากได้รับการปรับขึ้นเงินเดือน

- แล้วยังมีเงินเบิกลดเหลืออยู่ เมื่อได้รับเงินเดือนเต็มขั้นขั้นยศแล้ว 1 ปี ให้ลดจำนวนเงินเบิกลดได้ในวันต้นปีงบประมาณถัดไป เช่น ผู้ได้รับเงินเดือนขั้นสูงสุดของแต่ละระดับตั้งแต่ 1 ต.ค. 20 และอยู่ในเกณฑ์ได้รับการพิจารณาบำเหน็จประจำปีให้ลดจำนวนเงินเบิกลดได้ ตั้งแต่ 1 ต.ค. 21
- 6.2 ผู้สำเร็จการศึกษาวิชาทหารหรือได้รับปริญญาตรีหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพเทียบได้ไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี ซึ่งมีหลักสูตรกำหนดเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า 4 ปี และเคยได้รับ พ.ค.ว. อยู่แล้ว เมื่อได้รับเงินเดือนขั้นสูงสุดของแต่ละระดับมาแล้วครบ 2 ปี แต่ละขั้นยศ ให้ลดจำนวนเงินเบิกลดได้ในวันต้นปีงบประมาณถัดไป เช่น ผู้ได้รับเงินเดือนขั้นสูงสุดแต่ละระดับตั้งแต่ 1 ต.ค. 20 และอยู่ในเกณฑ์ได้รับการพิจารณาบำเหน็จประจำปีให้ลดจำนวนเงินเบิกลด ตั้งแต่ 1 ต.ค. 22
- 6.3 ผู้สำเร็จการศึกษาวิชาทหารหรือได้รับอนุปริญญา หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพเทียบได้ไม่ต่ำกว่าอนุปริญญา ซึ่งมีหลักสูตรกำหนดเวลาศึกษาไม่เกิน 3 ปี และเคยได้รับ พ.ค.ว. อยู่แล้ว เมื่อได้รับเงินเดือนขั้นสูงสุดของแต่ละระดับมาแล้วครบ 3 ปี แต่ละขั้นยศให้ลดจำนวนเงินเบิกลดได้ในวันต้นปีงบประมาณถัดไป เช่น ผู้ได้รับเงินเดือนขั้นสูงสุดแต่ละระดับตั้งแต่ 1 ต.ค. 20 และอยู่ในเกณฑ์ได้รับการพิจารณาบำเหน็จประจำปีให้ลดจำนวนเงินเบิกลดได้ ตั้งแต่ 1 ต.ค. 23
- 6.4 ผู้ไม่เคยได้รับ พ.ค.ว. เมื่อได้รับเงินเดือนขั้นสูงสุดของแต่ละระดับมาแล้วครบ 4 ปี แต่ละขั้นยศให้ลดจำนวนเงินเบิกลดได้ในวันต้นปีงบประมาณถัดไป เช่น ผู้ได้รับเงินเดือนขั้นสูงสุดของแต่ละระดับ ตั้งแต่ 1 ต.ค. 20 และอยู่ในเกณฑ์ได้รับการพิจารณาบำเหน็จประจำปี ให้ลดจำนวนเงินเบิกลดได้ ตั้งแต่ 1 ต.ค. 24
- 6.5 การลดจำนวนเงินเบิกลดเมื่อพ้นกำหนดเวลาตาม 6.1 - 6.4 แล้ว ให้ลดได้ปีละไม่เกินผลต่างระหว่างขั้นเงินเดือนที่ได้รับอยู่ในขณะนั้น กับขั้นเงินเดือนถัดไปอีก 1 ขั้น

- 6.6 ผู้ซึ่งได้รับการลดจำนวนเงินเบิกลดตามข้อ 6.1 ถึง 6.4 ไปแล้วในงบประมาณปีใด ต่อมาในปีงบประมาณเดียวกันได้เลื่อนขึ้นรับราชการในตำแหน่งซึ่งมีอัตราสูงขึ้น ให้ปรับขึ้นเงินเดือนตามอัตราของตำแหน่งใหม่กับเลื่อนชั้นเงินเดือน 1 ชั้น เป็นบำเหน็จประจำปี โดยคงมีเงินเบิกลดเท่ากับจำนวนเงินเบิกลดครั้งหลังสุดก่อนที่จะมีการลดเงินเบิกลดในรอบปีงบประมาณนั้น และให้คืนจำนวนเงินเบิกลดที่ได้รับไปแล้วทั้งสิ้น
- 6.7 ผู้ซึ่งต้องออกจากราชการเนื่องจากครบกำหนดเกษียณอายุในปีใด หากอยู่ในเกณฑ์ได้รับการพิจารณาบำเหน็จประจำปี และไม่มีตำแหน่งที่จะเลื่อนชั้นเงินเดือนได้ แม้ว่าไม่อยู่ในเกณฑ์ที่จะได้ลดจำนวนเงินเบิกลดตามข้อ 6.1 - 6.4 ก็ให้ลดจำนวนเงินเบิกลดได้ตามข้อ 6.5

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กพ.ทหาร

ที่ กท 0303/921

วันที่ 3 มิ.ย. 13

เรื่อง ขออนุมัติหลักการเกี่ยวกับตำแหน่ง ประจำ และ สรก.

เรียน ผบ.ทหารสูงสุด

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
1. แผนก ก. หลักเกณฑ์ตำแหน่ง สรก. และ ประจำ
  2. แผนก ข. ตำแหน่ง สรก. และ ประจำ ของหน่วยต่าง ๆ (เว้น)
  3. บันทึกการประชุม เรื่อง การพิจารณาการจัดและอัตรา หอ. ครั้งที่ 8, 10 (เว้น)
  4. บันทึกการประชุม เรื่อง ตำแหน่ง ประจำ และ สรก. ครั้งที่ 1, 2, 3 (เว้น)

1. เนื่องจากการประชุมคณะกรรมการพิจารณาการจัดและอัตรา ซึ่งพิจารณาอัตราของ หอ. ครั้งที่ 8 และ 10 นั้น ที่ประชุมมีความเห็นว่า อัตราประจำหน่วยต่าง ๆ ของ หอ. ซึ่งกำหนดชั้นยศและจำนวนไว้นั้น ทำให้มองไปในแง่ที่ไม่ประหยัด ครั้นจะขุดเลิกอัตราเหล่านี้ไปเสียก็จะเป็นปัญหา เพราะอัตราดังกล่าวนี้มีมาแต่เดิม และขณะนี้ก็มีตัวบุคคลบรรจุอยู่แล้ว จะก่อให้เกิดการเสียขวัญ นอกจากนั้นตำแหน่งประจำ และ สรก. ซึ่งไม่จำกัดยศและจำนวนของแต่ละเหล่าทัพนั้น ยังถือปฏิบัติไม่เหมือนกัน ที่ประชุมจึงมีมติมอบให้ กพ.ทหาร เป็นเจ้าของเรื่องเพื่อพิจารณาดังนี้

2. กพ.ทหาร ได้เชิญผู้แทนของเหล่าทัพมาร่วมประชุม รวม 3 ครั้ง โดยพิจารณาตามหัวข้อดังนี้

2.1 หลักเกณฑ์การย้ายและบรรจุบุคคลในตำแหน่ง ประจำ และ สรก. ซึ่งไม่จำกัดยศและจำนวน

2.2 ตำแหน่ง ประจำ และ สรก. จะให้มีอยู่ที่หน่วยใดบ้าง

2.3 ตำแหน่งประจำที่กำหนดยศและจำนวนซึ่งมีมาแต่เดิมนั้น จะดำเนินการ
อย่างไร

3. ที่ประชุมได้พิจารณาแล้ว สรุปผลการประชุมดังนี้

3.1 สำหรับหลักเกณฑ์การย้ายและบรรจุบุคคลในตำแหน่ง ประจำ และ สรก.
ซึ่งไม่จำกัดยศและจำนวนนั้น ที่ประชุมได้มีความเห็นพ้องกันว่า ตำแหน่ง สรก. นั้น จะบรรจุ
เฉพาะบุคคลที่มีความคิดหรือบุคคลที่มีลักษณะไปในทางไม่ดี ส่วนตำแหน่ง ประจำ นั้น จะบรรจุ
บุคคลที่ไม่เข้าเกณฑ์จะต้องไป สรก. เช่น ต้องไปปฏิบัติงานนอกหน่วย ไปศึกษา เกษียณอายุ
 ฯลฯ เป็นต้น

รายละเอียดเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การบรรจุในตำแหน่งทั้งสองนี้ เป็นไปตาม หมวด
ก. ที่แนบมาด้วยแล้ว

3.2 สำหรับตำแหน่ง ประจำ และ สรก. ซึ่งไม่จำกัดยศและจำนวน ซึ่งจะให้
มีอยู่ที่หน่วยใดบ้างนั้น ที่ประชุมได้พิจารณาโดยอาศัยหลักเกณฑ์การย้ายและบรรจุตาม หมวด ก.
พิจารณาถึงความจำเป็นและพิจารณาถึงความสะดวกในการบังคับบัญชาประกอบด้วย ซึ่งที่ประชุม
ได้มีมติให้ตำแหน่งทั้งสองมีอยู่ที่หน่วยต่าง ๆ ตามหมวด ข. ที่แนบมาด้วยแล้ว

สำหรับ บก.ทหารสูงสุด นั้น คงเป็นไปตามเดิมคือมีตำแหน่ง ประจำ บก.ทหาร
สูงสุด และ สรก.บก.ทหารสูงสุด เท่านั้น ในชั้นนี้ยังไม่มี ความจำเป็นที่จะกำหนดให้มีตำแหน่งทั้ง
สองนี้อยู่ที่หน่วยนั้น ๆ ใน บก.ทหารสูงสุด

3.3 สำหรับตำแหน่งประจำที่จำกัดยศและจำนวนนั้น ขณะนี้ตำแหน่งดังกล่าวมี
อยู่ในอัตราของหน่วยต่างๆ ใน ทร. และ ทอ. ส่วน ทบ. ไม่มี ที่ประชุมได้พิจารณาแล้วมีความ
เห็นว่า ตำแหน่งดังกล่าวมีมาแต่เดิม และก็ได้รับอนุมัติมานานแล้ว ครั้นจะยุบเลิกเสีย ก็ยอม
กระทบกระเทือนในทางขวัญ เพราะมีตัวบุคคลบรรจุอยู่แล้ว ที่ประชุมจึงมีมติดังนี้

ทร. ตำแหน่งประจำของ ทร. ในโอกาสต่อไป ทร. จะพิจารณาแยก
อัตราเหล่านี้ไปไว้ในกองต่าง ๆ อัตราใดที่ไม่สามารถจะแยกเข้าไปไว้ในกองได้ ก็จะเปลี่ยน
การเรียกชื่อตำแหน่งนั้นเสียใหม่ เพื่อไม่ให้ไปซ้ำกับตำแหน่งที่ไม่จำกัดยศและจำนวน

ทอ. ตำแหน่งประจำของ ทอ. ทอ. สามารถแยกอัตราเหล่านี้เข้าไป
ไว้ในกองต่าง ๆ ได้หมด

3.4 นอกจากนั้นที่ประชุมได้ตกลงหลักการว่า สำหรับตำแหน่งประจำ และ สรก. ที่ไม่จำกัดยศและจำนวนนั้น ทางเหล่าทัพจะไม่ถือเป็นเครื่องมือในการหมุนเวียนกำลังพล โดยย้ายบุคคลไปประจำ หรือ สรก. เพื่อเปิดตำแหน่งให้ผู้ที่รับเงินเดือนเต็มขั้นขึ้นครองตำแหน่ง แทน เพราะจะเป็นการทำให้ผู้ที่บรรจ ในตำแหน่งประจำ และ สรก. พุ่มเพื่อยเกินไป จะกระทำ ต่อเมื่อมีความจำเป็นจริง ๆ หรือเป็นนโยบายของผู้บังคับบัญชาชั้นสูงเท่านั้น

ฉะนั้น จึงเรียนมาเพื่อกรุณาพิจารณา หากเห็นสมควร กรุณาอนุมัติหลักการในข้อ 3. เพื่อให้ บก.ทหารสูงสุด และเหล่าทัพ ถ้อยปฏิบัติต่อไป

(ลงชื่อ) พล.อ.ท. เอื้อน เขมะสิงคิ

จก.กพ.ทหาร

(ลงชื่อ) พล.ร.อ. กมล สีตกะสิน ร.น.

รอง เสธ.ทหาร

5 มิ.ย. 13

กองจัดการ

อนุมัติหลักการในข้อ 3.

รับคำสั่ง ผบ.ทหารสูงสุด

(ลงชื่อ) พล.อ.อ. ทวี จุลละทรัพย์

เสธ.ทหาร

5 มิ.ย. 13

ผนวก ก. หลักเกณฑ์ตำแหน่ง สรก. และ ประจำ

1. หลักเกณฑ์การย้ายและบรรจุบุคคลในตำแหน่ง สรก.

1.1 ถูกฟ้องคดีอาญาหรือถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดอาญา เว้นแต่ความผิดลหุโทษ หรือความผิดอันกระทำโดยประมาท

1.2 กรณีที่ต้องหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง

1.3 ผู้ที่ถูกสั่งพักราชการ

1.4 ผู้บังคับบัญชาเห็นควรให้ย้ายออกจากตำแหน่งที่ครองอยู่ เพื่อประโยชน์ในการสอบสวนของคณะกรรมการหรือเจ้าหน้าที่

1.5 บกพร่องต่อหน้าที่ราชการ ซึ่งผู้บังคับบัญชาเห็นว่า หากจะให้อยู่ในตำแหน่งที่ครองอยู่ต่อไปแล้ว อาจจะทำให้บกพร่องมากขึ้น อันจะนำผลเสียหายอย่างร้ายแรงสู่ทางราชการได้

1.6 ผู้ที่มีความประพฤติไม่เหมาะสมในทางส่วนตัวหรือทางราชการ ซึ่งผู้บังคับบัญชาเห็นว่าไม่สมควรจะให้อยู่ในตำแหน่งเดิม

1.7 บุคคลที่คณะกรรมการพิจารณาบำเหน็จประจำปีของ บก.ทหารสูงสุด หรือเหล่าทัพเห็นสมควรให้ สรก. เนื่องจากความบกพร่องมีไม่ถึงขนาดที่สมควรจะปลด

2. หลักเกณฑ์การย้ายและบรรจุบุคคลในตำแหน่งประจำ

2.1 ผู้ที่ใกล้จะครบปลดออกจากประจำการเพราะเกษียณอายุ

2.2 ผู้ที่ไปปฏิบัติงานนอกหน่วยทั้งในและนอก กท. ผู้ที่ไปราชการต่างประเทศ มีกำหนดระยะเวลาเกินกว่า 1 ปี

2.3 ผู้ที่ไปศึกษาฝึกงานหรืออบรมในสถานศึกษาของทางทหาร หรือพลเรือนทั้งในและต่างประเทศเป็นระยะเวลาเกินกว่า 6 เดือน ซึ่งทางราชการพิจารณาเห็นว่ามีความจำเป็นต้องให้ย้ายออกจากตำแหน่งเดิมเพื่อเปิดตำแหน่ง

2.4 ผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยเข้ารับราชการเป็นทหารกองประจำการตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการฝึกวิชาทหาร

2.5 ผู้ที่สำเร็จการศึกษาจาก รร.ทหาร ทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อรอการบรรจุในตำแหน่งใหม่ต่อไป

2.6 ผู้ที่เตรียมตัวจะไปปฏิบัติราชการต่างประเทศ หรือผู้ที่กลับจากราชการ
ต่างประเทศ เพื่อรอบรรจุในตำแหน่งที่เหมาะสมต่อไป

2.7 ผู้ที่ไปรับเรือต่างประเทศและรอการบรรจุในอัตราของเรือลำนั้นต่อไป

2.8 เพื่อให้ปฏิบัติงานในหน่วยที่ได้ขยายกิจการเพิ่มขึ้นเป็นการชั่วคราว ตามที่
บก.ทหารสูงสุด หรือเหล่าทัพจะเห็นสมควร

2.9 ผู้ที่บรรจุเข้ารับราชการใหม่ตามที่ทางราชการจะพิจารณาเห็นสมควร

2.10 ผู้ที่ไม่เหมาะสมกับตำแหน่งที่ครองอยู่ และไม่สามารถหาตำแหน่งอื่นที่
เหมาะสมให้ได้ โดยที่ผู้นี้ไม่มีความผิดหรือไม่อยู่ในเกณฑ์ที่จะต้องไป สรก.

2.11 เมื่อมีการยุบเลิกตำแหน่งและยังไม่สามารถจะบรรจุในตำแหน่งอื่นได้

2.12 กรณีอื่น ๆ ที่จำเป็น เพื่อการดำเนินการกำลังพล

ประวัติผู้เขียน

ร้อยโทหญิง สุคนธา ศรีภิรมย์ เกิดที่กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 25 มกราคม พ.ศ.
2510 สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจากโรงเรียนเขมะ-
สิริอนุสรณ์ สำเร็จการศึกษาชั้นปริญญานิติศาสตร์บัณฑิตจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปี พ.ศ.
2530 ปัจจุบันรับราชการที่ กรมกำลังพลทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด กระทรวงกลาโหม

